The Latvian Newspaper for Canada and U.S.A.
Published twice weekly by Latvian Relief Society of Canada „Daugavas Vanagi", Inc.
— Editorial and Business Offices: 123 Huron St., Toronto, Ontario, Canada. Telephone. EM 8-0792. Editor in U.S.A. — A. Zvēriņš, 63 - 43 Bunnecke Court, Ridgewood 27, N.Y., U.S.A. Tel. EV 1-5212.
AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL POST OFFICE DEPARTMENT, OTTAWA.

LATVIJA
AMERIKĀ

Latviešu laikraksts Amerikā
iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās. Izdevējs — Latviešu aprūpes biedrība Kanadā „Daugavas Vanagi", inkorporēta. Redaktori: I. Vīksna, J. Vītols, A. Gailīte, Redakcija un kantoris: 123 Huron St., Toronto, Ontario, Canada. Tel. EM 8-0792. ASV red. — A. Zvēriņš, 63 - 43 Bunnecke Court, Ridgewood 27, N.Y., U.S.A. Tel. EV 1-5212.
Abonēšanas maksa ASV un Kanadā: par 1 mēn. $1.50; 3 mēn. $4.50; 6 mēn. 8.50; par 1 gadu $16.00.
Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $1.60, tekstā $3.20—$6.40 par vienu collas slejas telpu.

WEDNESDAY, APRIL 22, 1959. 32./777. n-rs. TREŠDIEN, 1959. G. 22. APRĪLĪ 9. gads.

JAUNS ASV ĀRLIETU MINISTRS

ĀRLIETU MINISTRA DALLESA VIETĀ IZRAUDZĪTS VIŅA LĪDZŠINĒJAIS VIETNIEKS KRISTIĀNIS HERTERS, KURA APSTIPRINĀŠANU AMATĀ SENĀTS JAU IR APSOLĪJIS.

Čerčils mēģinās pārliecināt Eizenhaueru

Vašingtonā. Pagājušās nedēļas nogalē pēc zināmas vilcināšanās prezidents Eizenhauers ārlietu ministra amatam izraudzīja Kristiāni Herteru, kas līdz šim darbojās kā Dallesa vietnieks. Labi informētas aprindas paskaidro, ka prezidenta Eizenhauera vilcināšanās paziņot savu izvēli nav jāsaprot kā šaubīšanās par jaunā ārlietu ministra diplomāta spējām. Herters slimo ar artrīti un prezidents neesot gribējis dot savu galīgo lēmumu pirms medicīnisko lietpratēju atzinuma, ka viņa kandidāta veselības stāvoklis netraucē jaunā amata nogurdinošās prasības. Hertera vietā par ārlietu ministra pirmo vietnieku būs līdzšinējais Dallesa otrs palīgs Daglass Dillons.

Kristiānis Herters uzrunā žurnālistus Baltā nama priekšā.

Citas pārmaiņas ārlietu ministrijā pagaidām nav gaidāmas, un, vismaz tikmēr, kamēr Herters „iestrādāsies", nav paredzamas arī nekādas pārmaiņas Sav. Valstu ārpolitikā. Tas nozīmē, ka ārlietu ministru konferences laikā Ženēvā Sav. Valstis turpinās savu līdzšinējo stingro nostāju attiecībā pret Padomju Savienību, tādējādi apmierinot Rietumvāciju, bet strādājot pret Anglijas ministru prezidenta Mekmellena domu gaitu. Londonā tomēr klīst baumas, ka sakarā ar pārmaiņām Sav. Valstu ārlietu ministra postenī premjēram Mekmillenam atjaunojušās cerības piespiest amerikāņus atbalstīt viņa lokano politiku. Tā kā viņam pašam tas nesenajā Vašingtonas vizītē neizdevās, tad tagad amerikāņu pierunāšana uzticēta politiskam tirgonim Čerčilam. Pēdējais viesosies pie Sav. Valstu prezidenta Baltajā namā no 4.—6. maijam.

Argentīna izraida krievu diplomātu

Sekojot Meksikas priekšzīmei, kas par meksikāņu dzelzceļnieku streiku kūdīšanu un atbalstīšanu izraidīja divus padomju sūtniecības atašejus, vienam padomju diplomātam Buenosairesu atstāt pavēlējusi Argentīnas valdība. Minētais diplomāts atrasts par vainīgu komūnistu - peronistu demonstrāciju kūdīšanā.

TITO ATKLĀJ STAĻINA SLEPKAVĪBAS

Dienvidslavijas prezidents tur doto vārdu atbildēt padomju bloka apvainojumiem.

Belgradē. Atgriezies no sava nesenā pasaules ceļojuma, Dienvidslavijas prezidents Tito deklarēja, ka padomju bloka kampaņa pret Dienvidslavijas komūnismu nepaliks neievērota un ka turpmāk visiem apvainojumiem tādā pašā veidā tiks arī atbildēts. Šī gada 19. aprīlī, atzīmējot Dienvidslavijas komūnistu partijas četrdesmito gada dienu, prezidents Tito vērsās pret Padomju Savienību ar vēl neredzētu asumu. Apvainojumu virkne sākās ar uzbrukumu Staļinam, ka viņš nogalinājis vairāk kā simtu vadošo Dienvidslavijas komūnistu, kas pirms Otrā pasaules kara bija meklējuši patvērumu Padomju Savienībā. „Politiska demorālizācija un fiziska iznīcība Staļina briesmīgo tīrīšanu laikā atrāva Dienvidslavijai lielu skaitu vadošo komūnistu," sacīja Tito. Viņš aizrādīja, ka, prasīdams pilnīgu paļāvību, Staļins iznīcinājis „revolūcionāro komūnistu" un radījis pilnīgu „bezmugurkaula" komūnistu tipu.

Lai gan vissmagākie prezidenta Tito apvainojumi skāra Staļina režīma periodu, aizmirstībā netika atstāta arī tagadne.

DALAI LAMA APVAINO PEKINGU

„TIBETAS BUDISTU MŪKI STRĀDĀ VERGU DARBU KOMŪNISTU ĶĪNĀ," APGALVO INDIJĀ PATVĒRUMU ATRADUŠAIS DALAI LAMA.

Stiprākos vārdos, nekā tas būtu paticis Indijas ministru prezidentam Neru, Tibetas garīgais un laicīgais valdnieks, tagad trimdinieks, Dalai Lama uzsāka personīgu kampaņu pret komūnistu Ķīnu. Dalai Lama deklarēja, ka ķīnieši lauzuši visus Tibetai dotos solījumus, ka viņš Tibetu atstājis pats uz savu ierosmi (un nevis nemiernieku nolaupīts, kā to vēl joprojām apgalvo Pekinga) un ka viņam izdevies izbēgt vienīgi ar nepārtrauktu viņa lojālo pavalstnieku palīdzību.

Runādams par komūnistu Ķīnas vārda laušanu Dalai Lama paskaidroja, ka 1951. gadā ar Pekingu parakstīto līgumu ķīnieši nav turējuši jau no paša sākuma. Minētā līgumā bijis paredzēts, ka ķīniešiem Tibetā nav citas teikšanas kā vienīgi aizsardzības un ārpolitikas jautājumos, un, ka viņiem nav nekādu tiesību jaukties Tibetas iekšpolitikā, tās paražās un reliģijā. Tomēr līgumā paredzēto autonomiju Tibeta nav baudījusi ne vienu vienīgu brīdi. Situācija Tibetā kļuvusi seviški saspīlēta pēc 1956. gada saceļšanās Khamas provincē. To apspiežot, Ķīnas bruņotie spēki iznīcinājuši lielu skaitu klosteru, nogalinājuši daudz mūku un priesteru, un lielu skaitu tibetiešu izsūtījuši vergu darbā uz komūnistu Ķīnu.

ČUENLAJS NERIMSTAS

Uzrunājot 2. nacionālo tautas kongresu, komūnistu Ķīnas ministru prezidents no jauna apgalvo, ka Dalai Lama ticis nolaupīts.

Pagājušo sestdien Pekingā atklāja 2. nacionālo tautas kongresu (parlamentu) un premjērs Čuenlajs nekavējās izmantot izdevību, lai informētu 2.000 delegātus (to starpā Pančen Lamu), ka Dalai Lama ticis aizvests uz Indiju ar varu. Čuenlajs izteica cerību, ka Dalai Lamam izdosies no saviem sagūstītājiem atbrīvoties un atgriezties Tibetā. Turpinot savu runu par Tibetu, ko komūnistu Ķīna ieskata par iekšpolitisku problēmu, Čuenlajs deklarēja, ka viņa valdība izcīnījusi lielu uzvaru, apspiežot Tibetas saceļšanos. „Tibetas reakcionāru kliķe", sacīja Čuenlajs, „kopā ar imperiālistiem piedzīvojusi apkaunojošu fiasko".

Iztirzājis komūnistu Ķīnas „lielo militāro uzvaru" Tibetā, Čuenlajs pieskārās rūpniecībai un saimniecībai, kā arī ārpolitikai. Čuenlajs paskaidroja, ka pagājušā gadā komūnistu Ķīnas saimniecība spērusi gigantisku soli uz priekšu, sasniedzot fenomenālus rezultātus. Šogad sasniegumi būšot tikpat lieli, rūpniecības un lauksaimniecības ražojumi sasniegšot 40% pieaugumu.

Ārpolitikas analīzes fazē pirmajā plānā visbiežāk atradās Sav. Valstis. Vašingtona tika apvainota militārisma atjaunošanā Rietumvācijā un Japānā, kā arī agresīvas aktīvitātes pastiprināšanā un kaŗa gatavošana Austrumāzijā.

Zentas Pukinskas - Beķeres (soprāns) koncerts notiks 24. aprīlī, plkst. 8,45, Eaton auditorijā Toronto. Pie klavierēm Leo Barkins.

ANGĻU SOCIĀLISTI PRASA NEATKARĪGU NO ASV ĀRPOLITIKU

LAI GAN KONSERVĀTĪVIEM PAREĢO UZVARU, MEKMILLENS TOMĒR NEGRIB RISKĒT AR PAVASARA VĒLĒŠANĀM UN TĀS ATLIKTAS VISMAZ LĪDZ RUDENIM.

Londonā. Saskatīdami angļu preses uzbrukumos Sav. Valstu politikai izdevīgu vielu vēlēšanu platformai, angļu sociālistu partija gatavojas uzsākt plašu kampaņu pret amerikāņu nostāju Berlīnē — un līdz ar to pret ministru prezidenta Mekmillena nespēju un nemākulību šo nostāju mainīt. Strādnieku partija grib pierādīt, ka Mekmillena politika nesaņem nekādu Sav. Valstu atbalstu un ka tādēļ Anglijai nepieciešama ārpolitika, kas nav atkarīga no Vašingtonas. Par to, kā arī Sav. Valstu aviācijas un raķešbāžu likvidēšanu Anglijā cīnās sociālistu kreisā spārna vadītājs Bevans. Bet kreisais spārns nebūt vairs nav viens cīņā pret Mekmillena politiku un viņa attieksmēm ar Sav. Valstīm. Kad britu premjērs gatavojas savam bēdīgi slavenam Maskavas braucienam viņš saņēma arī plašu sociālistu deputātu atbalstu, līdz ar to radot gandrīz vai šķelšanos strādnieku partijas rindās. Bet tā kā viņa brauciens nekādus rezultātus nedeva un tā kā amerikāņi joprojām ignorē viņa „miera centienus" (kā piemēram, veicinādami Berlīnes saspīlējumu, lidojot Berlīnes gaisa koridoros augstāk par 10.000 pēdu — pretēji krievu prasībām) Mekmillena politiskais ziedu laiks — starptautiska miera veicināšanas ziņā — ir pēkšņi aiz muguras un sociālistu opozicija pret viņu kļuvusi tikpat viengabalaina kā agrāk. Lai cik ironiski tas arī liktos, Vašingtonas politika pašreiz ir tā, kas Mekmillena politikai maksā visdārgāk.

56% PAR NIKSONU

Vice-prezidents Niksons vēl vienmēr tiek uzskatīts par populārāko republikāņu kandidātu 1960. gada prezidenta vēlēšanās. Gallupa aptaujas statistiķi aprēķinājuši, ka 56% republikāņu dotu priekšroku Niksonam. Ņujorkas gubernātora Rokfellera akcijas noslīdējušas no 31% uz 23%. Demokratu aprindās pašreiz ļoti lielas izredzes izcīnīt kandadāta godu ir senātoram Kenedijam. Pēdējais savu personīgo vēlēšanu kampaņu jau uzsācis un nenoliedzami būs ciets rieksts pārējiem prezidenta amata kārotājiem.

FALANGISTU REVOLŪCIJA BOLĪVIJĀ

La Pazā. Bolivijas valdībai, kas tikai nesen kā tika galā ar raktuvju strādnieku streikiem un komūnistu sacelšanās draudiem, pagājušās nedēļas nogalē izdevās pārdzīvot jaunu triecienu — sociālistu falangistu partijas revolūciju. Slikti organizētā, sociālistu vadītā revolūcija sākās šī gada 19. aprīlī, bet spēja pastāvēt tikai dažas stundas. Revolūcija prasījusi vismaz 15 cilvēku dzīvību, kamēr divtik daudz ievainotu. Lai gan revolūcija tika ātri apspiesta, starpgadījumam nekavējoties sekoja izņēmuma stāvokļa pasludināšana visā valstī.

KASTRO NOLIEDZ KOMŪNISMU

Kubas revolūcionārās valdības ministru prezidenta tuvāko līdzstrādnieku pagātnes saites liecina par sekošanu komūnismam.

Vašingtonā. Pagājušās nedēļas nogalē Vašingtonā kādai grupai amerikāņu redaktoru bija gaŗāka saruna ar Kubas ministru prezidentu Kastro. Pēdējais vairākkārt apgalvoja, ka viņi — revolūcionāri — neesot komūnisti. Viņš aizstāvēja pārējā pasaulē asi kritizēto Kubas nāves sodu birumu, uzsverot, ka nošauti tiekot vienīgi paši lielākie diktātora Batistas kaŗa noziedznieki.

Amerikāņiem bija patīkami dzirdēt Kastro solījumu, ka viņa valdībai neesot nekādu nodomu lauzt pastāvošos līgumus ar Sav. Valstīm, ieskaitot vienošanos par Sav. Valstu flotes bazi Guantanamo līcī.

Runādams par Kubas politisko nākotni, Kastro paskaidroja, ka viņa valsts turpinās darboties Dienvidamerikas tautu saimē un kaŗa gadījumā cīnīsies par Rietumu puslodes aizstāvēšanu. Par pārējo Dienvidamerikas diktātoru gāšanu Kastro vēl nav izšķīries. No vienas puses viņam nebūtu nekas pretī, ja Kuba kļūtu par vēl atlikušo Dienvidamerikas diktātoru gāšanas sagatavošanas centru. No otras puses atkal, viņš nevienas citas valsts darīšanās negribot iejaukties, kaut arī tā būtu diktātūra.

Kamēr Kastro noliedz, ka viņa revolūcionārā kustība būtu saistīta ar komūnismu, parasti ticamie „U.S. News and World Report" dati liecina tieši pretējo. Minētais žurnāls savā 20. aprīļa izdevumā Kubas ministru prezidentam un viņa tuvākiem līdzstrādniekiem veltījis vairākus rakstus. Paļaujoties uz tiem, par Kastro un viņa sekotāju naidu pret Sav. Valstīm un viņu komūnistiskām tendencēm vairs nav nekādu šaubu. Ja neskaita paša Kastro sacīto, tad acumirklī pierādījumi ir pret viņu — kā komūnistu. Atsevišķās amerikāņu diplomātu aprindās pat radušās bailes, ka Kuba varētu izvērsties par jaunu Gvatemalu, vēlreiz atnesot komūnismu pašā Sav. Valstu durvju priekšā.

KAD ĢENERĀĻI TAISA POLITIKU

BRITU PRESE ASI UZBRŪK FELDMARŠALA MONTGOMERIJA IECERĒTAM MASKAVAS BRAUCIENAM; TAS NEPATĪK ARĪ ANGĻU VALDĪBAI.

Londonā. Angļu prese, kas, ja arī nereprezentē tautas domāšanu, bet to ļoti bieži ietekmē, sākusi plašu uzbrukumu seriju pret ģenerāļiem, kas nodarbojas ar politiku. Visas angļu preses neapmierinātības pamatā ir Berlīnes krize un militāristu nostāja pret to. Prezidentam Eizenhaueram — ģenerālim, kas pārvērties politiķī, tiek pārmests, ka viņam trūkst vadītāja spēju. Liberālais Londonas „News Chronicle" uztraucas, ka „pasaules liktenis par daudz lielā mērā atkarājas no divu invalidu izšķiršanās . . . "

Sav. Valstu militārai vadībai arī pārmet runāšanu nevietā — kā, piemēram, pēdējā laikā nepārtraukto amerikāņu un padomju spēku salīdzināšanu, pirmajiem, protams, vienmēr uzvarot. Pēc angļu sprieduma šāda muskuļu rādīšana nemaz neiederas laikā, kad abas puses gatavojas sarunām. Sav. Valstu aizjūras sabiedrotiem ir aizdomas, ka amerikāņu militāristi tīšu prātu mēģina kavēt sarunas ar Padomju Savienību: ja viņiem neizdosies tās aizkavēt, viņi mēģinās tās izjaukt. Kreisā spārna „Daily Mirror" savās slejās prasa, kas šodien ir lielākā nelaime pasaulē: „Maršals Staļins mira 1953. gadā, bet tagad radies jauns posts — amerikāņu ģenerāļu lielās mutes."

Sveikā nav izgājis arī pašu angļu Montgomerijs, kas 28. aprīlī dosies viena vīra miera misijā uz Maskavu, lai personīgi noskaidrotu, kā sastāv ar Rietumu un Austrumu atieksmēm. Tā kā Montgomerija izdarības angļu valdībai ne vienu vien reizi sagādājušas galvas sāpes, tad arī šareiz premjēram Mekmillenam ir iemesls raizēties — Montgomerijs būs Maskavā tieši tai laikā, kad pēc Mekmillena domām, ārlietu ministri Ženēvā būs sasnieguši kritisku sarunu fazi. Lai gan feldmaršals Montgomerijs brauks uz Maskavu kā privātpersona, viņam tomēr jau garantēta sastapšanās ar padomju militāro vadību un arī ar premjēru Chruščevu.

Ieteic auto ceļus krāsot zaļā krāsā

Kādā optometristu sanāksmē Ņujorkā acu speciālists Dr. Hafners ieteica krāsot autoceļus zaļus un sadales svītras dzeltenas. Pēc viņa domām, tumšie ceļi un baltās svītras cilvēka acīm nemaz nav piemērotas un izrādījušās ļoti nogurdinošas braucēja acīm.

LATVIEŠU ARCHITEKTS PĀRVEIDO TORONTO

Etobikoka grib pārspēt Skarboro „Zelta jūdzi"

Kad pagājušajā nedēļā Toronto laikrakstos parādījās ziņa, ka Etobikokas „pagasts" Toronto pievārtē iecerējis milzu plānus sava centra izveidošanā, piedraudot pat pārspēt slaveno Scarboro Golden Mile apgabalu, šie nodomi cieši saistījās arī ar latviešu jaunās paaudzes architekta Visvalža Upenieka vārdu, kas nedaudzajos gados, kopš sava biroja atvēršanas Toronto, licis par sevi runāt gan lietpratējiem būvuzņēmējiem, gan sabiedrībai. Upenieka projektēto biroju un veikalu ēku, kuŗas būvdarbi sāksies jau tuvākā laikā, kā tipisku visam 350 akru lielajam pasākumam 1. lappusē bija ievietojis arī Toronto laikraksts „The Globe and Mail".

Etobikokas „iekšpilsēta", kuŗu vietējās pašvaldības vīri jau tagad lepni dēvē par Kanadas „White Plains", ar ko lepojas Ņujorka, sniegsies gar 27. (Dundas) autoceļu līdz Rothburn ielai, 2 jūdžu garumā un pus jūdzi dziļumā. Zemes vērtība šai apgabalā sakarā ar jauno projektu jau pieaugusi no $12.- uz $30.- par akru, un sākti plaši drenāžas un tuneļu būvdarbi 100 tūkst. dolaru vērtībā, novadot Etobikokas, Mimiko un vairākus mazākus strautus sāņus gultnēs.

Jaunās ēkas, kas pacelsies gar 27. autoceļu, būs celtas katra uz vismaz 2,5 akru liela apbūves gabala un neaizņems no tā vairāk kā 40 proc. Aiz tām paredzētas auto novietošanas zonas, apartamentu ēkas un tālāk ģimeņu mājas.

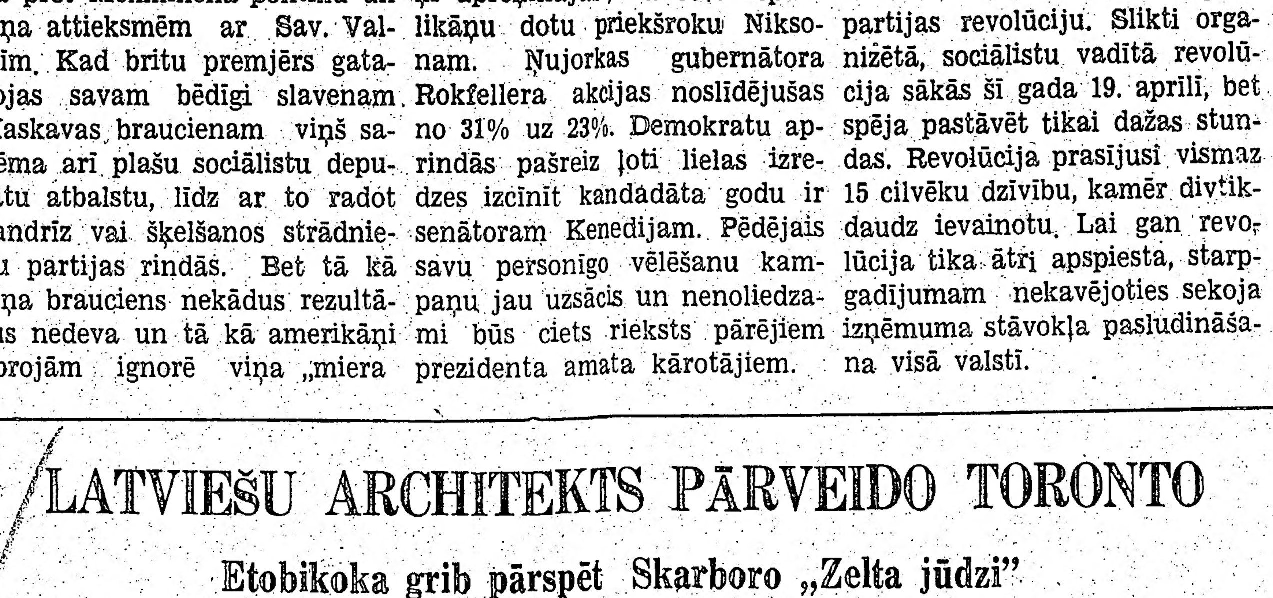

Architekta V. Upenieka projektētā biroju un veikalu celtne, kas ievadīs Etobikokas centra izbūvi.

Architekts V. Upenieks, kas projektē šai apgabalā ēkas uzņēmēja W. S. Bišopa uzdevumā, ir pasācis darbus 50 akru platībā, un viņa projektētā ēka būs pirmā, ar kuŗu ievadīs visa apgabala izbūvi. Tā aizņem apm. 25 tūkst. kv. pēdu laukumu ar klinšu dārzu un mākslīgu ezeru ēkas vidū veidotajā pagalmā, bet ēkas fasādi izcels keramikas skrīni. Šai pirmajā ēkā savu nodaļu atvērs arī Royal Bank of Canada.

Paralēli ēkām Etobikokā, V. Upenieks pēdējā laikā veicis arī vairākus citus ievērojamus projektus, no kuŗiem īpaši atzīmējamas Elgintona avenijā divas 8 stāvu biroju ēkas, kuŗām izmanto gluži jaunu būvmateriālu veidu — plāksnes, kuŗas nolej uz zemes, lai pēc tam ar celtņiem paceltu vajadzīgā augstuma stāvos, pielietojot tā saucamo „lift slab" metodi.

Pēc V. Upenieka projekta sākti arī J. Benjamiņa filmu laboratorijas paplašināšanas un pārbūves darbi, kā arī izplānota vasarnīcas būve Džordženbejā.

V. Upenieks ir arī Kvebekas architektu apvienības biedrs un ieguvis prakses tiesības šai provincē, kur ievadījis jau priekšdarbus sava biroja filiāles atvēršanai.

Jauna sūdzība par komūnistiem Ungārijā

Starptautiskā cilvēku tiesību līga iesniegusi Apvienotajām Nācijām jaunas sūdzības par komūnistu darbību Ungārijā. Līgas pārstāvji šai sakarībā paskaidro, ka Ungārijas valdība, lai veicinātu bēgļu atgriešanos, pēdējiem garantējusi amnestiju. Tomēr ap 6000 cilvēku, kas patiesi arī atgriezušies, drīz vien apcietināti, zināms skaits arī nošauti. Augšminēto informāciju Starptautisko tiesību līgai piegādājuši ungāri, kuŗiem izdevies izbēgt pa otram lāgam un kas, bieži vien, arī paši izbaudījuši komūnistu solīto „amnestiju".

LATVIEŠU KONCERTAPVIENĪBAS

dibināšanas sēde notiks 26. aprīlī, plkst. 6,00 vakarā, 338 Bloor St., E., M. Vētras studijā. Uz sēdi aicināti visi organizāciju pārstāvji un interesenti.

LATVIJA

> Draugi grib mūs asimilēt,
> Ienaidnieki grib mūs iznīcināt,
> Bet mēs gribam palikt latvieši.
> Archibīskaps T. GRĪNBERGS

TUVOJAS ZIEMEĻAMERIKAS LATVIEŠU JAUNATNES SVĒTKI

Gandrīz neticami, ka līdz Jaunatnes svētkiem vairs tikai divi mēneši. Organizācijas komitejas darbs tagad norit pat nakts stundās. Pusotra gada laikā daudz jau kas paveikts, kā to rāda pēdējās sēdes un protokoli, tomēr vislielākais darbs vēl priekšā.

Svētku rīcības komiteja patlaban paziņojusi reģionālo sacensību vietas un laikus. ASV austrumu apgabala sacensības notiks 25. aprīlī Filadelfijā; ASV vidienes reģionālās sacensības notiks 9. maijā Čikāgā, bet rietumu apgabala sacensības būs laikā no 25.-26. aprīlim Demoinā. J. Rūtenberga no ASV Rietumu apgabala ziņo, ka nav gaidāms liels svētku dalībnieku skaits no Rietumu piekrastes — lielā attāluma dēļ, toties ļoti daudzi jaunatnes pulciņi pošas Jaunatnes svētkiem no pārējiem ASV apgabaliem. V. Gulēns ziņo ,ka Kanadas reģionālās sacensības notiks 30. maijā Hamiltonā, Rainbow Room zālē. Vietējā DV nodaļa rūpēsies par sacensību financiālo atbalstu, rīkojot tajā laikā deju vakaru sacensību izdevumu segšanai.

Montreālas latviešu jaunieši patlaban gatavo raibu vakaru, kura ieņēmumi vismaz daļēji segs jauniešu ceļa izdevumus uz šiem svētkiem.

Izcila vieta šajā jaunatnes parādē būs arī sportam, un, cik zināms, gandrīz visas sporta sacensības notiks Toronto Centrālā YMCA's telpās. Reprezentātīvu darbu veikšanai kā arī techniskas dabas domstarpību novēršanai sacensību tiesnešu starpā, organizācijas komiteja uzaicinās divas redzamas personas šim uzdevumam. Ž. Zentiņš jau pieņēmis lūgumu, uzņemties sporta sacensību galvenā tiesneša pienākumus, vienīgi vēl nav izraudzīts virstiesnesis pārējām sacensībām.

Jaunatnes svētku gleznu izstāde notiks Hart House telpās arī tad, ja šīs telpas izrādītos par šaurām, jo nav vairs iespējams noīrēt citu zāli. Rīkotāji cer šo problēmu atrisināt ar nedaudzu eksponātu izstādīšanu informācijas telpās Sv. Andreja baznīcā, kuras 1. latviešu ev.-lut. draudze piešķīrusi par brīvu uz visu nedēļu. Organizācijas komiteja izsaka sirsnīgu pateicību māc. A. Čopam un igauņu draudzei. Jaunatnes svētku komiteja lūgs prof. A. Annusu izteikt savas domas izstādes un žūrijas komisijas lietā. R. Norītis sakārtos iesūtītās pastmarkas filatelistu izstādei. Bērnu rīts, filmu vakars un rakstnieku rīts notiks Walmer Road baptistu baznīcas telpās. Ziedotās balvas tiks izstādītas informācijas telpā no 27. jūnija līdz 6. jūlijam. Sacensību uzvarētājiem balvas pasniegs 5. jūlijā, Karalienes Elizabetes ēkā, nacionālās izstādes laukumā. Kāda Toronto jauniete, kurai labi padodas zīmēšana, apgalvo, ka viņa pati darinās „speciālu" vakartērpu šim svētku dižsarikojumam, kas spēs uzņemt ap 4000 jauniešu.

Ievērojot, ka Kanadas premjērministrs J. Dīfenbeikers nevarēs ierasties pausmē sakarā ar Karalienes Elizabetes viesošanos Kanadā, B. Rubess lūgs prof. A. Spekki teikt īsu uzrunu šajā svētku sarīkojumā. Organizācijs komiteja tomēr ir ieskatos, ka kāds federālās valdības pārstāvis pausmē būtu ļoti vēlams. Šinī sakarā B. Rubess griezīsies pie Latvijas ģenerālkonsula R. N. Braisona inofrmējoties par iespējām ielūgt kādu no valdības ministriem.

Visubeidzot sākta arī biļešu iepriekšpārdošana, un tās ārpus Toronto var pieprasīt Aijai Kārkliņai (Vašingtonā), Andrim Pētersonam (Bostonā) un Intai Adamoviai (Montreālā).

A. K.

KAS SLĒPJAS AIZ VECKANADIEŠA VUDA „ATGRIEŠANĀS DZIMTENĒ"?

BIEDRI „NOPELNIEM BAGĀTO VETERIĀNU" SAŅEM VĒSI

Padomju valdības slepenās aģentūras — „Komitejas par atgriešanos dzimtenē" Austrumberlīnes laikrakstā „Dzimtenes Balss" 7. numurā publicēts raksts: „Kanadiete G.Vuda raksta par Rīgu". Raksts pirms tam esot publicēts Kanadas krievu laikrakstā „Vestnik". Tātad, gandrīz nekas jauns nav pateikts, ko mēs jau nezinātu, vai kas Rīgā nebūtu bijis, kad mēs vēl bijām tur . . . Nav arī nekāds pārsteigums tiem „kas pazina Vudu, ka viņš varēja atgriezties Rīgā . . .

Džeka Vuda īstais vārds ir Augusts Šulcs, un viņš Spānijas pilsoņu kara laikā ir brīvprātīgi cīnījies „pret fašistiem" spāņu komūnistu pusē. Tātad, liekas, ir cīnījies par komūnismu ar ieročiem rokās. Tāpēc taču ir dabīgi, ka viņš beidzot ir atgriezies pie saviem „ticības brāļiem" Padomju Savienībā. Būtu tikai vēlams, lai arī citi „ticīgie", kā viņi paši sevi mēdz dēvēt, „progresīvie" latvieši, atgrieztos savā utopijā „liekot pilnīgā mierā tos, kamēr nav izbeidzies sarkanais mēris . . .

Negribas arī apšaubīt, ka Vudu tur biedri sagaidījuši tā, kā to viņa laulene apraksta „Vestnikā" . . . Liekas tikai, ka tik nopelniem bagāta biedra atgriešanos vajadzēja atzīmēt daudz, daudz lieliskāk . . . Viņš taču ir lējis asinis par starptautiskā komūnisma lietu. No šī viedokļa gribētos jautāt „Dz. B.", kāpēc pielaista tāda nolaidība un kas pie tās vainīgs? Citādi mums, mazajiem un grēku nastas nospiestajiem garīgiem, tā pat paliek nesaprotams, kāpēc Vudam bija jādod, kaut arī tie ir [illegible], uz „plašo dzimteni". Ja jau dižbiedrs, kam ir nopelni un pienākas visas priekšrocības, ko tad lai saņem vienkāršs mirstīgais?

Nav arī skaidrs, kā ir izslavēto „amnestiju", ja tiešām sodu lielākā daļa ir notecējis, un jaunais sodu likums jokus šai lietā nepazīst. Ir zināms, otrs nokļuvis Sibirijā „grēkus nožēlot" uz krietni ilgu laiku . . . Formāli tagad tie, kas atgriežas dzimtenē (paldies Dievam, tādu ir saskaitāmi uz vienas rokas pirkstiem, jo latvieši nu reiz nav tik stulba tauta kā daži krievi to domā), ir tiesājami par pārbēgšanu pie ienaidnieka, un ko tas nozīmē, to mēs zinām visi . . . Tātad, kas vēlas bezmaksas ceļu uz Sibiriju, lai pasteidzas pieteikties pie čekas virsiem. Par visu tālāko tie laipni gādās.

Bet visā šai lietā ir arī kāda maza pikantērija. Džekam Vudam bija pašam savs dzelzsapstrādāšanas uzņēmums Toronto, un viņš nodarbināja arī algotus strādniekus, t. i. viņš [illegible] — vai izmantojis svešu darba spēku savas labklājības celšanai par saubu, [illegible] iestādēm jādomā, [illegible] Vudu [illegible] iekļūt jaunajā aristokratijā, tad zināmas izredzes viņam tomēr ir, protams, ja nevarēs sameklēt kādu grēku viņa pagātnē, kad tas cīnījās komūnistu brigādē Spānijā. No pēdējo gadu publicētiem Spānijas pilsoņu kara materiāliem mēs zinām, ka daudzi „spāņu pilsoņu kara veterāni" ir piedzīvojuši ne visai labu galu.

Mēs gan no savas puses to Vudam nenovēlam, jo respektējam viņa nostāju, ka viņš pats personīgi tomēr „Dzimtenes Balsī" mūs nav mēģinājis vilināt [illegible] . . . Par to lai viņam būtu paldies! Mēs [illegible] viņa dzīves [illegible] „lietas labad" bija jādod, kaut arī tie ir [illegible] mazvērtīgi [illegible].

Budzis

Mūsu laikraksta pārstāvis ANGLIJĀ
G. ZARIŅŠ,
11 Alexandra Gdns, London, N. 10. Tel. TUD 0871,
pieņem jaunus abonentus, kā arī pieņem un sniedz informāciju, arī abonementu pagarinājumus.

Toronto (Kanadā) universitātes arēna, kurā notiks Ziemeļamerikas latviešu Jaunatnes svētku Pausme. Foto A. Kalniņš

ARĪ LATVIEŠU VIRSNIEKI BIJUŠI KATĪNĀ

Baigajā gadā krievi apcietināja un aizveda lielu skaitu latviešu virsnieku, par kuru likteni nekas nebija zināms. Tagad saņemtas dažas ziņas par šo virsnieku gaitām. Informāciju sniedzis kāds igauņu virsnieks, kam izdevies atgriezties no Sibirijas Igaunijā.

Šī virsnieka stāsts ievietots igauņu laikrakstā „Pavaleht", kas iznāk kā zviedru laikraksta „Eskilstuna Kuriren" pielikums. 1941. g. vasarā viņš atradies igauņu armijas nometnē pie Petseriem. Kad karš bija sācies, krievi savāca lielu skaitu igauņu virsnieku un aizsūtīja nezināmā virzienā. Piederīgie Igaunijā par viņiem vairs neko nedzirdēja.

Igaunis tagad pastāsta, ka šie virsnieki vispirms aizsūtīti uz Pleskavu un tad caur Latviju nosūtīti uz Poliju. Braucot caur Latviju, viņu transportam pievienoti vēl 270 latviešu virsnieki. Visi šie virsnieki aizvesti uz Katīnu, kur tem vajadzējis celt zemnīcas. Katīna pasaulei kļuva pazīstama ar to, ka vācu laikā tur atrada krievu noslepkavoto 12.000 poļu virsnieku līķus.

Katīnā latviešu un igauņu virsniekiem nav iznācis ilgi palikt, jo tuvojusies fronte. Tie sasēdināti vilcienā un aizsūtīti uz Sibiriju ,kur lielākā daļa gājusi bojā; tikai kāds retais palicis dzīvs.

DAŽOS VĀRDOS KANADĀ

Kopš 2. pasaules kaŗa beigām Kanada sniegusi palīdzību citām zemēm 4,5 miljardu dolaru apmērā. Vislielākā summa — 2.362.000.000 dol. nosūtīta NATO vajadzībām.

Montreālas tiesnesis Rolands Lamare izteicies, ka viņš gribētu redzēt jaunu likumu, kas noteiktu, ka auto braukšanas atļaujas izsniedzamas tikai tiem, kas vecāki par 21 gadu. Pēc viņa domām 75 proc. no visām auto katastrofām ieskaitāmas kategorijā, kur auto vadītāji jaunāki par 21 gadu.

Britu laikraksts „The People" nesen publicējis plašus aprakstus ar uzņēmumiem, aprādot Kanadas saimnieciskā stāvokļa pasliktināšanos, kā arī lielo bezdarbu, kas vēl nav mazinājies līdz šai dienai. Kanadas immigrācijas ierēdinis sūdzējies laikrakstam, ka „visi ziņotie fakti esot nepatiesi". Tomēr minētais laikraksts negrib piekāpties un izsūtījis reportieri, kas uz vietas iepazīsies ar pašreizējo Kanadas saimniecisko stāvokli.

Plimtonas pilsētiņa ,netālu no Sarnias, pieteikusi „kaŗu" skanksiem, kas pēdējā laikā nodarot lielus zaudējumus apkārtējiem lauksaimniekiem. Par katru noķertu skanksu pilsēta maksā vienu dolaru.

Sakarā ar lielo deficitu šī gada budžetā, Kanadas valdība noraidījusi atomfiziķu prasību par 20.000.000 dolariem, jauna atomskaldītāja uzstādīšanai.

Kanadas AVRO inženieŗu konstruētais „lidojošais šķīvis", kuŗu sāka būvēt 1955. gadā, joprojām nodarbina daudzu zinātnieku prātus. Viņi ieskata, ka paies vismaz 5 gadi, kad šāds „šķīvis" varētu parādīties atklātībā. Arī ASV atbalsta šo pasākumu, izdodot par to 5.500.000 dol.

Kanadas Nacionālās izstādes sporta stadiona būvei vēl nepieciešami 144.500 dol. Galvenokārt tas domāts futbola spēlēm un kopsummā izmaksās 450.000 dol.

Dr. Donalds McRea izteicies, ka masu Rentgena uzņēmumi varētu ar laiku atstāt jūtāmu radiācijas iespaidu uz tiem, kas pārāk bieži iet pārbaudīt savu veselību ar šo staru palīdzību.

Kanadas valdība piešķīrusi 18.800.000 dol. lielu aizdevumu Tālo Austrumu zemēm. -š.

10. BAPTISTU DZIESMU DIENA

26. aprīlī Bukskauntijā, ASV.

Toronto latviešu baptistu draudzes koris līdz ar pārējiem baptistu draudžu koŗiem no Savienotām Valstīm pošas uz savu tradicionālo dziesmu dienu, kas šogad būs 26. aprīlī. Dziesmu dienai šajā reizē zināma jubilejas pieskaņa: tās kopkoris jau desmito reizi pulcējas šinī kontinentā, lai iepriecinātu garīgās mūzikas draugus ar nopietnu un vispusīgu priekšnesumu. Par plašā sarīkojuma vietu izraudzīta Bukskauntija, viens no lielākajiem latviešu baptistu centriem Sav. Valstīs. Bukskauntijas latviešu bapt. draudzes dievnams, kurā notiks dziesmu dienas dievkalpojums, ar sākumu pl. 10 rītā, atrodas Apelbaksvilles ciemā. Piezīmējams, ka šis ciems ar grūti izrunājamo vārdu ievērojams tanī ziņā, ka tas ir vienīgais visās Sav. Valstīs, kurā iedzīvotāju vairākums ir latvieši. Apelbaksville atrodas apm. 1 sundas braucienā no Filadelfijas, braucot ar auto.

Pats dziesmu dienas koncerts notiks pl. 3 pēcpusdienā, gan ne tanī pašā Bukskauntijas draudzes dievnamā, bet tuvākajā lielpilsētā Betlemē, Pirmās bapt. baznīcas telpās (Bethleḩem, 510 West Broad Street). Koncertā piedalās obojists Andrejs Jansons un solisti: Tabita Jaunzeme un Pēteris Geistauts. Dziesmu dienas virsdiriģenti būs: V. Baštiks, A. Purvs, E. Ķeris. Programmā: Mocarta, Hendeļa, Bacha, Bortņanska darbi. Latviešu autorus pārstāvēs: K. Līdaks, V. un Ed. Baštiki, A. Tīss un A. Purvs. A. Purva Psalmu kantātes (1. daļas) pirmatskaņojumu dziesmu dienas dalībnieki noklausījās pag. gadā, kad šī diena notika Toronto. Šogad programmā papildus uzņemta arī Psalmu kantātes 3. daļa.

Dziesmu dienas noslēgumā pēc iepriekšējo gadu tradicijas, paredzēts draudzības vakars pie tējas galdiem, ar visu dziedātāju un viesu piedalīšanos.

J. Arājs.

JŪSU ASINIS VAR GLĀBT KĀDU DZĪVĪBU

Kanadas Sarkanais Krusts lūdz pieteikties brīvprātīgos asins devējus, kam iespēja nodot asinis Toronto šādās vietās:

Ceturtdien, 23. aprīlī — Sv. Kolumba anglikāņu baznīcā, 2723 St. Clair Ave. E., no plkst. 2.30 — 4.30 un no 6.30 — 8.30 vakarā.

Pirmdien 27., un otrdien, 28. aprīlī — Centrālā klīnikā, 67 College St., no plkst. 12.00 — 3.30 un no 5.30 — 8.00 vakarā.

Trešdien, 29. aprīlī — Humber Valley Apvienotajā baznīcā no plkst. 2.30 — 4.30 un no 6.30 — 8.30 vakarā.

DV PAVASAŖA ZIEDOJUMU VĀKŠANAS AKCIJA

Saulainā pavasaŗa dienā pūkainos mākoņus ar acīm pa zilo debess jomu pavadot, šie debesu ceļinieki sauc atmiņā tos baltos mākoņus, ko mēs kādreiz vērojām peldam pāri dzimtenes kalniem un lejām. Siltajā pavasaŗa saulē atmiņā nāk tikai jaukās dienas, jo esam atļāvuši laikam sākt dziedēt tās siržu brūces, kas kādreiz mums šķita uz mūžiem nedziedējamas.

Arvien tālākā pagātnē ieslīd notikumi, kas pildīja Brāļu kapus un kaisīja Volchovas purvos un Kurzemes mežos mūsu brīvības aizstāvju kaulus.

Mēs sākam aizmirst to lielo parādu, ko nesam uz saviem pleciem pret šiem vīriem, kas nekavēdamies mija arklu un izkapti pret zobenu, kad tēvija sauca. Šo parādu pilnīgi atmaksāt nevaram. Mēs varam to tikai daļēji deldēt, laiku pa laikam ar devīgu roku atbalstot to organizāciju, kas gādā par mūsu kaŗavīru un invalidu labklājību.

Būsim atsaucīgi, kad DV ziedojumu vācēji sāks savu pavasava darbu Hamiltonā. Dalīsimies savā labklājībā ar tiem, kuŗiem jau daudzus gadus pieder tikai cerība.

ĢENERĀLKONSULS
Mr. R. N. BRYSON
Toronto, tel. HO 3-5861
118 DANFORTH AVE.

KONSULS
VILIS TOMSONS
Tel RE 8-7798, Montreal, P. Q.
5210 VICTORIA AVE. APT 16

I. Andrejsons, C. L. U.
41 Muircrest Drive,
DON MILLS, ONT. - HI 7-4323.
Auto, uguns, garantiju, publiskās atbildības, dzīvības u. c. veida apdrošināšana.

LASĪTĀJU VĒSTULES

ATBILDE J. BĒRZIŅAM

Latvijas Amerikā redakcijai:

J. Bērziņa kunga īpatnējā ētika, kas izpaužas viņa vēstulē, mani tomēr nav nodūrusi, tikai pamācījusi, ka visiem latviešiem nebūtu vienādas tiesības „izklāstīt vispārības priekšā" savas domas. Augstprātība neliecina par akadēmisku garu. Paldies Dievam, nedzīvojam totālitārā valstī, un, zinot, ka J. Bērziņa kungs nereprezentē visu akadēmisko un Kalpaka saimai, mēģināšu atbildēt uz viņa jautājumiem un loģiku, kas radušies mani izsmejot.

J. Bērziņa kungs kritikā saskatījis „nenovīdību" un „apvainojumus". Jājautā: pret ko tāda (i) varētu vērsties? — Man tas nezināms. Nekritizēju Kalpaka svinības, bet b a l l i nepiedienīgā sakarībā un laikā (6. marts — Kalpaka nāves diena, un Ciešanu laiks). Kādēļ Bērziņa kungs neatbild uz maniem jautājumiem, bet fantazē par ziedu nolikšanu pie Toronto kenotafa? Mums ir tik daudz kaŗa invalidu un trūcīgu kaŗavīru ģimeņu, kam nepieciešama morāla un materiāla palīdzība. Savus „ziedus" varam aiznest tiem, kas cīnījušies par tiem pašiem mērķiem kā kalpakieši. Vai te kas izsmejams? Ceru, ka tas saprotams arī Bērziņa kungam, kaut gan manā pirmajā vēstulē viņš to neprata izlasīt (Citāts no Skalbes Pieminēšana).

„Galvas noliekšana" un „ziedu nešana" lielos brīžos nemaz nav tik personīga lieta un nebūtu arī nereāla, ja cilvēki vairāk domātu un atrastu citādu līdzekļu sagādes veidu. J. Bērziņa kungs pārāk zemu vērtē latviešu sabiedrību vispār, uzsveŗot, ka bez balles labdarībai domātie līdzekļi nebūtu ieņemti. Baidos, ka kāds ar saukli „Mērķis attaisno līdzekļus!' iedomāsies sarīkot arī 14. jūnijā balli „piemiņai". Ballē gan neviens par Berziņa kunga aprakstītiem ideāliem nedomā, kā tas aprādīts arī Bostonas balles atreferējumā, bet lielum lielai tautas daļai (pat jaunatnei, kas krasi parādīts Bostonā) Kalpaka un citu varoņu piemiņa nav „jāiedzīvina" ar dejām, tā ir iezīdusies asinīs no mātes krūts, un to atmiņā iekaldinājuši Latvijas labie skolotāji un grāmatas. Arī Latvija Amerikā atsvaidzinājusi latviešu atmiņu, publicējot Ž. Unāma atmiņas un A. Vilka objektīvo ievadrakstu 7. martā.

J. Bērziņa kunga jautājumam: „Ko gan labāku L. Z. varetu celt priekšā kopējo svinību — dievkalpojuma un saviesīgās sadzīves vietā (jāiebilst, ka Toronto k o p ē j u s v i n ī b u nav bijis, bet gan atsevišķs dievkalpojums un balle), labprāt ieteiktu svinīgu aktu un labu koncertu, kā to dara citās pilsētās. Arī ziedojumu akcija nebūtu par jaunu.

L. Z., Toronto

GRĀBSTĪŠANĀS PA TUMSU

Latvijas Amerikā red.:

Ja kādam ir vēlēšanās piedalīties citu pārrunās, tad tam arī jāseko pārrunu saturam, pretējā gadījumā var iznākt grābstīšanās pa tumsu, kā tas noticis ar Latgalieti, kas LA 28. n-rā vēstulē principiālas pārrunas par J. Raiņa Daugavas ietekmi uz kaŗavīriem — pārvērtis jauno un veco strīdū.

Šāda aplama iejaukšanās, ja tā nebūtu grābstīšanās pa tumsu — būtu atzīstama par tīšu jauno kūdīšanu pret vecajiem, jo nevienā savā vēstulē LA neesmu ne noliedzis, nedz arī apšaubījis J. Raiņa — kā nacionāli orientēta rakstnieka — nopelnus.

Latis Lībis

KANADĀ

TORONTO

● Sakarā ar Amerikas latviešu teātra Ņujorkas ansambļa viesizrādi Toronto 25. aprīlī, pl. 8.00 vak., 570 Shaw ielā, aktieri Toronto ieradīsies sestdienas rītā, plkst. 11,00, 61 Walmer ielā. Tuvāka informācija pa tālruni WA 3-9998, zvanot J. Krasovskim.

● Sestdien, 25. aprīlī, pl. 8.15 „Heliconian" zālē (35 Hazelton Ave.) koncertēs mūsu bračists Pāvuls Zariņš ar pianistu Leo Barkinu pie klavierēm. Mākslinieks šoreiz atskaņos D. Milhauda 1. Sonātu violai un klavierēm par anonimu 18. g. s. temu, J. Brāmsa 2. Sonātu, B. Martina 1. Sonātu, E. Granadosa „Orientāli" (Spāņu deja Nr. 2) un Paganini — Primroses Kaprici Nr. 24.

● Toronto latviešu baptistu draudzes koris, 30 dziedātāju sastāvā, diriģenta A. Purva vadībā, 24. aprīlī dosies uz baptistu dziesmu dienu ASV, kas notiks divas dienas vēlāk Betlemes pilsētiņā, netālu no Filadelfijas. Dziesmu dienā piedalīsies pavisam 7 koŗi ar apmēram 120 dziedātājiem no šādām pilsētām: Toronto, Ņujorkas, Bostonas, Filadelfijas, Čikāgas, Klīvlendas un Bukskauntijas.

● 23. aprīlī, pl. 8 vakarā, parlamenta locekļi E. D. Fultons un Dr. J. W. Kučerepa runās sapulcē Humberside Collegiate, 280 Quebec Ave. Visi laipni aicināti.

MONTREĀLĀ

● DV nodaļas biedru vakarā bija ieradušies kādi 35 biedri un nodaļas labvēļi, kas pārrunāja biedrības turpmāko darbību, kaŗa gaitas un priecājās pie pašu gatavotām maizītēm un „atspirdzinājumiem". Sarīkojums notika „Rialto Hall" telpās, kur vietu bija vismaz simtam.

● DV Montreālas nodaļa 9. maijā rīko sezonas noslēguma „Ziedoņa balli" ar Ziedoņa karalienes un galma dāmu vēlēšanām. Sarīkojums notiks Karpenter zālē, 3560 St. Laurens St., un sāksies plkst. 7 vakarā. Paredzēts plašs bazārs. „Ziedoņa balles sarīkošanā piedalās arī M.L.S.K. Sakarā ar paredzamām sporta kluba sacīkstēm Kanadas latviešu meistarībā basketbolā un volejbolā, sarīkojumā būs viesi no Hamiltonas un Toronto. Deja pie labas mūzikas, pilna bufete. Ieeja pieaugušiem $1.50 no personas, studentiem $0.75. Bazāra atlikums trūkumcietēju atbalstam.

● Svētās Pāvila latviešu ev. - lut. draudzes rīkotais radiofona simfoniskā orķestra koncerts 9. aprīlī bija kupli apmeklēts. Uzstājās montreāliešiem labi pazīstamais vijoļvirtuozs Georgs Lapensons. Orķestris atskaņoja arī Emīla Dārziņa Melancholisko valsi un Jāņa Mediņa Āriju. Koncertā piedalījās Kanadas labākais čellists Valters Joahims.

● Pēdējā Latviešu nama fonda rakstveida akcija fondam devusi ap 1.000 dolaru. 25. aprīlī Nama fonds rīko Jautru vakaru ar deju un rotaļām mums pazīstamā saldumu rūpnieka Voldemāra Celmiņa jaunajās fabrikas telpās, 3615 Industrial Blvd. Sākums plkst. 8 vakarā. Ieeja brīva, atspirdzinājumi par brīvu. Sarīkojuma izdevumu segšanai tiks izdarīta ziedojumu vākšana. Atlikums par labu Nama fondam.

● DV nodaļa 25. aprīlī sasauc gadskārtējo biedru pilnsapulci, kas notiks YMCA's telpās, 5550 Parka avenījā, un sāksies plkst. 3 pp. Kvoruma nesanākšanas gadijumā sapulce būs pilntisīga pēc pusstundas pie katra ieradušos biedru skaita. Darba kārtībā: Sapulces vadības vēlēšanas, iepriekšējās pilnsapulces protokola pieņemšana, valdes un Vanadžu pr.ces ziņojumi, revīzijas komisijas ziņojumi, delegāta ziņojums, budžets 1959. gadam un tā pieņemšana, nodaļas Vanadžu pr.ces vēlēšanas, ierosinājumi un debates par turpmāko darbību, aprūpes komisijas izraudzīšana un dažādi jautājumi.

HAMILTONĀ

● 3. maijā Hamiltonā viesosies Toroneo Latviešu drāmas ansamblis ar M. Zīverta komēdiju „Meli meklē meli".

● 30 maijā Hamiltonā — Jaunatnes svētku sacensību pusfināli. Tuvākas ziņas sekos.

● Hamiltonas Vanagi un Vanadzes apsveic Dr. P. Vasariņu un kundzi ar dēla Andŗa Mārtiņa ierašanos.

● 25. aprīlī, pl. 6.30 vakarā Polish Alliance Hall telpās, 644 Barton St. E. Apvienoto vīru koŗu „Viesturs" koncerts ar balli. Korī 60 dziedātāju. Diriģenti: L. Albertiņa, J. Barušs un I. Sakss. Atskaņos A. Jurjāna, J. Vītola, J. Ciruļa, V. Ozoliņa, J. Norviļa, J. Kalniņa u. c. latviešu komponistu dziesmas.

Babekas deju kapella. Pilna bufete. Ieeja — tikai uz koncertu $1.00, tikai uz balli $1,25, uz koncertu un balli $1,50.

Stundu pirms koncerta tiks atvērta zeltkaļa A. Ķivlenieka daiļamatniecības skate ar audumiem, kokgriezumiem, keramiku ,ādas izstrādājumiem un rotām. Būs iespēja iegādāties izstādītos izstrādājumus. Izstādē piedalīsies arī HLB grāmatnīca.

● 26. aprīlī, pl. 6.00 vakarā, 47 Forest Ave., Hamiltonas latviešu nama fonda pilnsapulce. Darba kārtībā paredzēts lemt par Nama fonda turpmāko darbību.

● Hamiltonas Latviešu biedrības lielās loterijas biļešu izdale un pārdošana veicas labi. Latviešu sabiedrība un arī vietējie ir atsaucīgi. Hamiltonas latviešiem būs savs tautas nams. Līdz 12. aprīlim izdalītas 89 ložu grāmatiņas, no tām 16 pārdotas. Atbalstiet HLB lielo loteriju! Laimestos $2.500,00. Tuvākas ziņas pie ikviena HLB valdes locekļa.

● Hamiltonas Latviešu biedrība nolēmusi ziedot latviešu Jaunatnes svētkiem balvu $20,- apmērā. HLB moderno deju kursi ziedos balvu apm. $12,- vērtībā Jaunatnes svētku moderno deju sacensībām.

● HLB Dāmu komiteja nosūtījusi Minsteres latviešu ģimnazijai $15,- — atlikumu no 21. marta sarīkojuma.

● 14. jūnijā, pl. 6.00 vakarā Delta kino telpās (tagadējais lietuviešu nams) King un Main ielu krustojumā Aizvesto piemiņas sarīkojums. Rīko Hamiltonas baltiešu komiteja, kuŗā šogad prezidē lietuvieši.

Iespējams, ka iepriekšējā sestdienā, t. i. 13. jūnijā, varēs noorganizēt motorkādi cauri Hamiltonai. Gājiena šogad nebūs.

● 20. jūnijā — Jāņi Mores farmā pie Kaledonijas. Piedalīsies HLB un Kičeneras jauktie koŗi. Diriģenti J. Norvilis un I. Sakss. Vēl var pieteikties koristi, kam interesē līgo dziesmu mācīšanās.

NORANDĀ

● DV Norandas nodaļa savā 15. aprīļa valdes sēdē, kuŗā piedalījās valdes priekšsēdis R. Grāvītis, valdes locekļi J. Buņķis, A. Stārasts, A. Allis, A. Šnore un latviešu skolu pārstāvji: no Norandas — I. Zdanovskis, I Sīmons, Z. Grīnbergs, un no Vītaunas L. Allis un V. Stanga, nolēma rīkot bērnu svētkus 30. maijā, paredzot sākumu plkst. 3 p. p., pēc iepriekšējo gadu parauga ar groziņu vakaru. Tiešos bērnu svētku izdevumus segs nodaļa, bet telpas šiem svētkiem draudze apsolās sagādāt bez maksas.

Skolotāji solās sagatavot piemērotu programmu ar dziesmām, deklamācijām, klavieŗu solo un teātŗa izrādi. Pēc priekšnesumiem sekos palaunadzis bērniem un pieaugušiem, un pēc tam rotaļas ar dažāda veida sacensībām. Sacensības vadīs I Sīmons un L. Grīnbergs. Namamātes pienākumus atkal uzņēmusies I. Sperliņa, un pārējās norandietes apsolījušas viņai savu palīdzību.

Ziedojumu vākšanu nolēma uzsākt 25. aprīlī.

Abonentu ievērībai Zviedrijā

Latvijas Amerikā abonēšanas maksu lūdzam kārtot ar **DV STOKHOLMAS NODAĻU, BOX 220, STOCKHOLM.**

LA apgāds

Redakcija patur tiesības manuskriptus saīsināt.
Neizlietotos manuskriptus neuzglabās, bet uz vēlēšanos sūtīs atpakaļ, ja būs pievienota pastmarka.
Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās domas var arī neatbilst redakcijas viedoklim.

Prof. L. Bērziņš

IEVĒROJAMI AM[…]

DIVI DIEVA KALPI ATSK[…]

Nesen mūsu archibīskapa Dr. T. Grīnberga mūžs iegāja 90. gadā. Bet, nekavējoties pie archibīskapa biogrāfijas vispārīgi, šoreiz skats jāpievērš viņa amata darbam, kas sākās ar viņa ordināciju 1899. g. 21 maijā. Kā redzam, tas ir noticis jau pagājušā gadu simtenī, priekš veseliem 60 gadiem. [illegible]

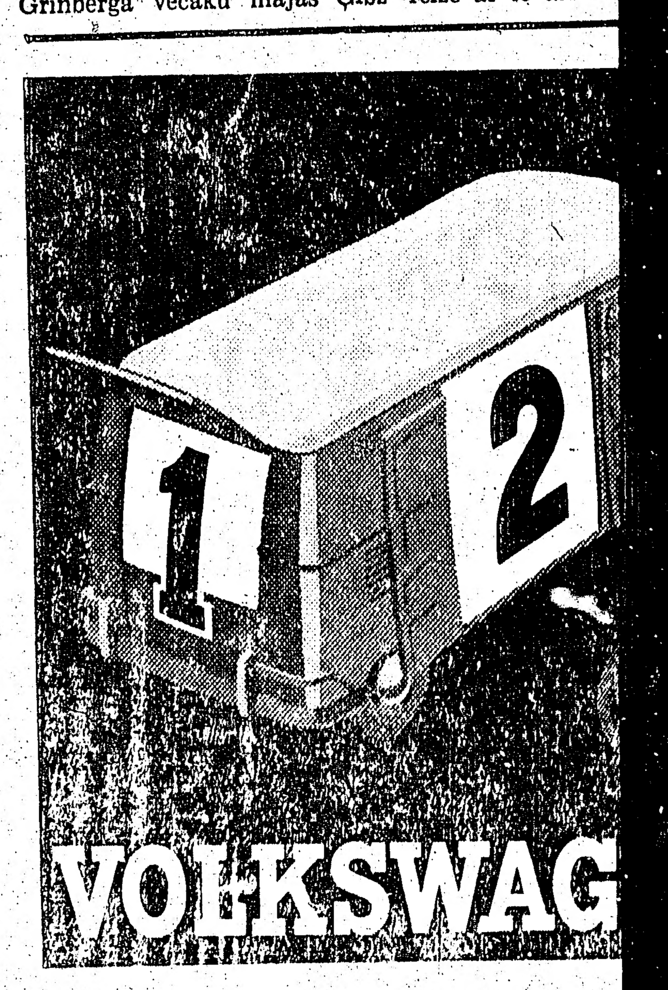

IEKRAUŠANA[…]
NO ABIEM SĀNIEM [...]
AIZMUGURES!
Var iekāpt tieši pa platajām dubultdur[…] tikai 13 collas virs ielves, vai arī iekrau[…] jām durvīm . . . ir simts septiņdesmit[…] kravai izmantojama telpa!
Īsā laikā var iekraut daudz preču, līdz [...] mazāk laika piegādei . . . tāpēc katra [...] Volkswagen ietaupa jums naudu. [...]
TAS, LŪK, IR VOLKSWAGEN!
VOLKSWAGEN CANA[…]
Golden Mile, Toronto 16, Ontario

Prof. L. Bērziņš

IEVĒROJAMI AMATA SVĒTKI

DIVI DIEVA KALPI ATSKATĀS UZ PAVEIKTO

Nesen mūsu archibīskapa Dr. T. Grīnberga mūžs iegāja 90. gadā. Bet, nekavējoties pie archibīskapa biografijas vispārīgi, šoreiz skats jāpievērš viņa amata darbam, kas sākās ar viņa ordināciju 1899. g. 21 maijā. Kā redzam, tas ir noticis jau pagājušā gadu simtenī, priekš veseliem 60 gadiem. Tik liels laika posms, vadīts amata dzīvē, ir piešķirts tikai retam. Par to jādomā nopietnā godbijībā. Bet mums nav šai gadījumā tik daudz jādomā par laika ilgumu, kā par aizvadītā laika saturu. Un mūsu archibīskapam šis laiks ir bijis bagāts: bagāts ar rūgtiem pārbaudījumiem, īpaši sakarā ar mūsu tautas likteni, bagāts ar sekmēm daudz un dažādos uzdevumos, bet bagāts arī ar Dieva žēlastību. Par visu to te nerunāšu, bet pieminēšu tikai kādus momentus, kur man pašam gadījies no archibīskapa uzņemt kādus iespaidus.

Iepazinos ar archibīskapu 1891. g. pavasarī. Jelgavā iebraucis likt ģimnazijas gala eksāmenu, nonācu kādā dzīvoklī, kur mita vairāki skolnieki, starp tiem abitūrients Teodors Grīnbergs no Dundagas. Man kā eksternam ģimnazijas apstākļi bija sveši. Grīnberga piepalīdzība man te bija ļoti noderīga. Un viņš man labprāt palīdzēja orientēties. Vērtīgus iespaidus no Grīnberga dabūju arī tādā ziņā, ka pie viņa pulcējās latviešu vakarnieki, un viņš bija arī šī pulciņa priekšnieks.

Studenta dzīvē Tērbatā, Grīnbergs, sabiedriskas dabas būdams, iestājās korporācijā (Lettonia), pie kuŗas pieder vēl šodien, bet jau no pirmās dienas deklarējis, ka viņš ir atturībnieks. Strādāja čakli bioloģijā, bet atlicināja laiku klausīties lektora Lautenbacha priekšlasījumus. Šīs lekcijas bija dažkārt pavāji apmeklētas. Mēs ar Grīnbergu tur noderējām kā balsti. Grīnberga latviskai stājai ļoti par labu nāca tas apstāklis, ka viņš ar Krišjāni Baronu bija ne vien tuvos rados, bet arī ciešā kontaktā. Pašam gadījās redzēt, cik labi Grīnberga vecāku mājās Ģibzdēs Dundagā jutās Barona laulātā draudzene, kas no tā laika arī man bija sirsnīga labvēle. Bet lasītājs, kam gadījies pieredzēt Kr. Barona izvadīšanu pēdējā gaitā no Doma baznīcas Rīgā, atcerēsies, ar kādu sirsnību archibīskaps uzsvēra savu tuvību aizgājējam, lielajam latviešu folkloristam un tautiskās atmodas celmlauzim. Līdz ar šo personīgo tuvību, T. Grīnbergam tika jau jaunībā stiprināta viņa nacionālā stāja, kas pagājušā gadu simtenī nebija vis katrā gadījumā nodrošināta. Un šī stāja labi saderēja ar mācītāja amatu, kuŗā Grīnbergs visu mūžu ir stāvējis. Grīnbergs nav profesionāls rakstnieks, bet latviešu mācītājs būdams, ir izdevis garīga satura grāmatas un publicējis tik daudz garīgu rakstu, ka šinī ziņā viņam nav neviena līdzinieka. Ir viņam arī nopelni garīgās dzejas laukā, jo archibīskaps ne vien ir interesējies par Dziesmu grāmatas izdošanu, bet arī jau agrākos gados ir piedalījies šīs grāmatas emendācijā un arī pats sniedzis 2 tulkojumus (Nr. 450 un 708). Un publicēt celsmīgus rakstus, kā arī rediģēt garīgus izdevumus (Pie Svētavota, Bitīte u.c.) archibīskaps nav mitējies vēl tagad.

Ar mīlestību un neatlaidību garīgo kultūru vairojot, Grīnbergs jau agros gados ieguva draudzē un vispār sabiedrībā dziļu cieņu. Sekas bija, ka viņš nevarēja izvairīties no amatiem, pēc kuŗiem pats nebija tīkojis. Tā viņš, piem., mēģināja nolikt goda pilnos direktora pienākumus Ventspils vidusskolā, bet tika uz skolu nešus aiznests atpakaļ. Nepagāja viņam tāpēc secen arī politiskā dzīve. Vajadzēja viņam kā izraudzītam tautas pārstāvim piedalīties arī Saeimā un dažādās komisijās. Beidzot viņš saņēma izcilo aicinājumu stāties kā archibīskaps Latvijas ev.-lut. baznīcas priekšgalā. Aicinājums bija ārkārtīgs pagodinājums, bet arī smaga nasta, kas uzgūlās uz Grīnberga pleciem. Paši dažreiz dabūjam pārliecināties, ka mūsu archibīskaps negul uz rozēm, bet reizē ar to arī redzam, cik maz uzbrukumi satricina viņa autoritāti un cik nozīmīga ir viņa personība un darbība latviešu tautas un baznīcas vienībai. Bet līdz ar to jāatzīmē, ka Grīnbergs savā augstā amatā, kaut arī nav valsts ierēdnis, lielā mērā reprezentē mūsu tautu ārpasaulē. Pašam man ir gadījies pieredzēt, ar kādu cieņu viņš ir saņemts starptautiskās baznīcas konferencēs, kā Zviedrijā, tā Vācijā. Tam ir sava nozīme arī tautas un valsts mērogā. Un ja izkaisītie latvieši visā plašā pasaulē ar uzticību un godbijību raugās uz savu augstāko Virsganu, tad tas stiprina mūsu tautas vienību tagadnē un ir garantija viņas gaišākai nākotnei.

PROFESORS KĀRLIS KUNDZIŅŠ

Dažas dienas vēlāk ir cita atceres diena, proti, diena, kas attiecas uz citu galotni mūsu baznīcas birztalā. Runa ir par profesoru Kārli Kundziņu, kam patlaban piepildās 76 mūža gadi. Ja atminamies seno psalmu, ka cilvēka mūžs stāv 70 gadu, tad arī Kundziņš pieder pie visai vecas paaudzes, bet arī par viņu, tāpat kā par Grīnbergu runājot, īpaši varam uzsvērt ne tik daudz vecumu, kā to darbu, kas šais gados veikts.

Manas atmiņas ļauj man Kundziņu atcerēties kā puisēnu, jo viņa tēva mājā, Smiltenes pastorātā, nonācu 1895. gadā, kad mācītāja vecākajam dēlam Kārlim bija 12 gadu un daži mēneši. Saka, bērns rādot, kāds vīram būs tikums. Ja to attiecina uz Kundziņu, tad jāpasvītro, ka tas bija skolēns ar gaišu galvu un ar centību, kas neprasa skubināšanas. Par panākumiem varēja tikai priecāties.

Kad atkal gadījās ar Kundziņu nākt ciešākā kontaktā, viņš bija jau mācības spēks Tērbatas universitātē un pasniedza arī kādas stundas manis vadītā bēgļu ģimnazijā. Ar universitāti lieta bija it īpatnēja. Agrākos gados mūsu baznīcas dzīves vadītāji nevarēja labi iedomāties, ka ģimnazijā latviešu bērniem ticības mācību pasniedz latviešu valodā. Un nu tāds pārsteigums: pat universitātē lekcijas teoloģijā lasa latviski! Tas bija ieguvums, uz ko agrāk nevarēja cerēt, bet kas kaŗa apstākļos bija izrādījies nepieciešams, lai apmierinātu latviešu taisnīgās prasības. Bet šis ieguvums nebija viegli izmantojams. Vajadzēja teologu, kam savā arodā ir nepieciešamā zinātniskā kvalifikācija kā arī [illegible] prasme sa[illegible]em celt [illegible]reizā latviešu valodā. Šinī darbā tika aicināti J. Sanders un K. Kundziņš. Sanders, mācītāja amatā stāvēdams, bija nemitīgi interesējies un arī rakstījis par teoloģiju un latviešu valodu, bet kopdams plašu draudzi un piedalīdamies sabiedriskā dzīvē, nevarēja teoloģijai nodoties simtprocentīgi. Kundziņš turpretim bija vēl jauneklis gados un teoloģijā koncentrējies. Ja nu vēl ievēro lielo nopietnību, ar kādu Kundziņš ķērās pie darba, tad [illegible]ēma par [illegible] latviešu valodu [illegible] labvēlīgi, [illegible] apstākļos [illegible] bija iedomājams.

Tas, protams, neturpinājās ilgi: kaŗam un revolūcijai plosoties un jaunām valstīm dibinoties, Kundziņš nonāk Rīgā. Un te nu taisni izrādās, ka darbība Tērbatā Kundziņam nāk par labu arī Rīgā. Ar augstskolas darba pieredzi viņš organizē priekšdarbus teoloģijas fakultātes radīšanai Latvijas universitātē, baudīdams te izcilu cieņu un ieņemdams atbildīgus amatus. — Neskan šai universitātē vairs Kundziņa balss, bet daudzi viņa klausītāji dzird šo balsi atskanam savā sirdī.

Bet patlaban, kad akadēmiskā darbība pārtraukta, Kundziņš nes īpašu darba slodzi: apkopj draudzi, pilda augstākus uzticības amatus baznīcas dzīvē un [illegible], kālab ir no[illegible] neatsverams. 24. maijā paies 50 gadu no viņa ordinācijas, un nepārredzamais draugu pulks, kas apzinās, ko šādu svētību Kundziņš viņiem nesis, Dievu slavējot, sumināto gaviļnieku.

IEKRAUŠANA
NO ABIEM SĀNIEM UN AIZMUGURES!

Var iekāpt tieši pa platajām dubultdurvīm, kas ir tikai 13 collas virs ietves, vai arī iekraut pa pakaļējām durvīm . . . tur ir **simts septiņdesmit kubikpēdu** kravai izmantojama telpa!

Īsā laikā var iekraut daudz preču, līdz ar to vajaga mazāk laika piegādei . . . tāpēc katra veida piegādē Volkswagen **ietaupa jums naudu.** Ceļa laba pārredzamība, kustīgums, eiropiskas precizitātes ražojums, uzticamība, zemi braukšanas un uzturēšanas izdevumi. Un visam tam KLĀT nāk vēl laipna apkalpošana un liela rezerves daļu bagātība — 5 miljonu dolaru vērtībā rezerves daļu noliktavā. — TAS, LŪK, IR VOLKSWAGEN!

Arī jūs interesē labāks ienākums, tāpēc sazinieties ar tuvāko Volkswagen pārstāvniecību.

VOLKSWAGEN CANADA LTD.
Golden Mile, Toronto 16, Ontario
9767

IZKĀRTO
IENĀKUMU NODOKĻA
APRĒĶINUS
un VEIC
GRĀMATVEDĪBAS DARBUS.
Zvanīt HU 5-6121, Toronto.

DV ASV KONGRESS LINKOLNĀ

II

Kultūras un sabiedriskās daļas vadītājs V. Aparjods ziņo, ka pag. gada apvienību un kopu darbības pārskati liecina, ka sabiedriski - kultūrālā darbība uz vietām nav apsikusi, nākušas klāt dažas jaunas pašdarbības vienības, kā teātris pie Minesotas apv-bas, sporta kopa pie Kalamazū apv-bas un koncertu komiteja pie Milvoku apv-bas.

Pašdarbības vienības sadalās sekojoši: teātŗu pie 8 apv-bām, ar 132 dalībniekiem, vīru koŗi (starp tiem arī dubultkvarteti) 5 ar 97 dalībniekiem, sporta kopas 5 ar 205 dalībn., šaušanas sporta kopas 4 ar 31 dal., 2 tautas deju kopas ar 52 dal., 2 šacha kopas ar 15 dal., 1 filatelistu kopa ar 5 dal., skauti un gaidas pie 1 apv-bas (118 dalībn.).

3 apv-bām ir bibliotēkas ar 1234 sējumiem, 6 apv-bas piedalās skolu uzturēšanā. Pavisam apvienībās ir 31 pašdarbības vienība ar 657 dalībniekiem.

Salīdzinot sabiedriski - kultūrālo rosību apvienībās un apv-bu biedru skaita pieaugumu un sabiedrības atsaucību, jāliecina, ka pastāv tieša proporcija: **apv-bas, kas centušās un pratušas savu kultūrālo darbību paplašināt, ir augušas un saņēmušas lielāku atsaucību, līdzekļus vācot; turpretim tur, kur kultūrālā pašdarbība neattīstās, apvienības arī biedru skaita ziņā ir palikušas uz vietas vai to skaits samazinājies.**

Sarīkojumu skaits ir pieaudzis: pavisam bijuši 150 sarīkojumi ar apm. 26.000 apmeklētājiem

Zemes valdes galvenais veikums pag. g. ir vīru koŗu dziesmu krājuma „Vīru balsis" izdošana. Krājumā 15 komponistu 56 dziesmas. Dziesmas no komponistiem savāca daļas vadītājs V. Aparjods, bet krājumu sakārtoja un skatīja cauri korrektūras komp. V. Ozoliņš. Krājuma nepieciešamība bija sen jūtama, un šis apstāklis arī izšķīra DV ASV valdi par tā izdošanu. Krājumu iegādājušies visi ASV vīru koŗi, un tā iznākšanu apsveic komponisti. Viss ienākums no krājuma paredzēts komponistu honorāriem.

Savu darbību turpina lugu krātuve Bostonā un nošu krātuve Milvokos. Šogad DV dienas rīko Milvoku apvienība. Pagājušā gada DV dienas Kalamazū atzīstamas par labi izdevušamies, jo sarīkojums ar plašāka novada dziedātājiem un tautas deju dejotājiem un šaušanas sacīkstēm bija plašāka apmēra un tādējādi sabiedriski iezīmīgs.

Lai gūtu un paturētu sabiedrības uzticību, katrai vienībai ir aktīvi jādarbojas, un šai darbībā pēc iespējas jāiesaista vairāk dalībnieku. Mums ir jāredz pašreizējā situācija, vajadzības un trūkumi, un jādomā, kā trūkumus padarīt par pozitīva darba ierosinājumiem.

Kultūrāli - sabiedriskā daļa šai gadā ir paredzējusi sadarbībā ar jaunatnes mēnešrakstu „Mazputniņš" iekārtot minētā izdevumā kādu nodaļu mūsu varoņu apcerei, kas latviešu mazākiem jauniešiem saprotamā valodā un veidā rādītu tos lielos latviešus, kam izcili nopelni kā kauju laukos, tā Latvijas brīvības iegūšanā.

Informācijas daļas vadītājs E. Peniķis secina, ka DV informācijas lietu sekmētāji ir: labi noorganizētas DV dienas, kas gan prasa no rīkotājiem lielu piepūli, bet ir laba propaganda organizācijai un tās dalībniekiem. Kā otra ietekmīga lieta ir jāmin Zemes valdes locekļu viesošanās apvienībās, kas rada ciešu kontaktu starp darba darītājiem centrā un apvienībā. Tas pats sakāms par aprūpes darbu, kuŗa sekmīga veikšana un taisnīga sadale ir labākā liecība DV darbam. Kultūrālai pašdarbībai apv-bās ir liela nozīme un dziļa ietekme DV darbības izvēršanai un nostiprināšanai.

Tāpat biedru vienotājs faktors ir cieša personīga kontakta uzturēšana DV starpā: kā biedru godināšana izcilos atceres gadījumos un to darbības pieminēšana praksē, kas ne tikai gandara darba darītājus, bet arī izvirza uzmanības centrā DV kopīgo darbu. Tas pats sakāms par DV rīkotiem mūsu cīņu un to dalībnieku piemiņas aktiem, kas kalpo mūsu vēstures liecinieku pieminēšanai un atgādināšanai. Šie sarīkojumi ir mūsu goda parāds Latvijas varoņiem.

DV vienmēr, bet it sevišķi pag. gadā ir bijuši aktīvi līdzdalībnieki protestu demonstrācijas, un šī DV stāja ir izpelnījusies latviešu sabiedrības un arī amerikāņu daļēju atzinību.

Zemes valdes izdotās pretkomūnistu propagandas markas ir izpelnījušās zināmu uzmanību un novērtētas pozitīvi.

Kā galveno un nozīmīgāko informācijas un propagandas līdzekli daļas vadītājs apzīmē mūsu presi, kas DV darbam ir parādījusi pelnītu uzmanību. Žēl tikai, ka šīs labvēlības izmantošanā mēs neesam bijuši pietiekami aktīvi. Ja jau reiz mēs ko darām savas organizācijas rāmjos, tad latviešu sabiedrība ir tiesīga par to zināt.

E. Peniķis ieteic vairāk vērības veltīt DV Mēnešrakstam, kā lasītājiem, tā arī darbojoties līdz mēnešrakstā ar ziņojumiem un rakstiem.

Priekšsēža vietnieks Austrumu piekrastē V. Hāzners iepazīstina delegātus garākā pārskatā ar Apspiesto Nāciju latviešu delegācijas un Komitejas Latvijas brīvībai darbību, kas veic ievērojamu darbu mūsu tautiešu morālās stājas stiprināšanai dzimtenē un cīņās par mūsu zemes brīvības ideāliem starptautiskā forumā.

Tālāk V. Hāzners ziņo par Austrumu piekrastes DV rosmi un enerģisko darbību visās darbības nozarēs.

(Nobeigums 6. lpp.)

Savienotās VALSTIS

ŅUJORKĀ

● Ņujorkas latviešu organizāciju padomes jaunās valdes pirmā sēde notika 14. aprīlī. Līdzšinējais padomes priekšsēdis prof. P. Starcs nodeva vadību jaunajam priekšsēdim Arnoldam Kopmanim. Prof. Starcs paliek padomē kā komisijas priekšsēdis sakaru uzturēšanai ar citām tautībām.

● Gadskārtējā lojālitātes parāde, kuŗā piedalās arī latviešu organizācijas, šogad notiks 25. aprīlī. Parāde sāksies 63. ielā, pl. 1 dienā un virzīsies pa 5. aveniju līdz 38. ielai. Latviešu grupu vadīs K. Stankevics. Plakātus zīmējis mākslinieks Šaumanis.

5. avenijas tirgotāji nav apmierināti, ka parāde notiek 5. avenijā darba dienā, jo apgrozījums veikalos tad samazināsies par 30%. Ņujorkas pilsētas un valdības iestādes tomēr atzinušas, ka šādai lojālitātes demonstrācijai pašreizējos apstākļos ir liela nozīme — tirgotāju iebildumus nav ievērojušas.

ČIKĀGĀ

● Mākslinieks Arnolds Šīmanis iepircis māju 5524 N. Luna Ave., Chicago 3. Tel.: SPring 4-5744, kur pagrabā iekārtojis savu darbnīcu, lai viņu neviens nelaikā nevarētu traucēt.

● Otto Krolla Kultūras biroja derīgu grāmatu nodaļas ietvaros iznākusi Dr. Egona v. Komoržinska grāmata „Gaismas un Mīlas ģenijs Mocarts". Grāmatu tulkojis Jānis Kārkliņš. Iesieta un ar piesūtīšanu grāmata maksā $3,-. Pieprasījumi adresējami: Otto Krolls, 800 S. Halsted St., Hull House, Chicago 7, Ill., USA. Tel. MOnroe 6-5399.

● Līgo vakara joku lugu 1 cēlienā „Lētticīgie piegulnieki" uzrakstījis Ansis Asniņš. Lugā galvenās personas ir 3 dāmas un 4 kungi, bez tam līgotāji. Luga viegli uzvedama ne vien Jāņu sarīkojumos, bet arī piemērota citiem sarīkojumiem. Izrādes ilgums pusstunda.

Biruta Senkēviča sarakstījusi Jāņu dienas uzvedumu pēc tautas dziesmām. Galvenās personas ir 5 kungi un 9 dāmas, māju ļaudis, koris un dejotāji. Izrādes ilgums 1 stunda.

„Krustceļos" saucas jaunatnes luga 3 cēlienos, kuŗu uzrakstījusi Valentīna Hermane. Luga piemērota skolu un skautu sarīkojumiem. Galvenās personas 4 zēni un 4 meitenes.

Lugu eksemplāri un izrādes tiesības pieprasāmi Otto Krolla Kultūras birojam, 800 S. Halsted St. Chicago 7, Illinois. Tel. MOnroe 6-5399.

● Jāņa draudzes dāmu komitejas rīkotais gadskārtējais bazārs notiks svētdien, 26. aprīlī pēc dievkalpojuma, apm. 11.30 draudzes baznīcas sarīkojumu zālē, 1701 N. Richmond ielā. Būs loterija, atspirdzinājumu, pusdienu un citi stendi. Atlikums no bazāra draudzes palīdzības darbam. Visi mīļi ielūgti.

● ČLJP pilnsapulce notiks piektdien, 24. aprīlī, pl. 7.30 vakarā Rainbow Garden zālē. Ja pl. 7.30 nesanāks vajadzīgais biedru skaits, tad sapulce notiks turpat un tanī pašā dienā pl. 8.00 vakarā un būs pilntiesīga pie katra biedru skaita. Darba kārtībā: sapulces dalībnieku vēlēšanas, iepriekšējā protokola nolasīšana, valdes ziņojumi, valdes un revīzijas komisijas vēlēšanas un dažādi jautājumi. Pēc sapulces izrādīs Maijas Rumpēteres komēdiju „Augstskolas jautrie brīži." Lugu iestudējušas Milvoku lielgaidas. Vakara noslēgumā deja.

— ls.

FILADELFIJĀ

● Filadelfijā šai pavasaŗa sezonā vēl gaidāmi 3 vai 4 nozīmīgi sarīkojumi. Jāmin Brīvo Latvju biedrības gatavotais Rūdolfa Blaumaņa vakars sestdien, 9. maijā, Dr. N. Vīksniņa vadībā. Tālāk — Daugavas Vanagu apvienības organizētā viesizrāde ar Allunana dziesmu spēli „Mucenieks un Muceniece", kā arī pašas Daugavas Vanagu apvienības teātŗa trupas draudzības izrāde Brīvo latvju biedrībai, uzvedot R. Blaumaņa „No saldenās pudeles". Būs arī koncerts, bez tam tuvākās dienās paredzēts Eiropas atbrīvošanas komitejas pr. v. Dr. Viļa Māsēna priekšlasījums par pašreizējo starptautisko situāciju.

K.

KREMĻA REPREZENTANTI BUNDESREPUBLIKĀ

LATVIJAS AMERIKĀ LĪDZSTRĀDNIEKS STĀSTA PAR PADOMJU SAVIENĪBAS IESTĀDĒM UN TĀS PAŠREIZĒJIEM IEMĪTNIEKIEM RIETUMVĀCIJAS REPUBLIKĀ

II

Iegriežoties padomju preses nodaļā, kas atrodas Bonnā, Fridricha Vilhelma ielā 8, tikai dažus metrus no vācu sociāldemokratu galvenās mītnes, jāatzīstas, ka tas gandrīz ir cietākais rieksts, lai par to ko vairāk uzzinātu. Šī boļševiku ligzda ir pavisam neuzkrītošs divģimeņu dzīvokļu nams, pie kuŗa durvīm nepārtraukti dežūrē zaļgans, ne sevišķi izskatīgs „Pobeda" ar šoferi, spēcīga auguma krievu Sašu Ivanoviču. Nodaļu vada biedrs Ļiļējevs. Šai namā atrodas moderns tālrakstes aparāts, kuŗu veikli apkalpo pedantiska vecāka vāciete, un kuŗas klusēšana ir tikpat noteikta, cik nesievišķīga ir viņas dzeltenīgi kalsnā seja. Vairākās citās istabās, Tass, Pravdas un Trud aģentūru Vācijas korespondenti kopā ar lielāku palīgu skaitu no agra rīta līdz vēlai vakara stundai rūpīgi pēta visus periodiskos izdevumus, kas vien tik iznāk Rietumvācijā vācu valodā, un tas nav maz. Katras dienas darbs tiek izvērtēts tīri zinātniskām metodēm, un rezultāts izmantots informācijai un ziņojumiem uz Maskavu. Nodaļas šefam, tipiskam komūnistu redaktoram, kuŗam ir dota legāla iespēja izsekot visai sabiedriskajai un politiskajai noskaņai šai zemē, bieži iznāk arī asa vārdu pārmaiņa ar vācu kollēgām, un, cik zināms, ne starp vācu, ne pārējo brīvo nāciju žurnālistiem, kas tik kuplā skaitā ir akreditējušies Bonnā, biedram Ļiļējevam nav ne draugu, ne pat laipnu paziņu. Šai pašā namā tiek sagatavota arī propagandas avīze vācu valodā „Die Sowjetunion heute", kuŗa, tāpat kā Michailova lapele — „Dzimtenes balss", nelūgta tiek piesūtīta vāciešiem un vācu iestādēm, bet it sevišķi Rūras rūpniecības apgabala iedzīvotājiem. Šai sūtniecības izdevumā reizēm parādās arī bez mēra sameloti raksti par viņu okupēto Baltijas telpu.

ELEGANTAIS SŪTNIS

Runājot par tagadējo padomju sūtni Bonnā — Andreju Smirnovu, jāatceras, ka viņš no Vīnes draudzīgi ārzemju diplomāti vāciešus informēja šādi: „Smirnovs vienmēr ir runājams, ir liels džentlmenis un ļoti mīl priecīgu sabiedrību."

Viņš Bundesrepublikā rūpīgi ievēro visas diplomātiskās tradicijas, tāpat saviem padotajiem, nodaļu šefus iskaitot, rāda, kā jāizturas, lai kapitālistu uztverē par viņiem rastos maigas cerības. Pats Smirnovs pieņemšanu dinējās kā ar dāmām, tā sarunās ar diplomātiem izceļas ar pārliecinošu, brīvu uzstāšanos, ar saviem anekdotiem, literārām asprātībām un Maskavas labākā drēbnieka pagatavoto fraku. Pat žurnālisti atzīst, ka viņam ir elegantākais augums pašreizējo Bonnā akreditēto diplomātu vidū un, ja komūnisms reiz piedzīvotu jau sen nopelnīto galu, tad Smirnov šīs beigas tomēr pārdzīvotu, un par savām diplomāta gaitām asiņainajā sarkano laikā rakstītu biezu atmiņu grāmatu. Tas tikai lieku reizi pierāda, ka Smirnovs ir visrafinētākais smaidītājs vergu un mocekļu imperijas interesēs, kuŗam visi līdzekļi attaisno mērķi.

SŪTŅA KUNDZE GARLAIKOJAS

Gar sūtniecības logu bieži aizdun steidzīgi ātrvilcieni. Ne tālu aiz pagalma plūst spožā Reina, pa kuŗu velkas smagas liellaivas, piekrautas ar brīvās Eiropas brīnišķīgajām mantām. Sūtniecības darbinieku sievas, tāpat kā sievas visur citur pasaulē, pašas mazgā ģimenes veļu un izkar to vējā žāvēties. Bērni rotaļājas smiltīs. Divi jauni vilku sugas kucēni kūleņo no viena parka stūŗa otrā. Smirnova kundze vienīgā no sūtniecības darbinieku sievām runā labu vācu valodu un sūtniecības ģimeņu bērniem — 40 pēc skaita — ir skolotāja. Citādi šī šarmantā, skaistā, parīziski tērptā krievu dāma villā „Hentzen" un tās 60.000 kv. metru plašajā parkā jūtas ļoti noilgojusies un nogarlaikojusies, jo ap šo balto ēku puduri Bundesrepublikā valda drūmas, noslēpumainas ēnas, un gaisam, kaut arī to svētī gaisma un zemes skaistums no Reinas krastiem, nav tā paša brīnišķā vieglumа kā citur. Ne par velti cilvēki tieši šai vietai, kā arī tās apdzīvotājiem vienmēr vēl tuvojas ar smagām dvēseles trīsām. To neizjūtam tikai mēs, baltieši, un no nāves izkļuvušie ungāri, bet arī pašu krievu tautas vecie un jaunie emigranti, šo ēku pamanot, pārmet krustu, un vācieši, sevišķi, kas bijuši krievu elles gūstā, šodien šai vietai tuvojas ar paaugstinātu temperātūru asinīs.

BAILES . . .

Noslēgumā vēl jāipezīmē: padomju sūtniecības ierēdņi nekur, pat pastaigājoties gar Reinu, neiet vieni; arvien viņi turas grupās un cits citu neizlaiž no acīm. Arī karnevālu laikā, kad visi noreibuši dejo, viņi nekad nenoklīst vieni paši kaut kur sāņus. Tā liktos satriecoša savādība, ja mēs nezinātu īsto iemeslu: bailes, bailes no režīma, bailes no otra cilvēka, bailes sava savrupā ceļa dēļ kļūt par grēka avi sūtniecības personāla melnajā grāmatā, kuŗu neierobežoti pārvalda noslēpumainais otrais sekretārs.

Citu valstu sūtniecībās viesiem pieņemšanu laikā garderobi pievāc jaunas, laipnas meitenes, bet pie krieviem to ar ledaini vēsām, sastingušām sejām izdara jauni, stipra auguma vīrieši, un te katru novēro līdz matu saknēm.

Interesanti piezīmēt, ka pagājušā gadā gandrīz viss sūtniecības personāls bija izprasījis (un arī dabūjis) sev makšķerēšanas atļaujas tikai Reinlandes - Pfalcas apgabalam, kur atrodas galvenokārt vissvarīgākās NATO izbūves un ierīces. Vai arī šinī vasarā tas sarkanajiem biedriem izdosies, negribas vairs ticēt.

Tāpat savādi ir vērot, ka Pravdas korespondents Bonnā angļu pīpē smēķē amerikāņu tabaku un to aizdedzina ar vācu sērkociņiem, uz kuŗu kastītes rakstīs: „Berlin bleibt frei.". Un ja viņam par to jautā, viņš nevilcināmamies atbild: „Mēs pierodam tikai pie tā, kas revolūcijai piederēs rīt."

Tādā gadījumā pašiem mums par sevi nebūtu vairs ko uztraukties, bet kas tad notiks ar tiem, kuŗi to var novērst, cilvēkiem, brīvībai un zemēm — novērst Dieva vārdā!?

Bundesrepublikā Padomijas reprezentanti ir ļoti aktīvi, un pie mazākās politiskās kļūdīšanās var kļūt arī bīstami.

A. Veselauks

CEĻA VĀRDI

Kritīs, kas uz runām klausās; kritīs, kas no mērķa vēršas.
Rainis

☆

Valoda ir brīnišķīga lieta. Kā kāds neredzams spēks tā pārvalda cilvēka domas, prātu un sirdi.
Juris Alunāns

☆

Tautas ilgojas pēc varoņiem, bet ne tāpēc, lai ietu viņiem līdzi cīņā, bet gan tādēļ, lai varoņi cīnītos to dēļ. Ja varoņi nepanāk, ko solījuši, tautas tos izsmej un nonicina. Bet ja varoņi ko panāk, tad tautas gavilē: Mēs esam uzvarējuši.
Jānis Sarma.

Latvijas Amerikā
Hamiltonā
abonēšanas maksu, sludinājumus un informāciju pieņem
JĀNIS GAILĪTIS,
79 SMITH AVE.,
Hamilton, Ont., tel. JA 8-3247

FILMU Pasaule

MGM filmstūdija pašreiz uzņem filmu „It Started With a Kiss" ar Debiju Reinoldu, Glennu Fordu un Evu Gaboru.

☆

Holivūdā 72 gadu vecumā miris ievērojamais aktieris Džimijs Glīsons (Gleason). Pēdējais sabijis filmās turpat 40 gadu no vietas, tēlojot vairumā raksturlomas. Pēdējo reizi viņš piedalījās filmas „The Last Hurrah" uzņemšanā, veicot pavisam maznozīmīgu lomu.

☆

Izcilais Holivūdas aktieris Gregorijs Peks sūdzējies žurnālistiem, ka no filmas „The Big Country", kas ienesusi jau tagad 9.500.000 dol., viņš neesot saņēmis vēl nevienа centa. Peks nule kā atgriezās no Austrālijas, kur pavadīja 3 mēnešus, piedaloties filmas „On the Beach" uzņemšanā kopā ar temperamentīgo Avu Gārdneru un Fredu Astēru.

☆

Warnera filmu studijai izdevies saistīt Pēteri Ustinovu, Deboru Kerru un Robertu Mičumu savai nākošai filmai, kas sauksies „The Sundowners".

☆

ASV filmu producenti atklājuši jaunu zvaigzni — Karolu Linleju, kurai pagaidām tikai 17 gadu. Viņas pirmā alga būs $300, nedēļā. A. K.

REKS HARRISONS ATVADĀS

Šinīs dienās Reks Harrisons atvadījās no savas iemīļotās mūzikālās rēvijas „My Fair Ledy". Šis darbs ,kas balstīts uz Bernarda Šova lugu „Pigmalions", pirmoreiz tika uzvests Ņujorkas Brodvejā pirms 3 gadiem. Harrisons tajā tēloja profesoru Hidžinsu, kas māca puķu meitenei princeses daiļrunību.

Pēc pēdējās izrādes Londonā skatītāji sajūsmā sauca: „Bravo, bravo! Mēs gribam dzirdēt atvadu runu!" Bet ievērojamais aktieris atteicās teikt jebkādus atvadu vārdus. Viņa vietā prof. Hidžinsu tēlos A. Kluness.

„LĪGODAMA UPE NESA..." PIRMIZRĀDE MINEĀPOLĒ

Režisors - aktieris Andris Valdmanis atzīmē savu 50 gadu jubileju Mineāpolē ar paša, pēc rakstnieka P. Aigara romāna, drāmatizētu un vadītu pirmuzvedumu „Līgodama upe nesa". Uzņēmumā pirmā rindā no kreisās: M. Skutāne, L. Raestas, režisors jubilārs Andris Valdmanis, M. Lazdiņa, E. Ādamsone; otrā rindā: H. Plečkāns, E. Šulcs, T. Rudzītis, J. Zvāners, I. Stūrnieks, N. Harmsons, A. Lapkoks, P. Pētersons un A. Eglītis. Foto: E. Grotiņš

„Līgodama upe nesa" ir Andra Valdmaņa otra iziešana uz skatuves ar paša drāmatizētu un iestudētu lugu. Andrim Valdmanim ir drāmatiskos kursos iegūtas zināšanas un diezgan krietna skatuves rutīna. Tagad viņš grib plūkt arī drāmatizētāju laurus . . . Taču romāns ir un paliek romāns, jo tas nav rakstīts skatuvei un aktieŗiem. Labi domātie drāmatizēšanas mēģinājumi ne katrreiz attaisno iecerēto, jo nav nemaz tik viegli no pašas episkās vielas izlobīt teātrim noderīgāko un to parādīt uz skatuves. Šķiet ,ka ne vien drošāki, bet katrā ziņā arī pareizāki būtu pieturēties pie drāmatiskā formā rakstītiem darbiem. Ir jau tiesa, ka mūsu trimdas teātŗa kopām un pulciņiem dažkārt jāsastopas ar lielām grūtībām, lai atrastu šo pulciņu apstākļiem un spējām piemērotu lugu, bet ar dažu romānu drāmatizēšanu diezin vai būs kas līdzēts. No otras puses, — tiem, kas arī trimdā palikuši uzticīgi latviešu teātrim un neliedz tam savu morālo un materiālo atbalstu, — ir arī tiesības uz skatuves redzēt skatuvei sacerētus darbus. Tas pats sakāms arī par aktieŗiem, sevišķi par jauno, topošo aktieŗu saimi, jo skatuvei un aktieŗiem rakstītās lomas ne vien noapaļo, bet arī veido un nostiprina jauno aktieŗu varēšanu.

„Līgodama upe nesa" ir Pēteŗa Aigara romāns, kuŗa drāmatizējumu Andris Valdmanis nosaucis par „romantisku spēli 3 cēlienos ar mūziku, dziesmām un dejām".

Romāns „Līgodama upe nesa" ietveŗ sevī 2 daļas: mīlestības stāstu par studentu Ilmāru Gudrupu, baletdejotāju Dagniju Krāsmatu un rūpnieku un direktoru Gaiķi, kamēr otrā daļā rādīta daļa to sabiedrisko un politisko apstākļu, ar kādiem sastapāmies mūsu dzimtenē pirms 15. maija pārmaiņām. Tā kā Andŗa Valdmaņa drāmatizējums nosaukts par romantisku spēli, tad varētu likties, ka tas aptvers tikai romāna to daļu, kuŗā risinās abu jauno mākslinieku — Ilmāra un Dagnijas — mīlestība, taču Andris Valdmanis savā drāmatizējumā centies ietilpināt visu romānu. Šķiet, ka tomēr būtu labāk, ja romāna drāmatizētājs būtu lugai izvēlējies tikai stāstu par mīlētājiem, atstājot fonam ainu ar Baldones kūrmājas viesiem un pēdējā cēliena personāžu, bet svītrojot no lugas pavisam tajā jau tā tik vāji parādītos politikāņus ar viņu avantūriskiem plāniem un tumšiem veikaliem. Tas, kas šo drāmatizējumu pacēla līdz īstākam mākslas līmenim, bija lugas otrs cēliens, ar abiem jaunajiem māksliniekiem un mīlētājiem. Bez jebkādām pikantībām un liekas salkanības, spraigā un skaistā divspēlē, īstā pārdzīvojumā, te skaisti parādījās abu jauniešu ciešanām un sāpēm iesvaidītā mīlestība. Pēc šī, tiešām jauki un teicami uzbūvētā un nospēlētā otrā cēliena, 3 un pēdējais cēliens — ne vairs iepriecināja, nedz pārliecināja.

Piegriežoties tēlotājiem, jāsaka, ka gūtais kopiespaids bija

(Nobeigums 8. lpp.)

S.J.L. ENTERPRISES PIEDĀVĀ

LIELĀKĀ DRĒBJU IZPĀRDOŠANA

SAKARĀ AR NOLIKTAVU LIKVIDĒŠANU

S.J.L. Enterprises likvidē savus augstās kvalitātes vīriešu apģērbus un dažādas citas mantas ģimenes vajadzībām.

No noliktavām visā Kanadā un tagad centrālajā noliktavā piedāvā tieši patērētājiem par zemākām nekā vairumtirdzniecībā cenām.

SIMTIEM TŪKSTOŠU DOLARU VĒRTĪBĀ

VĪRIEŠU APĢĒRBI, kā arī SIEVIEŠU UN BĒRNU DRĒBES

484 DUNDAS STREET, WEST, TORONTO,

50 soļu austrumos no Spadina.

VEIKALS ATVĒRTS

DARBDIENĀS NO PL. 9 RĪTĀ LĪDZ 9 VAK.

SESTDIENĀS NO PL 9 RĪTĀ LĪDZ 6 VAK.

M. Vētra

SLAVĀ ATMIRDZ MIRDZAS

ATMIŅAS PAR LATVIJAS BALETU

XII

Īstu dejotāju var pazīt pa gabalu no apģērba vien. Arī dziedātājus var pazīt pa gabalu, bet — no krūtīm. Ne aiz iedomības, bet amata prasību dēļ dziedoņi arī pa ielu un jūrmalā pastaigājoties, lepni izgāž krūšu kurvi. Pie dejotājiem krūtis visai reti duras gaŗāmgājēju acīs. Ar krūtīm dejo tikai banālākos teātŗos un naktslokālos. Klasiskās dejas mākslā krūšu nevajag. Ko dziedātājs paveic ar krūtīm, to dejotājs dara ar kājām. Kājas ir klasiskā baleta dvēseles izpaudums. Pa tālu gabalu no kājām vien tāpēc uz ielas var pazīt dejotājas. Dejotājas savas kājas kopj un — rāda. Augsti papēži, dziļš kurpju izgriezums, visplānākās zeķes un mazliet īsāki svārciņi nekā pēdējā modē — ir raksturīgi arī dāmām, kas nav, bet gribētu būt dejotājas. Dejotājas no tām tomēr viegli atšķirt ar stingro, asi noteikto soli un muskuļu burbuli, kur citām sievietēm rēgojas maigi izplūduši ikri kāju profilā.

Mirdza Griķe pēc dejotājas neizskatījās — viņa nēsāja gauži zemus papēžus, augstu slēgtas, neizskatīgas kurpes un ziemā — pat vilnas zeķes.

Katrai dejotājai uz ielas ir arī spilgta, personīgi īpatnēja cepurīte, krāsains lakatiņš, citu acīs uzkrītoša rokas somiņa, vai kaut kas cits, kā citām sievietēm nav.

Mirdza Griķe nēsāja tumšzilu vidusskolnieces bereti un pēc tam — lētu galvas lakatiņu cepurītes vietā, un ģērbās gaužām praktiski un parasti. Viņa piešķīra daudz ilelāku vērību apģērba siltumam nekā tā izskatam. Operas baleta skolu Mirdza Griķe tāpēc pabeidza gandrīz nepamanīta — ar nelielu, otrās šķiras blakuslomiņu absolventu vakarā.

Nezinu, kurš kuŗu pierunāja, un kurš taisījās piemaksāt, bet Paulis Fībigs kā stāstīju, ir allaž sirsnīgs un draugiem izpalīdzīgs. Neviena nepamanīta un neslavināta, Mirdza Griķe kopā ar Pauli Fībigu, pēkšņi noīrēja vienam vakaram Nacionālās operas namu un sarīkoja tur pilnīgi patstāvīgu baleta divertismentu ar Pauli partneros un solo dejās.

Piemaksāšana neiznāca — nams bija izpārdots, un vēl lielāks nekā atlikums bija šī vakara panākums. Pēc tā, atkal kopā ar Pauli, Mirdza sagatavoja Gulbi Gulbju ezeram un ar Veru Ļichačovu kā Odiliju. Šis Gulbju ezers guva tādus panākumus, ka Mirdza Griķe vairs nebija nepamanāma Latvijas baletā, bet atmirdzēja tajā kā ļoti nopietna, dziļdomīga, liela vēriena māksliniece ar perfektu klasiskās dejas techniku un stilu.

Mirdza nebija tik plāniņa kā Tatjāna Vestene, nedz arī tik kairinoši viegla, kā Edīte Feifere, taču viņas parādība bija piesātināta ar dziļu, skatuvisku drāmatiku un skaidru, akcentēti vijīgu techniku.

Ja man būtu armija, Mirdzu Griķi es tajā mēģinātu iesaistīt par bundzinieku. Viņas ritms ir uzvaroši sprigans. Ja Mirdza Griķe ar kāju pirkstgaliem rībinātu bungas, tad manai armijai katra kauja izvērstos uzvarā. Uz kaujas bungām Mirdzas pirkstgali izsauktu ritmisku dzenuli, kas nevienam neļautu ne mīņāties uz vietas, ne griezties un bēgt, bet dzīšus dzītu tikai uz priekšu — pie uzvaras, vai debesīs . . .

Ļaudis Baltā namā mēļoja, ka Mirdza esot nesabiedriska un nepatīkami strādīga — viņa tik uzcītīgi nododoties savām dejojošām lomām, ka nekam citam vairs neatliekot laika. Tam gribas ticēt, tas citādi nevarēja būt. Meistari rodas tikai tur, kur talantu atbalsta uzcītīgs un neatlaidīgs darbs. Esmeralda, Bolerō, Skaramušs, Ilga, Don Kichots un daudz citu baletu ar Mirdzu Griķi to skaidri apliecināja un lieti pierādīja.

Mirdza allaž bija raksturīga Latvijas baletam. Kad aizbēga Mirdza Kalniņa, daudz spožāk atmirdzēja — Mirdza Griķe, un tikai netālu aiz viņas — Mirdza Kārkliņa un Mirdza Tillaka. Kārkliņa no sejas un figūras pie tam stipri vien atgādināja Kalniņu un arī dejoja gandrīz tāpat un to pašu — operās un operetēs. Mirdza Tillaka bija gaŗāka un kalsnāka. Visspožāk viņa izcēlās ar to, ka pēkšņi un negaidīti apprecējās ar baletmeistaru un kļuva par Osvalda Lēmaņa kundzi, taču arī bez tā par viņu katrs varēja papriecāties Polovciešu dejās, Lakstīgalā, Bolero, Habanērā, Pēdējā sapnī un operu baletos.

Mirdzu Latvijas baletam netrūka, taču ja visas tās aizbēgtu un ar viņām kopā vēl Edīte un Tatjāna, arī tad baleta ansamblis neiznīktu. Par to gādāja Harijs Plūcis, Erna Ošiņa un Monna Štāle. Tanheizera Venus kalnā guļot, redzēju, kā auga un izauga — Vera Ļichačova, Gaļina Černova, Aina Jansone, Anna Priede un Helēna Pakule. Pašā pēdējā gadā jo spilgti parādījās Irēne Apine, kas tagad ar savām dejām un sev pielaulāto Juri Gotšalku mirdz Kanadā. Daudz solīja arī Aina Ezergaile, kas apprecēja Arvīdu Fībigu un kļuva par — Ainu Rīgu (Reega,), lai laulātā pārī apmirdzētu solo dejojumos Austrāliju, lielajā Boronovska baleta sabiedrībā.

Spilgti savas kājas Nac. Operā cilāja un uz klasiskiem pirkstgaliem dižojās jau arī — Velta Pankrāte, Irēne Stroda, Ināra Gintere un komjauniete Tamāra Vītiņa, kuŗas mūsu baleta iznīcinātāji sakās izaudzinājuši krievu sarkanā gaismā un ietekmē. Ar nacionālās Latvijas baleta skolu lepojas pat okupanti!

Viņiem nav neērti lepoties arī ar Aleksandru Lembergu. Slaids kā pātagas kāts, ar Tatjānai Vestenei līdzīgu dzīvu un priecīgu seju, Aleksandrs Lembergs Latvijas baletā valdīja pār skatītājiem ar noteiktu stāju un asi izzīmētu melodiju kustībās. Lieliska bija viņa elevācija. Tūres un pirueti — skaidri un precīzi. Lemberga lēcienu vieglums ar varenu plašumu droši pārvarēja vissarežģītākās choreogrāfijas komplikācijas. Aleksandrs Lembergs bija liels, spožs un izcils dejotājs Latvijas baletā. Neatceros personīgi saticies un runājies ar Aleksandru Lembergu, bet spilgtā atmiņā ir viņa dzīvā personība no Don Kichota, Gulbju ezera, Esmeraldā un daudz citos baletos. Katrs Lemberga solis, katrs smaids un katrs žests bija tik vitāli, ka nebūt nebrīnos, ka Padomju Savienības cietumi un nometnes nav salauzuši viņa jauneklīgo dejas prieku, un okupanti ar viņu spēj un uzdrīkstas lepoties pēc gadiem ilgas mocīšanas izolācijā un vergu darbos

Ar mazo Liepiņu okupantiem palepoties neizdevās. Nezinu, kā un kur, bet apdāvinātais zēns ir miris pašnāvībā.

Eižēnu Čangu turpretim komūnisti pārkristījuši par — Jevgeniju un tagad izmanto kā baletmeistaru. Nav brīnums — zēns bija apdāvināts un Nac. operā ieguva visteicamāko skolu.

Speciālisti par ievērojamu dejotāju uzskatīja arī no izskata neievērojamo Arvīdu Ozoliņu. Viņš esot lielisks stilizētā klasikā — stāstīja. — „Kā uzvilkta stīga ir viņa ķermenis spriegumа pilnos lēcienos" — rakstīja teorētiķis, eksdejotājs Georgs Žoržs Štāls — „bet zemei tas pieskaŗas viegli un elastīgi, veidojot plastiski spilgtas pozas un kustības". Ir iespējams, ka tas ir tiesa un pierāda, cik man maz jēgas par klasisko baletu. Bet nebiju vienīgais Rīgā, kam Arvīds Ozoliņš atgādināja naīvu tirgus sieviņu un izlikās bezgala mīksts. Satiku viņu reiz uz rīta pusi Dzērbenes dzelzceļa stacijā. Ja nemaldos, biju koncertējis Vecpiebalgā, viņš — Drustos vai Rankā. Mēs gaidījām vilcienu uz Rīgu, bet viņam nebija nevienas uzvilktas stīgas. Tik vārgu un maigu vīrieti nekad nebiju redzējis, bet taisnība bija arī baleta kritiķiem — plastiski spilgtas bija viņa pozas un kustības. Uz skatuves man grūti skatīties tādos cilvēkos.

Ir pārāk daudz dejotāju, kas no baleta atbaida. Neko nesaistīja arī staltais, vīrišķi noaugušais Jēkabsons, kad viņš Vītoliņa Ilgā parādījās skaists, kairinošs un mirdzošs savā, ar bronzu apzeltītā kailumā — kā izģērbšanās „māksliniece" Roza Lī (Gypsy Rose Lee) viņas labakos gados.

Ja man Latvijas baletā būtu bijis ko teikt, no Ozoliņiem es būtu izcēlis Viktoru, ne — Arvīdu, un skaistās „kaildejotājas" vietā ņemtu mazāko, bet ņiprāko Eižēnu Mežuli, vai allaž nerātnos un dzīvespriecīgos Juri Gotšalku, Arvīdu Liepiņu, Eižēnu Čangu. Kaut Osvalds Bernhofs tikai tēloja, bet nedejoja baletos, arī viņš man likās baleta mākslai tuvāks ,nekā daži izslavēti deju techniķi.

Pāri Aleksandram Lembergam pēdējā Latvijas baleta ērā tomēr neviens no jaunajiem nepacēlās.

(Turpinājums sekos)

APKĀRT ZEMES LODEI

Tass ziņu aģentūra, rakstot par amerikāņu lielo izstādi Maskavā, kas notiks šinī vasarā, apšauba informāciju, ka „caurmēra amerikānis, kas izpelna $100,- nedēļā, var atļauties $13.000,- māju ar $5.000,- dārgām mēbelēm."Tassa aģentūra domā, ka „daudzi šī kontinenta strādnieki būtu ļoti pārsteigti, redzot tipisku amrikāņu mājas virtuvi ar vismodernākām automatiskām ierīcēm." Uz to Ņujorkas namu celtnieks atbild: „Es nebrīnos par to, ka krieviem ir grūti ticēt caurmēra amerikāņa dzīves standartam".

● Pēc poļu un Austrumprūsijas laikrakstu ziņām šinī ziemā tur no Baltijas valstīm un krievu pārvaldītās Austrumprūsijas daļas ieklīduši lieli vilku bari, kuŗi virzījušies tālāk Štetīnas un Pozenes virzienos. Poļu mednieku lielā vilku trauksme un organizētas vilku medības neesot devušas cerētos panākumus, kaut novēroti vairāki 150 — 200 vilku lieli vilku bari.

NORA DRAPČE ČIKĀGĀ

Noras Drapčes gleznu skati Otto Krolla Kultūras biroja sarīkojumu ietvaros svētdien, 12. aprīlī Hull House Bovena zālē atklāja biroja vadītājs, savā uzrunā minēdams, ka, ejot uz izstādēm, katrs vēlas kļūt savā dvēselē bagātāks, redzēt skaistumu un daili. Pirms apmēram 5 gadiem ievadītās sarunas par Drapčes izstādes rīkošanu Čikāgā ir īstenojušās. Drapče bieži izstādījusies cittautiešu skatēs un par viņu daudz rakstījuši un gleznas reproducējuši amerikāņu žurnāli. No Kultūras biroja mākslinieci apsveica un pasniedza ziedus Ruta Eichenfelde, kas nolasīja arī piesūtītos apsveikumus no bij. Čechoslovakijas ģenerālkonsula Ladislava G. Kerno un Lietuvas konsula.

Savā pateicības runā māksliniece N. Drapče atzīmēja, ka šī ir viņas pirmā izstāde latviešiem ASV. Pēc oficiālā akta Kultūras biroja vārdā Meta Linkēviča un Milda Vītola kuplo ciemiņu saimi aicināja pie kafijas un cepumiem.

Izstādīti 37 darbi, eļļas un akvareļi, visi liela formāta. Apmeklētāju interese par darbiem bija ļoti dzīva un netrūka tādu, kas vēlējās gleznas iegūt.

Izstādi slēgs svētdien, 19. aprīlī, pl. 9 vakarā. DLY

Rosība baleta mākslā

Kā ziņo Detroitas pilsētas baleta vadītāja Maržorija Hasarda, nākošajā sezonā programmā uzņemts S. Prokofjeva balets „Pelnruškīte", aicinot par šī baleta choreografu Osvaldu Lēmani, kas stājies jau tagad pie mūzikālās partitūras apstrādāšanas. Pelnruškīte kopš 1922. gada uzvesta pavisam 7 reizes dažādās versijās.

☆

Mūsu dejotājs Vitālijs Ošiņš nesen kā skolotājs - viesis bija aicināts Edītes Džemsas baletskolā iestudēt „Rožu kavalieri", kuŗu sakmīgi uzveda „March of Dimes" sarīkojumā Dallasā, Teksasā.

☆

Karikatūrists Ed. Keišs, kas pazīstams arī kā baleta teorētiķis, sadzinis pēdas mūsu bij. Nacionālās operas solistam Artūram Piķierim, kas jau gadiem ilgi dzīvo Dienvidamerikā. Viņš savā laikā dejojis Annas Pavlovas trupā, bet kopš 1937. gada par viņu nebija nekādu ziņu.

☆

Veras Keišes baleta skolas audzēkņu vakars notiks sestdien, 13. jūnijā, Cosburn Junior vidusskolas telpās. Programmā — solo dejas, divdejas un grupu dejas.

☆

Rīgas baleta ansamblī patlaban ir 26 vīrieši dejotāji un 46 sievietes dejotāji. H. Tangijeva - Birzniece joprojām darbojas kā galvenā choreografe ar baletmeistaru Jevģēniju Čangi. Pāri visām dejotājās kā izcilākā atzīta Velta Vilciņa, kas vēl nesen ar Boļšoi baletu viesojās Londonā, Anglijā. Mūsu agrākais premjērs Aleksandrs Lembergs pagaidām ierindojies 5. vietā. A. K.

MĀKSLINIECE AR S

Skaidrīte Pence- Neima

Grūti par kādu mākslinieci runāt, nepieskaŗoties biogrāfijai. Šoreiz tas tomēr nav mans nolūks — gribu pakavēties pie Skaidrītes Pences atmiņās kā pie mākslinieces un patiesa sirds cilvēka darbā un dzīvē.

Skaidrītes Pences dzīve no agrās jaunības saistās ar skatuvi. Savā darbā un tāpat dzīvē mākliniece nav noliedzēja, bet gan pozitīva pieņēmēja. Viņa nekad nav nostājusies kā kritizējoša tirdītāja, bet gan allaž kā samierinātāja un labā meklētāja. Viņas dzīves ilgas un sapņi, tāpat laime un vilšanās atrod savu piepildījumu mākslā. Pences skatuves tēli, sākot ar komiskiem un beidzot ar dziļi drāmatiskiem, ir dināmiski spēcīgi un vienreizēji.

Bet — par Skaidrīti Penci un skatuvi neiespējams runāt vienskaitlī. Viņas līdzgaitnieks, ne tikai privātā dzīvē, bet arī uz skatuves, ir tās laulātais draugs, aktieris un režisors Jānis Neimanis, tāpat dēls Juris. Jāņa un Skaidrītes dzīvi labi var raksturot Fr. Bārdas dzeja:

Uz ziedošās takas tie sastapās,
viņi sastapās smaidīdami.
Un tādēļ uz vietas tie sapratās,
Nu ceļi tiem nešķiŗami:
Viens ceļš, viena zvaigzne, vienas sāpes, viens prieks, viens sapnis, viena dziema, — un beidzot pār viu, aiz visa — viena balta pils. Kļūs gadi par mirkļiem, turp steidzot. —

Patiešām, 40 darba gadi, dažādo tēlu virknējumā, aizskrējuši kā mirkļi. Dzimtenē aizvadītajiem gadiem pievienojas trimdas darba periods. Un nu citu autoru radītajiem tēliem, Skaidrīte Pence pievieno savus pašas iecerētos, atklājot sevi arī kā rakstnieci.

Novēlēsim, lai viņa nekļūtu pieticīga ar jau pazīstamajiem 2 darbiem, un iespējami drīz mūs iepriecinātu ar kādu jaunu lugu, kuŗu trūkumu pašreiz izjūt kā latviešu aktieŗi, tā skatītāji visos kontinentos.

Bet vēl gribu atgriesties pagātnē, uz mūsu „Balto pili" — Daugavpils Vienības namu un teātri, kur Skaidrīte Pence ir kā neatņemama daļa. Viņas tēli, rādīti vecā teātŗa paspārnē, turpināja dzīvot jaunajā Vienības nama teātrī ar aizvien augošu entuziasmu, aizraujot līdzi darba priekā arī pārējos ansambļa dalībniekus un iedrošinot jaunos atnācējus. Dažkārt tie bija tikko absolvējuši teātŗa skolu. Skaidrīte Pence prata, nezaudējot respektu, būt allaž kollēģiāla, tā iegūstot uzticību un jau-

Skaidrīte Pence - Nei
ra māte" Goldonī k

no aktieŗu piekeršan
sirsnībā.

Atceros savu pir
Daugavpils teātrī —
dienas Silmačos". Bi
Zāra. Ar lomu tiku ga

KĀRĻA VEICA

Savādā kārtā jau
novērot, ka mūsu ska
slas izcilākо lielmeist
votās viesizrādes
trimdinieku koloni
brauc ar likumu apk
tani iegriežas. Kur
Apmeklētāju vēsums,
nās ziediem, vai ka
pietnāks? Tomēr K
teātŗa studijas vie
neparastajā klusuma
susi pārmaiņas un
grozījumus pozitīvā
Viesi no tālajiem zie
Bostonas, šoreiz c
bija izvēlējušies Mā
ta lugu „Lielā Grēci
Viesizrādi bija no
Brīvo latvju biedrība
chenu priekšgalā. Uz
da izsalkušie un izsl
ŗa mākslas gardēži.
mi agrāko laiku „mē
Šai savā lugā M.
na diezgan neparas
mas, prasot no tēlot
spējas un prasmi. V
tais fabulas risinājum
tēlotājiem, pie tam
jebkādiem palīglīdze
nīgi ar savu spēli u
vibu. Te ir gan „ko
bet reizē arī iespēja
atklāt sevi kā sev pa
tītājiem.
Spiedzes Mimozas
plicēto psicholoģis
smalki un gludi vēr
Straumane, ar šo t
celdamās un ienāk
labāko skatuves
saimē. Galveno sm
jot spiegā pārvērstā
ŗa aktieŗa Nupata
iznest Rītvaram Asb

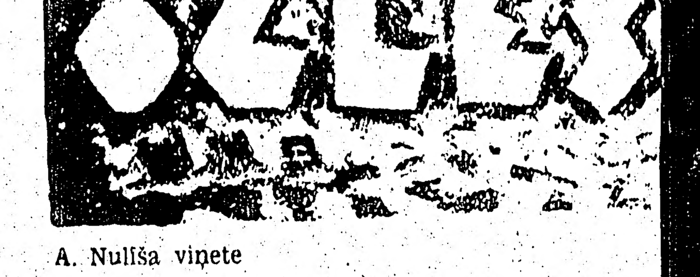

A. Nulīša viņete

(34. turpinājums)

Jau ar pirmajiem Intas vārdiem Imants bija za
jis spēju saredzēt atsevišķus priekšmetus — istabā
saplūda kā aiz aprasojušām acenēm, un skaidri saskat
palika vairs tikai pāris punkti — divi tumšas, dziļas
zem maigi liektām, melnām skropstām, un lūpas,
kaktiņos iezīmējušās rūgtas, lejup slīdošas līnijas.

Vai viņš saprata?!

Viņš šodien bija braucis bez kāda noteikta pl
Iekšēja balss bija viņu gumdījusi, brauc . . . brauc
vēl viss nav zaudēts, vēl viss ir atgūstams — brauc
Izrunājies, mēģini saprasties. Tu taču viņu mīli. Be
ņas tu jūties tukšs un nabags, un nekam tavā dzīvē
ne jēgas, ne nozīmes. Tur ir tava sieva, tavs bērns,
tava dzīve. Ko tu kavējies? Esi vīrs, ņem savu li
pats savās rokās! Neļauj sevi stumdīt!"

Un viņš bija braucis. Viņš pats nezināja, uz ko
cerēja, bet viņš nebija varējis nebraukt. Iekšējā
bija par skaļu, vēlēšanās tai paklausīt un Intu r
par spēcīgu.

Vai viņš saprata?

Gaŗā ceļa gals. Daudzu gadu, sapņu, ilgu un c
piepildījums.

„Inta!"

☆

Bija vēla pēcpusdiena.

Rūta vēl vienmēr nebija atgriezusies, un Inta
bažīties, ka meitene atkal aizmirsusi solījumu.

„Nebēdājies," Imants smaidīja, „viņa nepazudis
Un vai nav labāki, ja viņa šo dienu atstāj mum
niem?"

„Tev nav vēlēšanās, lai viņa jo drīzāki iepazītu
par savu tēvu?"

„Man ir tikai viena vēlēšanās — būt kopā ar

„Tikai? Tad tomēr taisnība tiem, kas saka, ka
jūtas esot daudz vājākas par mātes jūtām."

„Manām tēva jūtām nav ne mazākā sakara ar
tisko vēlēšanos būt laimīgam."

MĀKSLINIECE AR SILTU SIRDI

Skaidrīte Pence-Neimane jubilāre

Grūti par kādu mākslinieci runāt, nepieskaroties biogrāfijai. Šoreiz tas tomēr nav mans nolūks — gribu pakavēties pie Skaidrītes Pences atmiņās kā pie mākslinieces un patiesa sirds cilvēka darbā un dzīvē.

Skaidrītes Pences dzīve no agrās jaunības saistās ar skatuvi. Savā darbā un tāpat dzīvē mākliniece nav noliedzēja, bet gan pozitīva pieņēmēja. Viņa nekad nav nostājusies kā kritizējoša tirdītāja, bet gan allaž kā samierinātāja un labā meklētāja. Viņas dzīves ilgas un sapņi, tāpat laime un vilšanās atrod savu piepildījumu mākslā. Pences skatuves tēli, sākot ar komiskiem un beidzot ar dziļi drāmatiskiem, ir dinamiski spēcīgi un vienreizēji.

Bet — par Skaidrīti Penci un skatuvi neiespējams runāt vienskaitlī. Viņas līdzgaitnieks, ne tikai privātā dzīvē, bet arī uz skatuves, ir tās laulātais draugs, aktieris un režisors Jānis Neimanis, tāpat dēls Juris. Jāņa un Skaidrītes dzīvi labi var raksturot Fr. Bārdas dzeja:

Uz ziedošās takas tie sastapās,
viņi sastapās smaidīdami.
Un tādēļ uz vietas tie sapratās,
Nu ceļi tiem nešķirami:
Viens ceļš, viena zvaigzne, vienas sāpes, viens prieks, viens sapnis, viena dziema, — un beidzot pār viu, aiz visa — viena balta pils. Kļūs gadi par mirkļiem, turp steidzot. —

Patiešām, 40 darba gadi, dažādo tēlu virknējumā, aizskrējuši kā mirkļi. Dzimtenē aizvadītajiem gadiem pievienojas trimdas darba periods. Un nu citu autoru radītajiem tēliem, Skaidrīte Pence pievieno savus pašas iecerētos, atklājot sevi arī kā rakstnieci.

Novēlēsim, lai viņa nekļūtu pieticīga ar jau pazīstamajiem 2 darbiem, un iespējami drīz mūs iepriecinātu ar kādu jaunu lugu, kuru trūkumu pašreiz izjūt kā latviešu aktieri, tā skatītāji visos kontinentos.

Bet vēl gribu atgriesties pagātnē, uz mūsu „Balto pili" — Daugavpils Vienības namu un teātri, kur Skaidrīte Pence ir kā neatņemama daļa. Viņas tēli, rādīti vecā teātra paspārnē, turpināja dzīvot jaunajā Vienības nama teātrī ar aizvien augošu entuziasmu, aizraujot līdzi darba priekā arī pārējos ansambļa dalībniekus un iedrošinot jaunos atnācējus. Dažkārt tie bija tikko absolvējuši teātra skolu. Skaidrīte Pence prata, nezaudējot respektu, būt allaž kollēģiāla, tā iegūstot uzticību un jauno aktieru pieķeršanos patiesā sirsnībā.

Skaidrīte Pence - Neimane „Vīra māte" Goldonī komēdijā.

Atceros savu pirmo izrādi Daugavpils teātrī — „Skroderdienas Silmačos". Bija jātēlo Zāra. Ar lomu tiku galā, bet kad ģenerālmēģinājumā orķestra pavadījumā bija jādzied „lai es dar' ko darīdama" un citi dziedājumi, tad — kaklā iespiedās kunkulis, un neviens tonis nebija savā augstumā. Kad asaras jau slapināja vaigus, tad Skaidrīte Pence bija tā, kas palīdzēja atgūt drosmi un balsi. Tas ir tikai viens raksturojums raitajā darba posmā. Un tā tas bija ne tikai attiecībās ar darba biedriem. Visa Daugavpils saime cienīja Skaidrīti Penci kā lielu cilvēku un mākslinieci, ko apstiprināja viņas 25 gadu jubileja 1943. g., kad lielā sirsnībā Daugavpils latviešu teātra draugi sumināja savu iecienīto mākslinieci.

Gribu vēl, atceroties Daugavpili, izteikt paldies bijušajiem daugavpiliešiem, kas pat ar zināmu egoismu mīlēja sava teātra darbiniekus, un arī šodien ar patiesu sirsnību gaida Skaidrīti Penci, un viņiem pievienojas visa Toronto latviešu sabiedrība.

Uz redzēšanos 25. aprīlī.

Lonija Vasariņa

KĀRĻA VEICA ANSAMBLIS FILADELFIJĀ

Savādā kārtā jau sen nācies novērot, ka mūsu skatuves mākslas izcilāko lielmeistaru sagatavotās viesizrādes Filadelfijas trimdinieku kolonijai labāk brauc ar līkumu apkārt, nekā tanī iegriežas. Kur te vaina? Apmeklētāju vēsums, skopošanās ziediem, vai kaut kas nopietnāks? Tomēr Kārļa Veica teātra studijas viesizrāde šai neparastajā klusuma ciklā ienesusi pārmaiņas un varbūt pat grozījumus pozitīvā virzienā. Viesi no tālajiem ziemeļiem, no Bostonas, šoreiz ciemkukulim bija izvēlējušies Mārtiņa Zīverta lugu „Lielā Grēcinieku iela". Viesizrādi bija noorganizējusi Brīvo latvju biedrība ar J. Šmitchenu priekšgalā. Uz izrādi plūda izsalkušie un izslāpušie teātra mākslas gardēži, līdzi nesdami agrāko laiku „mērkokus".

Šai savā lugā M. Zīverts risina diezgan neparastas problēmas, prasot no tēlotājiem lielas spējas un prasmi. Viss komplicētais fabulas risinājums jāiznes 3 tēlotājiem, pie tam gandrīz bez jebkādiem palīglīdzekļiem, vienīgi ar savu spēli un vārdu brīvību. Te ir gan „ko izspēlēties", bet reizē arī iespēja iedegties un atklāt sevi kā sev pašam, tā skatītājiem.

Spiedzes Mimozas lomā komplicēto psīcholoģisko kodeļu smalki un gludi vērpa Skaidrīte Straumane, ar šo tēlojumu paceldamās un ienākdama mūsu labāko skatuves mākslinieku saimē. Galveno smagumu, tēlojot spiegā pārvērstā Dailes teātra aktiera Nupata lomu, nācās iznest Ritvaram Asbergam. Viņa tēlojums izturēts un pārliecinošs. Nav šaubu ,ka atsevišķas ainas, kur no nekā tēlotājam nācās uzburt gan sentimentālus, gan intriģējošus notikumus, vēl ilgi turēsies skatītāju atmiņā. Lai tikai minam rožu plūkšanu un spiegu vērošanu parkā.

Cietuma turētāja Tētiņa seju, ko „vēl neviens nav redzējis", šoreiz skatītājiem atklāja Reinholds Vītols, izceldams šī savā ziņā trafarētā spiega tipa baismīgo rīcību asiem vilcieniem un noturēdamies paticamā reālismā. Izrādi bija inscenējis pats ansambļa galva Kārlis Veics, kopā ar Valiju Čanderi un valodas konsultanti ,jauno filoloģi Valdu Dreimani. Izskatīgas un iespaidīgas drausmīgā cietuma dekorācijas darinājis Ardis Vinklers, īpaši izceldams telpu šaurumu, sienu biezumu un augstumu, kā arī aizmargoto logu efektu. — Svešos apstākļos izrādi ar atzīstamu prasmi un veiklību vadīja Maija Ošiņa un Aristīds Lambergs.

Kā par šo Mārtiņa Zīverta lugu, tā pašu uzvedumu sabiedrība jau daudz runā un, šķiet, vēl ilgi runās.

Visumā šī izrāde izdevās teicami. Apmeklētāju bija savi divi simti, zīmīgā kārtā jaunie un vecie, bet pamaz vidējo gadu gājumu. Skatītāji neskopojās ne ziediem, ne aplausiem, izsaucot arī pašu ansambļa vadītāju Kārli Veicu. Tas liecina, ka cienījāmais mākslinieks veicis nozīmīgu darbu, iesaistīdams savā anamblī un izaudzinādams saujiņu jaunu, apdāvinātu skatuves spēku.

K.

Jānis Veselis

SENĀ PAVASARĪ

Ir atkal diena pienākusi,
Kad tava seja gaismā zūd.
Te liega dvēsele starojusi,
To manas alkas allaž jūt.
Plūst dzīvei apkārt gaismas ceļi,
Plaukst birzis, svaigi smaržojot.
Triec stradzi zaros kā simts meļi,
Dzied cīrulis, sauli suminot.
Pret pakalnu kāpj lielceļš baltais,
Gar malu paeglīši aug.
Kur trakoja reiz putens saltais,
Nu sauli aizmargojam raug.

Ņujorkas koru koncerts ASV galvaspilsētā Vašingtonā

11. aprīlī Vašingtonā koncertu sniedza apvienotais Ņujorkas latviešu jauktais koris un Ņujorkas DV vīru koris diriģenta Bruno Skultes vadībā. Koncertu rīkoja DV apvienība Vašingtonā, tradicionālo ķiršu ziedu svētku ietvaros. Par spīti nelabvēlīgajiem laika apstākļiem, uz koncertu bija pulcējušies latvieši gan no Vašingtonas un apkārtnes, gan arī no tālākām vietām, piepildot plašo zāli līdz pēdējai vietai. Klausītāju vidū bija arī Latvijas sūtnis Vašingtonā prof. Arnolds Spekke ar kundzi un ALA's pr-ža vietnieks J. Kadilis.

Koncerta pirmā daļa bija veltīta jaukto koru, tā sakot, dzelzs repertuāram, atskaņojot Latvju himnu, Senatni, Mēness starus stīgo, Gaismas pili. Jau ar pirmo dziesmu bija nodibināts kontaks starp kori un klausītājiem, un katru dziesmu pavadīja ilgi aplausi, prasot piedevas, ar kurām koris koncerta 2. un 3. daļā arī neskopojās.

Otrā daļa bija veltīta vīru kora dziesmām, un tajā pirmo reizi atskanēja arī divi kora diriģenta Bruno Skultes jaundarbi, no kuriem vienā solo dziedājumu veica operdziedonis Boriss Piekalnītis.

Koncerta trešo daļu sniedza atkal 90 dziedātāju jauktais koris, un, kad atkārtojumā bija izskanējusi pēdējā dziesma — E. Melngaiļa Lokaitiesi mežu gali", klausītājos dzirdēja sakām: „Šie bija Vašingtonas dziesmu svētki."

Jā, šie bija patiešām dziesmu svētki — miniatūrā. Paldies ņujorkiešiem par tālā ceļa mērošanu un lielajām pūlēm, lai sagādātu vašingtoniešiem iespēju pāris stundas klausīties latviešu dziesmā.

Koncertam sekoja Ķiršu ziedu svētku balle un Ķiršu ziedu karalienes vēlēšanas, kuras godu šogad ieguva Ņujorkas kora dalībniece Aija Baumane no Ņubransvikas, N. J. Sarīkojuma laikā ALA's sporta biroja vadītājs Arvīds Zāģeris pasniedza balvas ASV austrumu piekrastes galda tenisa latviešu meistarsacīkšu uzvarētājiem.

Svētdien, 12. aprīlī, koru apvienības valdes locekļi, kas bija līdz ar kori ieradušies Vašingtonā, izmantoja izdevību un apspriedās ar ALA's valdes priekšsēdi prof. P. Lejiņu un vicepriekšsēdi J. Kadili, pārrunājot jautājumu par paredzamajiem dziesmu svētku sarīkojumiem Indiānāpolē un Klīvlendā.

.is.

O Pagājušās ceturtdienas vakarā Ītona auditorijā koncertēja mecosoprāns Nella Rankina, Ņujorkas Metropolitāna un Milānas La Scala operas soliste, uz kuras koncertu bija ieradušies arī mūsu tautieši ,kas cienī augstvērtīgu mākslu. Māksliniece sniedza garu un vispusīgu programmu.

Viņa ir spēcīgas un labi kontrolētas balss īpašniece, kas izprot mūzikas universālo nozīmi katrā dziesmā un katrā vārdā. No vācu komponistu dziesmām īpaši patika divas Šūberta dziesmas — Ave Maria un der Erlkoenig. Mūzikāli iejūtīgas bija arī tagadnes komponistu dziesmas, bet sevišķi pārliecinoši N. Rankina interpretēja Santukas patosa pilno āriju „Voi lo sapete" no operas „Zemnieka Gods" un liriski gleznaino „Mon coeur" no operas „Samsons un Dālija". Teicams mākslinieces nodomu atbalstītājs uz klavierēm bija Stjuarts Ross.

A. K.

Jānis Cīrulis

RAKSTNIEKS UN MŪZIĶIS - JUBILĀRS

KNUTAM LESIŅAM 50. DZIMŠANAS DIENA

II

Jo vērā ņemama ir Lesiņa darbība Nacionālās operas drāmaturgas postenī (no 1936.—1940. un 1941.—1942.). Šai laikā viņš pārtulkojis vairāku operu un operešu libretus, sarakstījis neskaitāmus apcerējumus par operu komponistiem, kā arī interesanto rakstu krājumu „Sejas un problēmas latviešu mūzikā".

Tie bija atbildības un darba bagāti gadi, un blakus nopietnām lietām te rakstniekam vajadzēja cīnīties ar partitūru, afišu un programmu korrektūrām un skatuves ļaužu parastajiem niķiem un stiķiem. Cik bieži negadījās, ka primadonnas vai premjēra vārds afišā bija iespiests mazākiem burtiem, kā tas, sacensībā ar citiem, kontraktā paredzēts! Vienmēr bija jāsteidz raksti programmas grāmatiņai, jākārto daudz un dažādas darīšanas. Nelikās, ka šajos drāmaturga gados Knutam Lesiņam atliktu laika literāram darbam vai komponēšanai, taču pa starpām viņš vienmēr bija kaut ko uzrakstījis, pabijis literātu sanāksmēs un pasēdējis pie galda „Romā" vai „Vērmanī".

Tā pamazām radās pirmais noveļu krājums „Zīmes tumsā", kuru ar draudzīgu ierakstu 1938. g. pavasarī autors man pasniedza savā operas kabinetā. Bija tā kā uztraucies ,kā nokaunējies un nemaz neizskatījās pēc rakstnieka ,kam rokā pirmā iespiestā grāmata un honorārs. Zināmu aicinājumu tomēr varēja sajust aicinājumā uz „Romu", kur ar jaunu autoru priecīgi apsveica citi gara radinieki. Bet arī te nejuta Knutā ne mazākās uzpūtības, un, nezināmā īsti ko teikt, viņš pasmaidīja savu un atkal savu go laipno zobgaļa smaidu.

„Zīmes tumsā" un „Sejas un problēmas" (1939.) bija viss, kas rakstniekam pirms desmit gados, kopš pirmās „Daugavā" iespiestās noveles. Drīz vien sekoja lielinieku okupācija, kad nevienam, izņemot līdzskrējējus, prāts uz rakstīšanu nenesās. Lesiņam bija jāatstāj arī drāmaturga pienākumi operā, toties viņš ar visu sirdi nodevās paidagoga darbam Valsts mūzikas skolā, kur viņu tūliņ aicināja direktors Nikolajs Vanadziņš. Šo darbu Knuts Lesiņš turpināja arī vācu okupācijas gados.

Strādādams gar savu pirmo romānu „Mīlestības zīmogs", kas iznāca 1943. gadā, Lesiņš jo bieži iegriezās „Tēvijas" redakcijā, atnesdams Kārlim Zariņam pa recenzijai vai dzejolim. Zariņš lāga necieta dzejniekus un, ļoti nelerezdams Knutu kā prozas rakstnieku, vienmēr bārās: „Knut, ja tu vēl turpināsi dzejot, tu mans draugs vairs nebūsi!" Tomēr dzejoli paņēma, pāri brillēm paskatījās dzejniekā un izņēma bez vārda. Protams, dienu vēlāk tas bija iespiests avīzē, un Knuts turpināja dzejot.

Pēc Latvijas atstāšanas viņu ceļi vēl krustojās Berlīnē. Kaut gan dzīvojām katrs savā pilsētas malā viens briesmās, laikiem tomēr iznāca satikties Leopolda ielas latviešu Leitstellē". Knuts vienmēr zināja, kur un kurā laikā var labi paēst zivi, vai kādu citu zivju radīt, un kur pie pusdienām vēl izsniedz glāzi sarkanvīna. Tas kādreiz gadījās Lutera pagrabā, Krolla operas restorānā, vai kādā pavisam necilā lokālā ar sagraizītiem ozola galdiem, kur latviešu kāja vēl nebija spērusi. Tā mēs klīdām pa šo nāvei nolemto pilsētu līdz pat 1945. g. 3. februārim, kad pār Berlīni nolija vēl nepieredzēts bumbu lietus. Pamukām katrs uz savu pusi un ar vēstulēm atkal sameklējāmies. Knuts Lesiņš pēc dažiem pārgājieniem bija apmeties uz dzīvi Augsburgā.

Kad 1948. g. vasarā viņu tur apmeklēju, rakstnieks dzīvoja 2 mazās pieticīgās istabiņās. Labi neatceros, vai klavieres arī bija, bet uz galda sēdēja viņa vecais un uzticīgais „Underwoods" ar tajā iesprausto un ierakstītu loksni. Kaut agrā rīta stundā, — nācu tieši no stacijas, bet Knuts, acīmredzot, bija kaut ko jau kalis, kā to liecināja arī krietna kaudze manuskriptu blakus rakstāmmašīnai. Kafiju dzerot, bija daudz ko runāt un pārrunāt, bet vēroju, ka pārdzīvoto gadu nedienas drauga sejā ir iezvilušas dažu svešāku sāpīgāku vaibstu. Un nebija brīnums — viņš no nometnes apgādes bija izsniegts un dzīvoja ar skopajām vācu devām. Kundze Valda, kā laba angļu valodas pratēja, gan kaut kur strādāja pie amerikāņiem, bet tā viņa bija par maz, lai nākotnē raudzītos ar rožainu acī.

Un tomēr šai mājoklī, kur nedrīkstēja pat stipri sarunāties, Knuts Lesiņš nedaudz gados sarakstījis vairākas noveļu grāmatas: „Atstari", „Lietas, kas kārtojas pašas", „Mūžības vīns", „Lepnās sirdis" un romānu no konservatorijas dzīves „Janka Mūzikants". Šajos darbos rakstnieks pārsteidz ar jaunu tematiku ,jauniem raksturiem un pievēršanos arī labākā cilvēciskā. Ass vērotājs un psihologs, problēmu vērtētājs un risinātājs ar smeldzīgu un rotaļīgu humoru. Te noskaidrojies arī Knuta Lesiņa stils un personība, kas šodien mūsu rakstniecībā ieņem vienu no vispirmajām vietām. Kā skaitļi rāda, viņš tai kalpojis jau apaļus 30 gadus un kopā ar [illegible] 50. nav sevišķi divas jubilejas reizē.

Patlaban rakstnieks dzīvo Mineāpolē un, liekas, eksistē no savas Latvijas konservatorijas mantojuma. Šķiet, ka labu tiesu viņam palīdzējuse arī „Pēdējās mājas", „Zem svešām zvaigznēm" un angļu valodā tulkotais „Mūžības vīns". Dzīvodams Putnu kalnā savas mājās, viņš tur sadziedās ar putniem un māca jaunos pianistus. Kas viņam padomā rakstos, to pagaidām nezinām, bet cerēsim, ka gadsimta otrā puse nebūs mazāk raziga par pirmo.

Sveiks, Knut!

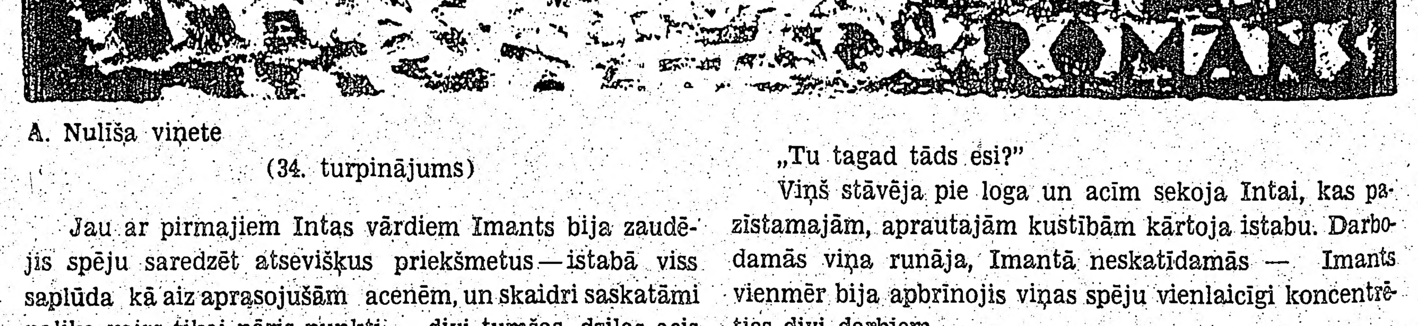

A. Nulīša viņete

(34. turpinājums)

Jau ar pirmajiem Intas vārdiem Imants bija zaudējis spēju saredzēt atsevišķus priekšmetus — istabā viss saplūda kā aiz aprasojušām acenēm, un skaidri saskatāmi palika vairs tikai pāris punkti — divi tumšas, dziļas acis zem maigi liektām, melnām skropstām, un lūpas, kuru kaktiņos iezīmējušās rūgtas, lejup slīdošas līnijas.

Vai viņš saprata?!

Viņš šodien bija braucis bez kāda noteikta plāna. Iekšēja balss bija viņu gumdījusi, brauc . . . brauc . . . vēl viss nav zaudēts, vēl viss ir atgūstams — brauc . . . Izrunājies, mēģini saprasties. Tu taču viņu mīli. Bez viņas tu jūties tukšs un nabags, un nekam tavā dzīvē nav ne jēgas, ne nozīmes. Tur ir tava sieva, tavs bērns, visa tava dzīve. Ko tu kavējies? Esi vīrs, ņem savu likteni pats savās rokās! Neļauj sevi stumdīt!"

Un viņš bija braucis. Viņš pats nezināja, uz ko viņš cerēja, bet viņš nebija varējis nebraukt. Iekšējā balss bija par skaļu, vēlēšanās tai paklausīt un Intu redzēt par spēcīgu.

Vai viņš saprata?

Garā ceļa gals. Daudzu gadu, sapņu, ilgu un cerību piepildījums.

„Inta!"

☆

Bija vēla pēcpusdiena.

Rūta vēl vienmēr nebija atgriezusies, un Inta sāka bažīties, ka meitene atkal aizmirsusi solījumu.

„Nebēdājies," Imants smaidīja, „viņa nepazudīs . . . Un vai nav labāki, ja viņa šo dienu atstāj mums vieniem?"

„Tev nav vēlēšanās, lai viņa jo drīzāki iepazītu tevi par savu tēvu?"

„Man ir tikai viena vēlēšanās — būt kopā ar tevi."

„Tikai? Tad tomēr taisnība tiem, kas saka, ka tēvu jūtas esot daudz vājākas par mātes jūtām."

„Manām tēva jūtām nav ne mazākā sakara ar egoistisko vēlēšanos būt laimīgam."

„Tu tagad tāds esi?"

Viņš stāvēja pie loga un acīm sekoja Intai, kas pazīstamajām, aprautajām kustībām kārtoja istabu. Darbodamās viņa runāja, Imantā neskatīdamās — Imants vienmēr bija apbrīnojis viņas spēju vienlaicīgi koncentrēties divi darbiem.

Viņš dziļi atņēma elpu, un viņa balsī bija nesatricināma pārliecība.

„Jā. Esmu Esmu — no visas sirds."

Tad viņš apklusa un atkal vēroja Intas darbošanos.

Kā sieviete gan prata ne tikai kuru katru telpu ar pāris pieskārieniem padarīt mājīgu, bet kā sieviete arī prata vienmēr un visur atrast kaut ko, kam pielikt roku! Vienmēr viņa redzēja kaut ko tīrāmu, kārtojamu, pārcilājamu ,noliekamu, paceļamu, noslaukāmu.

Monika viņam vienmēr pārmeta, ka no fabrikas pārnācis, viņš nekad nepakāra savu mēteli priekšnamiņā, bet vienmēr vispirms ienāca istabā, pārsvieda mēteli krēsla atzveltnei un, tikai vakariņas paēdis un vairākkārt skubināts, to iznesa ārā. Grūti bija pateikt, vai šī nevīžība bija kara sekas, jeb vai viņu ietekmēja apkārtne, kurā viņš bija iekļuvis — agrāk viņš tāds nekad nebija bijis. Advokāta Straumēna mājā katrai lietai bija sava vieta, dubļainās kājas bija jānotīra jau ārpus durvīm, un mētelis bija pakarams jau priekšnamā. Viņam bieži bija klusībā jāsmaida, kad Monika viņam mācīja, kā pareizi uzvesties — viņai ļoti gribējās, lai arī viņš piesavinātos izturēšanos, kāda bija parasta, kā viņa teica, labākās aprindās. Viņai bija tieksme uz augšu, un šī viņas tieksme arī viņam ne vienreiz vien bija atdevusi dzīvotgribu.

Monika . . . Un tagad — ja vēl mājās — viņa bija viena. Viena savā nabadzībā, savā bezcerībā un neziņā. Viena, pamesta un — piekrāpta.

Tām sievietēm, ko viņš tagad ik dienas redzēja, bija viens tērps skaistāks par otru, kažoki, kurpes, apmetņi — un Monika bija ilgojusies pēc vīrieša uzvalka oderes, lai varētu pašūt sev jaunu blūzi.

Viņš nebija pamanījis, ka Inta bija pienākusi; viņš it kā satrūkās, kad juta viņas pirkstus pie savas pieres.

„Par ko mans vīrs domā?"

Viņš satvēra un noskūpstīja tās roku — lai nebūtu jāatbild.

Bet Inta neatlaidās.

„Tu biji domās tālu prom. Es nevēlos, ka tu, manā tuvumā būdams, savās domās klejo citur."

Viņš to apskāva un mēģināja sev piekļaut, bet juta tās ķermenī pretestību.

„Neatzīsies?"

Viņš neatbildēja tieši.

„Ja tu tēvam raksti, saki — vai tu bez tam vēl kaut ko varētu izdarīt manā labā?"

Viņas pretestība atslāba.

„Protams! Ar prieku; kas tas būtu?"

„Es gribētu aizsūtīt sainīti."

„Sainīši nav lēti, bet pats par sevi saprotams. Tēvs par to priecāsies, un viņam tā būs liela palīdzība. Bet tev pašam jāsapērk vajadzīgais — tu visu labāk zināsi, kas viņam visderīgākais un nepieciešamākais."

„Tēvam — jā. Bet . . . redzi . . . es gribētu ne tikai tēvam . . . Es gribētu arī Monikai — un par sieviešu lietām, jau es nekā . . . Inta! Kas notika?! Inta!"

Viņa to bija atgrūdusi, kā kādreiz aizsviež tumsā negaidot rokā satvertu vardi, peli vai kādu rāpuli.

„Tad tāpēc tu ieradies!" viņas acis dzirkstīja. „Tad tāpēc! Lai es tavai otrai sievai — — kā tev nav kauna! Tātad pat tai mirklī, kad tu man čukstēji savus mīlestības apliecinājumus — tu domāji par viņu! — Un tagad, kad es domāju, ka tu klusībā pateicies Dievam, ka viņš mums atkal ļāvis vienam otru atrast — tu īstenībā kalkulēji, kā varētu iepriecināt viņu!"

„Inta! Inta! Mīļā! Vai tu nesaproti, ka es nevaru būt laimīgs, nedarīdams visu, lai mazinātu to cilvēku grūtības, kas pašreiz cieš manis dēļ?"

„Tad ej un iepriecini! Ej! Kā pie ielas staigules tu pie manis esi atnācis, bet es neesmu Monika! Es — "

„Inta! Vai tu apdomā, ko tu runā?! Vai tu vairs esi tā labā, tīrā meitene, kas kādreiz teica, ka par visu vairāk gribētu redzēt ap sevi tikai laimīgus cilvēkus? Kas kādreiz solījies mani mīlēt — un mīlējot arī piedot? Ar savu mīlestību apklāt manus maldus un manas vājības? Savu pagātni padarīt nebijušu es nevaru — un es nevaru no viņas arī izdzēst Moniku. Un, taisnību sakot, es to arī negribu. Viņa to nav pelnījusi. Kad man neviena nebija, viņa bija pie manis; viņa mani mīlēja — un par to man nav jākaunas!"

Viņas acīs dega spīts un dusmas.

„Nē! Tev nav jākaunas! Jākaunas ir man, ka vienu brīdi esmu bijusi vāja un aizmirsusies. Bet tas bija tikai vienu brīdi, otrreiz tas vairs nenotiks. — Un tagad ej! Ej un tevi lūdzu . . . Mūsu mīlestības vārdā es tevi lūdzu — rimsties!"

„Mīlestības? Mūsu mīlestības? Vai tu vari apgalvot, ka mani mīli, ja tai pašā laikā mīli citu? Tas, ko tu pret mani jūti, ir tikai dzīvnieciska iekāre — "

„Inta!"

„Iekāre un kaislība, bet tik daudz pašcieņas man vēl palicis, lai nenokāptu līdz tavam līmenim!"

„Tā nav pašcieņa, kas runā ar tavu muti, Inta. Tas ir ievainots egoisms un greizsirdība. Ir sievietes, kas greizsirdīgas pat uz grāmatām, ko vīrs lasa, uz viņa darbu un vaļas brīžu nodarbībām. Tu esi greizsirdīga uz cilvēku, kam bijusi epizodiska nozīme manā dzīvē, bet kurš — "

„Tu tā runā, it kā tu dzīvotu divi dažādas dzīves. It kā tas Imants, kas atradās viņpus dzelzs aizkara, būtu pavisam cits cilvēks, bet ne tas pats, kas pašreiz ir manā priekšā. Kas tad, ja šis aizkars kādu dienu atvērsies? Kurai no savām sievām tu tad piešķirsi laimi un tiesības dzīvot pie tevis? Jo abas paturēt tu taču nevarēsi — pat ja mēs tam piekristu!"

„Angļu valodas stundā mēs nupat tulkojām kādu viņu sakāmvārdu: „Šķērsosim tiltu tad, kad pie tā noklūsim! Man šķiet, tā ir ļoti pareiza doma. Ja es nebūtu — nezinādams — rīkojies un dzīvojis saskaņā ar šo sakāmvārdu, tad šaubos, vai šodien būtu šeit."

„Tā gan būtu traģēdija?" viņa ironizēja, bet tūlīt aprāvās, pati juzdama, ka aizgājusi par tālu.

Ne vārda neatbildējis, Imants piecēlās un, uzsviedis pleciem mēteli, gāja uz izeju. Pie durvīm viņš vēlreiz atskatījās — Inta stāvēja kaktā ierāvusies un neticīgām acīm sekoja Imanta kustībām. Viņa sagrīļojās, it kā gribēja spert soli uz priekšu, bet tad atrāvās atkal atpakaļ.

Tikai tad, kad durvis aiz Imaņta gandrīz jau iekrita slēdzē, viņa apspiestā, piesmakušā balsī it kā lūgdamās iesaucās:

„**Imant!**"

Bet Imants to vairs nedzirdēja — ar Pūpolu skaļi runājot, pa kāpnēm viņam pretī nāca Rūta.

Viņš pasveicināja un steigšus aizgāja nācējiem garām.

Pūpola izbrīna pilnā smīna viņš neredzēja.

(Turpinājums sekos)

G. BATCHELLER REAL ESTATE BROKER
23 Fairview Blvd., Toronto. HO 3-6612
V. PALMA PĀRSTĀVIS
61 Hogarth Ave., Toronto. HO 1-3670

JUMS IZDEVĪGAIS TIRDZNIECISKAIS DARĪJUMS IR MŪSU FIRMAS REKLĀMA.

Uzticamiem māju pircējiem palīdzam iztrūkstošo vai visu naudu iemaksai sagādāt bez galviniekiem uz 3 gadiem uz visizdevīgākiem noteikumiem.
Zvaniet mums nesaistošai informācijai. Mājas lielā izvēlē visā pilsētā.

M. Krone - Balduma

PADOMI NAMAMĀTĒM

TEĻA GAĻAS ĒDIENI

TEĻA GAĻAS ĒDIENI

Teļa gaļa izmantojama dažādu ēdienu sagatavojumiem. (Par recēkļiem ir jau rakstīts iepriekšējos LA numuros). Teļa gaļa ir viegli sagremojama. Teļa gaļa garšīgāka, ja to pirms gatavošanas nomērcē skābā pienā. Cepetim var lietot karbonādes, ciskas un nieru gabalu, bet sautēšanai lieto krūšu un kakla gabalu.

TEĻA CEPETIS

Teļa šķiņķim izņem kaulu un gaļu labi izdauza, pārkaisa ar sāli, pārziež ar sviestu vai pārliek ar plāni sagrieztām speķa šķēlēm. Tad saveltnē un pārsien ar diegiem un cep, laiku pa laikam aplaistot. Gatavam noņem diegus un pasniedz siltu vai arī aukstu ar dažādu salātu piedevām.

Cepeti nav ieteicams ņemt pārāk lielu, jo cepot vidū paliek jēls; arī ne pārāk mazu, jo ātri apdeg. Cepšanas laikā gaļu nedrīkst daudz durstīt, jo no izdurtām vietām izplūst gaļas sula.

Cepeti vislabāk ir cept aizvākotā traukā — retāk jālaista, cepšana paātrinās, un cepetis būs sulīgāks un aromātiskāks.

Mērci cepetim pagatavo no pannā esošā šķidruma, kuru izkāš, pietumē, pieliek garšvielas un skābu vai saldu krējumu.

Ja cepeti pasniedz aukstā veidā, tad pannā esošo šķidrumu izkāš un noliek sarecēšanai. Vēlāk ar šo aspiku un zaļumiem var garnēt cepeti. Veltnētu teļa cepeti ieteicams uz 3 stundām iemērkt vājpienā, tad to izņem, nosusina un cep. Ja pasniedz siltā veidā, tad var dot klāt ceptus kartupeļus un mērci ar salātiem. Kā salātus var pasniegt dažādas saknes. Cepeti pasniedzot aukstā veidā, dod klāt dažādus salātus.

SADALĪTAS GAĻAS ĒDIENI

Sadalītas teļa gaļas ēdienus sagatavo, sagriežot šķēlēs un cepot pannā. Pirms sagriešanas gaļu noslauka ar mitru drānu, atbrīvo no plēvēm un šķiedrām. Gaļu griež šķērsām muskuļiem pabiezās šķēlēs un izdauza viegli ar āmuru, veidojot glītas šķēles. Pārāk stipri gaļa nav izdauzāma, jo tā var izsplest gaļas sulu. Gaļu pārkaisa ar sāli, kad tā jau apcepusi brūna, vai arī pārkaisa sāli un tūdaļ cep. Pārāk ilgi stāvot, gaļa, pārkaisīta ar sāli, top sausa un cieta, jo sāls uzsūc gaļas sulu. Tāpat nedrīkst pārāk ilgi turēt gaļas šķēles apviļātas rīvmaizē, jo arī rīvmaize uzsūc gaļas sulu un uzbriest ,bet gaļa top sausa. Gaļa cepama uz straujas uguns, lai ātrāk pārvilktos brūnums. Uz lēnas uguns cepta gaļa ir cieta un sausa. Ja gaļai cepot parādās sārta sula, ieteicams to no virsas aplaistīt ar pannā esošiem taukiem vai sviestu un tad apgriezt.

Sautējot apceptu gaļu, pielej karstu ūdeni vai karstu buljonu.

TEĻA KRŪTS AR SPINĀTIEM

3 mārc. teļa krūts gabala, 1 mārc. spinātu, 3 olas, ¼ mārc. sviesta, sāls un pipari.

Nomazgātus spinātus smalki sakapā un sasautē sviestā, pieliekot piparus un sāli. Teļa krūtij izloba kaulus ,iepilda sasautētus spinātus, sajauktus ar sakultām olām. Krūti aizšuj, pārziež ar viestu un cep kā cepeti.

PIKANTAIS TEĻA CEPETIS

Teļa cepeša gabalu atbrīvo no kauliem, uz stundu iemērc vājā etiķūdenī, izņem, noslauka un ierīvē ar sarīvētām citrona miziņām, muskātu, sāli un cep kā parasto cepeti. Pieliek sīpolu un cep aplaistot. Kad cepetis gandrīz gatavs, pārlej skābu krējumu un vēl mazliet pasautē.

Pasniedzot galdā, sagriež šķēlēs, mērci izkāš un pasniedz atsevišķā traukā. Dod klāt kartupeļu biezeni ar salātiem.

TEĻA CEPETIS AR TOMĀTU MĒRCI

3 mārc. teļa pleca gabala, 3 ēd. kar. tomātu biezeņa, 3 ēd. kar. sviesta, 2 ēd. kar. miltu, sāls un pipari pēc garšas.

Gaļu ierīvē ar sāli un cep kā parasti. Mērci gatavo šā: izkaucē pannā sviestu, pieliek miltus un sasautē ,pielej izkāstu cepeša mērci un pieliek tomātu biezeni. Cepeti sagriež šķēlēs un pasniedz ar pārlietu mērci.

PIKANTI CEPTS TEĻA NIERU GABALS

3 mārc .nieru gabala, 3 ēd. kar. sviesta, sāls, pipari, ¼ mārc. asāka siera, ¼ mārc. sviesta, ¼ kv. buljona, 2 ēd. kar. miltu, muskāts.

Nieru gabalam izņem kaulus, viegli izdauza ar āmuriņu un stingri notin un cep kā parasti.

Sviestu izkausē katliņā, pieliek miltus un sasautē, pielej verdošu buljonu, pieliek sarīvētu sieru un garšvielas. Uzvāra.

Cepto gaļu sagriež šķēlēs, sakārto traukā, ko var pasniegt uz galda. Pārlej mērci un liek atpakaļ cepeškrāsnī, cep 20 minūtēs.

Pasniedz galdā ar ceptiem kartupeļiem un puķukāpostiem.

TEĻA GAĻAS VELTNĪŠI AR NIERU PILDIJUMU

3 mārc. teļa gaļas, 2 teļa nieres, 3 ēd. kar. rīvmaizes, 1 ēd. kar. skāba krējuma, 3 ēd. kar. cepeša mērces, 1 ēd. kar. sasmalcinātu pētersīļu lapiņu, 1 sarīvēts sīpols, 1 ēd. kar. miltu, sāls un pipari.

Gaļu sagriež šķēlēs un izdauza. Teļa nieres noplaucē ,novelk plēvi un samaļ, pieliek sarīvēto sīpolu un pētersīļu lapiņas, piparus un sāli pēc garšas, tad pieliek rīvmaizi, miltus, cepeša mērci, krējumu un labi samaisa. Liek uz gaļas šķēlēm, kuŗus pēc tam saveltnē un nosien. Ātri apcep uz pannas sviestā brūnus. Pārlej buljonu un sautē gatavus. Ja pannai nav vāka, tad veltnīši pārliekami katliņā un tad sautējami.

TEĻA GAĻAS SAUTĒJUMS — FRIKASĒ

3 mārc. teļa priekšgabala, ½ mārc. rīsu, 1 burkāns, 1 mazāka selerijas sakne, 1 pētersīļa sakne, vidēja lieluma sīpols, ½ citrona sula, 1 ēd. kar. miltu, 2 ēd. kar. skāba krējuma.

Gaļu nomazgā un sacērt, liek vārošā ūdenī tā, lai gaļa būtu segta. Pieliek sāli un garšas saknes. Sautē apm. stundu, tad pieliek sviestu. Kad gaļa mīksta, izņem, pietumē, pieliek skābu krējumu, citrona sulu, uzvāra un izrīvē caur sietu. Mērcei, ja vēlas, var pielikt 2 olu dzeltenumus.

Šo sautējumu pasniedz galdā ar sautētiem rīsiem.

LATVIJAS AMERIKĀ
pārstāvis
ST. KATARĪNĒS
H. Greble, 85 Maple St., St. Catharines, Ont.,
kārto abonementu, sniedz un pieņem informāciju.

LATVIJAS AMERIKĀ
pārstāvis
KLĪVLENDĀ
J. Ezergailis, 12 02 Miles Ave., Cleveland 5, Ohio, USA,
pieņem jaunus abonentus, kārto abonementu pagarinājumus un sniedz informāciju.

AIZRĀDĪJUMS
TORONTO NAMSAIMNIEKIEM

Visiem Toronto Elektrības pārvaldes darbiniekiem, kā arī uzņēmējiem, kuŗi nodarbināti pie Elektrības pārvaldes un kam ir tiesības ieiet jūsu mājā, darba laikā jāvalkā oficiālais pazīšanas žetons.

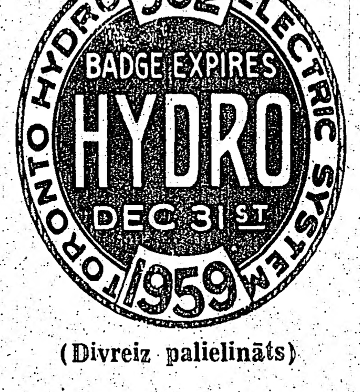

(Divreiz palielināts)

Augšējā attēlā redzams paraugs — žetons zilā un zelta krāsās. To valkā skaitītāju pārbaudītāji un citi pārvaldes darbinieki, kam ir tiesības pārbaudīt skaitītājus vai citas elektriskās strāvas patērētājas ierīces.

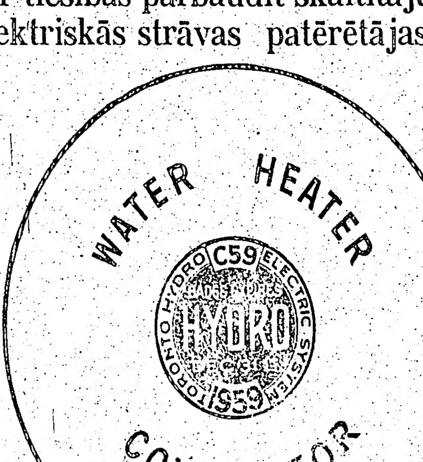

(Parastā lielumā)

Augšējā attēlā redzams žetona paraugs zilā, baltā un zelta krāsās, ar metalla pamatu; to valkā tie darbinieki, kas strādā pie uzņēmējiem, kuŗi Elektrības pārvaldes uzdevumā pārbauda vai ierīko ūdens sildītājus.

Katram, kas uzdodas par Toronto Elektrības pārvaldes darbinieku vai ir Elektrības pārvaldes pilnvarotais, pirms viņu ielaižat savā mājā, ir jāuzrāda oficiālais pazīšanas žetons.

Šis sludinājums publicēts jūsu aizsardzībai
TORONTO HYDRO-ELECTRIC SYSTEM
14 Carlton Street, uzdevumā.

DROŠĀKA, TĪRĀKA, ĒRTĀKA DZĪVE, JA LIETO ELEKTRĪBU.

DV ASV KONGRESS LINKOLNĀ

(Pārnesums no 3. lpp.)

Pieskaroties DV Mēnešraksta jautājumam, runātājs iepazīstina delegātus ar mēnešraksta redakcijas nodomiem mēnešraksta turpmākā satura veidošanā, ko domāts nodot kādam speciālam uzdevumam.

Revīzijas komisijas ziņojumu nolasa sekretārs V. Lagzdiņš: Komisija pirms delegātu sapulces pārbaudījusi valdes darbvedību, grāmatvedību un kasi, pie kam visu atradusi labā kārtībā. Par valdes sekmīgo darbību revīzijas komisija iesaka delegātiem izteikt Zemes valdei pateicību.

Goda tiesas ziņojumu sniedz sekretārs V. Zobens, no kura redzams, ka pag. gadā goda tiesai nav iesniegta neviena lieta.

Pēc valdes, revīzijas komisijas un goda tiesas ziņojumu uzklausīšanas vēlā laikā dd delegātu sapulci pārtrauc līdz otram rītam.

Pēc pāris stundām delegāti kopā ar linkolniešiem pulcējas tajās pašās telpās draudzības vakaram.

Draudzības vakara priekšnesumos Omahas vīru dubultkvartets A. Krūmiņa vadībā braši dzied 6 patriotiskas dziesmas. Soprāne E. Indriksone A. Indriksona klavieru pavadījumā skaisti nodzied J. Norviļa un J. Mediņa dziesmas.

Jaunatnes pulciņa „Tālava" tautas deju kopa O. Būmaņa vadībā nodejo trīs tautas dejas, bet visjaukāko pārsteigumu sagādā tā pašā pulciņa dalībniece Maija Paegle ar dziļi pārdzīvotu izteiksmi un iejūtīgu gaumi nodeklamējot smeldzīgo Zinaīdas Lazdas dzeju Maldu laikā.

V. Hāzners plašākā referātā pastāstīja par jaunākiem apstākļiem dzimtenē, bet vēsturnieks T. Dukāts ļoti neparastā, bet interesantā veidā, kur vēstures fakti mijās ar nacionālām pavadījūtām un dziļu dzimtenes zaudēšanas smeldzi, apcerēja „latviešu karaviru ieroču brālību."

Viesi un kuplā linkolniešu saime baudīja vakara plašo programmu.

Par deklamācijām latviskā gara noskaņotai Maijai Paeglei piešķīra pārsteiguma balvu.

Laikraksta līdzstrādnieks draudzības vakarā noskaidroja, ka lai gan Linkolnā ir tikai aptuveni 800 latviešu, sabiedriskā tā ir viena no rosīgākām latviešu kolonijām vidējos rietumos. Blakus nelielajai, bet darbīgajai DV saimei te ir izauguši tādi pasākumi, kā Latviešu savstarpējais veselības apdrošināšanas fonds, vienīgais latviešu šacha žurnāls Šacha pasaule, J. Augstuma spiestuve un citi mazāka apmēra latviešu pasākumi. Aprunājoties ar Latviešu savstarpējās veselības apdrošināšanas fonda priekšnieku kopš dibināšanas dienas, Ērn. Ādmini, pēdējais šo parādību izskaidro šādi: „Liekas, ka tā ir vienkārši sagadīšanās, ka nelielajā un citādi visādi lauksaimnieciskā rakstura ietekmētajā Linkolnā apmetušies enerģiski un rosīgi latvieši, kas palīdzot sev, nes arī lielu svētību visiem pārējiem tautiešiem. Latviešu savstarpējā veselības apdrošināšanas fonda darbību uzsākām 1951. gadā ar apm. 100 dalībniekiem, bet tagad jau mūsu biedru skaits sniedzas pāri 700. Mūsu fondam ir tikai palīdzības raksturs un slimības pabalstos gadā izmaksājam lielas summas. kādēļ tautiešos par mūsu pasākumu interese liela."

Delegātu vidū redz kādu vecāku sirmu kungu. Izrādās, ka tas ir rūjienietis Valters Šmits, kas pēdējā karā zaudējis cīņās par dzimteni visus savus trīs dēlus. Kad saruņas pieskaras minētam sāpīgam jautājumam, tad vecais kungs sparīgi zēnus zaudējis, tomēr godinot viņu piemiņu un atzīstot DV svētīgo darbību, atzīstu, ka saka: „Lai gan es esmu savus mans pienākums ir būt manu kritušo dēlu vietā un darboties DV organizācijā, jo tā veic lielu un nozīmīgu darbu latviešu labā. Mūsu visu pienākums ar mūsu cīņas organizāciju ir stāvēt un kaŗot par mūsu dzimtenes brīvību un brāļu ciešanām."

Kongresa sēdi atjauno 12. aprīlī, plkst. 9.30.

Plašākās pārrunās delegāti iztirzā Zemes valdes darbību un galīgajā atzinumā valdes darbību atzīst par sekmīgu un izsaka Zemes valdei, kā arī revīzijas komisijai pateicību par lietišķo un objektīvo darbību 1958. gadā.

Apvienību un kopu ziņojumus sniedz delegāti: Baltimoras — R. Matulis, Čikāgas — V. Lagzdiņš un J. Utināns, Detroitas — V. Šmits, Filadelfijas V. Jumburgs, Grand Rapidu — P. Gavars, Indiānāpoles — P. Tauriņš, Klīvlendas — P. Ozoliņš, Kalamazū — A. Mežsēts, Milvoku — V. Aparjods, Minesotas — Dz. Antoniškis, Ņujorkas — A. Valters, Linkolnas — V. Zobens, Longvjū — Ed. Peniķis, Vašingtonas D. C. — J. Salna, Ziemeļkalifornijas — V. Hāzners un DV ASV kopas — A. Vanags.

Delegātu sapulce noklausās DV Centrālo darbības noteikumu projektu, ko pēc plašām debatēm un nelielām pārgrozībām pieņem Zemes valdes projektā, to tālāk nododot CV galīgai saskaņošanai visu zemju mērogā **un galīgai pieņemšanai.**

Aprūpes jautājumos daļas vadītājs J. Utināns saskaņo ar delegātiem aprūpes veidus un iespējas.

Sabiedriski - kultūrālos jautājumos daļas vadītājs V. Aparjods no sab.-kult. komisijas ierosina:

1. Veicināt pašdarbības vienību dibināšanu apvienībās.
2. Sevišķa vērība piešķiŗama teātŗa kopām.
3. Lai pamatskolas jaunatnei dotu dziļāku ieskatu mūsu vēsturē, ieteikt mūsu skolas jaunatnes žurnālos Mazputniņš un Mūsu ceļš ievietot rakstus par mūsu varoņiem. Ieteikt šos žurnālus bērniem un to vecākiem.
4. Vēlams sarīkot sacensības tautskolu pēdējo klašu audzēkņiem par tematu „Mēs pazīstam savus varoņus."
5. Visur kur vēl nav noorganizēta latviešu koncertu abonementu kārtība, vēlams to darīt.
6. Atbalstīt latviešu skolas.
7. Vēlams rīkot referātus.
8. Vēlams uzņemt svarīgāko sarīkojumu priekšnesumus skaņu lentās un šīs lentas uzkrāt speciālā archīvā.

Šos komisijas priekšlikumus sapulce vienbalsīgi pieņem.

Plašāk pārrunā DV dienu rīkošanu DV 15 gadu dibināšanas dienas atcerei, pie kam delegāti atzīst, ka DV dienu rīkošanai labākais laiks ir Darba dienas nogalē augusta beigās - septembŗa sākumā 1960. gadā. DV dienas domātas Klīvlendā un sapulce nolemj vēlreiz griezties pie DV Kanadā ar aicinājumu DV dienas 1960. g. rīkot kopīgi ASV. Amerikas Latviešu Jaunatnes Apvienības vadība ir devusi savu principiālu piekrišanu par sava gadskārtējā kongresa rīkošanu kopā ar DV dienām, līdz ar ko minētā sarīkojuma nozīme būtu daudz lielāka.

Sapulces dalībnieki pārrunā DVM Nr. 1. neobjektīvo rakstu par DVanadžu ASV darbību, kas neatbilst īstajam stāvoklim un DVandžu aktīvam darbam, kas norit vairākās apvienībās, bet ko DVM pat nepiemin. Pēc gadījuma vispusīga iztirzājuma un novērtēšanas sapulce izsaka savu nožēlu par nepatīkamo un nesaprotamo gadījumu.

Šai pašā sakarā pilnsapulce pieņem lēmumu un uzdod DV ASV valdei tuvākā laikā izraudzīt Daugavas Vanadžu referenti pie Zemes valdes, kā arī DV dienās noorganizēt DVanadžu salidojumus. Tāpat saulce uzdod valdei izraudzīt jaunatnes lietu referentu pie Zemes valdes.

Nolemj apsveikt DV CV 18. un 19. aprīlī.

Dažādos jautājumos delegāti ziņo apvienību ierosinājumus attiecībā uz organizācijas iekšējiem jautājumiem un pieņem attiecīgus lēmumus.

ep.

ĀTRA ZĀĻU PIEGĀDE
jūsu tuviniekiem un draugiem Eiropā un zemēs aiz dzelzs aizkara. Visi sūtījumi apdrošināti.
Jūs varat uzticēties: 11.000 saiņu Latviju sasnieguši 10—12 dienās.
Informācijai zvaniet vai iegriezieties personīgi
B & A PHARMACY
478 PARLIAMENT ST., TORONTO WA 1-0432

aiz DZELZS aizkara

OKUPĒTAJĀ LATVIJĀ

MŪZIKA

Latvijas padomju komponistu savienības 4. kongresa atb. sekretāre **Krasinskaja**: „Jānovērtē skaņdarbi, kas radīti pēc 1956. gada kongresa. Līdz šim laikam mums nav vēļ komponēta neviena tāda dziesma, kas būtu aizrāvusi visu tautu, mums nav jaunu kantāšu un orātoriju, ļoti maz ir varonības apdvestu spilgtu koŗa dziesmu. Ja neskaita M .Zariņa operu „Uz jauno krastu", mums nav nevienas operas par mūsdienu tematiku. Radiofonā konstatējama pārmērīga nosliece uz vieglās mūzikas pārraidēm. Komponistu savienības ietekme un intereses maz atbalsojas mūzikas izdevniecībās, filharmonijas, teātŗu, radio, TV un kino studijas darbībā. Savienība nav pietiekami risinājusi arī teorētiskos jautājumus, trūcis plašākas sabiedriskas rezonanses . . ."

(Radiofonā 27. 3. 59.)

☆

„**Valsts akadēmiskais koris** pērn pavisam sniedzis 110 koncertu. Filharmonija, kuŗai administrātīvi pakļauts koris, ne vienmēr pietiekami rūpējas par to, lai atvieglotu koŗa darbu; 80 cilvēku lielā koŗa mēģinājumiem atvēlēta neliela, nepiemērota telpa, t .s., filharmonijas „kamīna zāle". Pērn koristi lielāko tiesu braukāja pa republiku pavirši izremontētās mašīnās, kuŗām pat logi ne katrreiz bija iestikloti. — Nopietnas grūtības rodas ar koŗa izvietošanu naktsmītnēs lauku rajonos, īpaši ziemas apstākļos. Arī tālajos ceļojumos pa brālīgajām republikām korim daudzas nedēļas jādzīvo rajonos. Sevišķi nepatīkami atzīmēt ,ka atsevišķu rajonu kultūras dzīves organizētāji maz rūpējas par koncertu sarīkošanu. Balvu rajona kultūras nodaļas vadītājs, tāpat kā kultūras nama direktors, neprazdami abas mūsu republikā nepieciešamās valodas, maz interesējas par kultūras dzīvi rajonā. Ik gadus koris piedalās Līgo svētku uzvedumos. Te nu jāatrisina tautisko tērpu jautājums: nevar visur dziedāt baltajos tērpos un frakās. Arī koncertējot ārpus mūsu republikas un reprezentējot latviešu koŗa mākslu citām tautām, vajadzīgi latviešu tautas tērpi. Ja šo lietu spēj nokārtot pašdarbības kollektīvi, cik ilgi gan uz to vēl jāgaida mūsu republikas visvecākajam profesionālajam korim, . . ." (T. Cīrulis, koŗa administrātors, — „Cīņa" 10. 2. 59.)

☆

„LPSR valsts akadēmiskais **koris un filharmonijas solist šo** gad iepazīstinās klausītājus ar latviešu mūzikas klasiķa Jāzepa Vītola koŗa un solo dziesmām. Šovakar filharmonijas zālē notiks pirmais koncerts no J. Vītolam veltītā abonementa cikla. — Komponists atstājis mantojumā vairāk nekā 100 solo dziesmu, duetu un tercetu, to starpā tautas dziesmu apdares. Daža dziesma ir vēl manuskriptā un tās koncertos izpildīs pirmoreiz. Dziesmas koncertos atskaņos chronoloģiskā **kārtībā.**"

(Radiofons 10. 3. 59.)

☆

„Rīgā Filharmonijas zālē vakar notika Jāņa Mediņa skaņdarbiem veltīts koncerts . . . (Radiofonā 21. 3. 59.).—

Piezīme: (Šis koncerts bija pieslēgts radiofonā 222 m (1349 kc/s) vilnim, kuŗa sniegšanas attālums ir skaitāms dienā tikai apm 80 km. Pieslēgums bija izsludināts plkst. 17.00 GMT, bet tad raidīja krievu dziesmas — šis raidītājs parasti sniedz tikai krievu programmu — un neko neziņoja par nokavēšanos. Koncerts sākās tikai ap plkst. 17.30 GMT. Dzirdamība arī ar labu uztvērēju bija mainīga.).

☆

Diriģenta Teodora Reitera 75 gadus Rīgas radiofons atzīmēja 23. martā, atskaņojot daudzas viņa diriģētās dziesmas, bet pa starpām sniegdams Jēkaba Vītoliņa komentārus (apmēram to pašu, kas iespiests „Lit. un mākslā" 21. 3. 59.), noslēdzot pēc partijas priekšraksta: „Viņa pēdējais gadu desmits bija noritējis traģiskā tukšumā, atrautībā no dzimtenes mākslas dzīves, pēc kuŗas viņš ilgojās, bet ko nepaspēja vairs sasniegt." — Leonu Reiteru nepieminēja.

☆

Latvijas komponistu sav. 4. kongress ievēlējis par valdes pr-ju Marģeru Zariņu, par atbildīgo sekretāru Oļģertu Grāvīti.

Evalda Vilka (dzim. Lācis) stāstā „Mācītāja sieva".

„. . . . Viņa mācīja latviešu valodu ģimnazijā, kuŗā es mācījos, un bija mūsu klases audzinātāja. Visi klases zēni viņu neprātīgi iemīlēja . . .

Vienu pirmdienu skolā ieradās jaunais mācītājs. Mēs nevarējām ciest melnsvārčus. Ar savu liekulību un gaudonību tie šķita kā svešķermenis. Jaunais mācītājs izlikās, it kā viņš nekā nesaprastu un nedzirdētu. Mierīgs, bez uztraukuma, bez dusmām. Nu pagaidi, mēs domājām, atnāksi stundā, tad jau redzēsim. Mums bija sagatavoti visādi āķīgi jautājumi. Mēs cerējām, ka viņš, tāpat kā priekštecis, šļupstēs par baušļiem un ticības locekļiem. Tomēr jaunais mācītājs mūs pieveica vienā rāvienā un pie tam pilnīgi bez kādām pūlēm. Mēs pat nepaguvām pretoties viņa straujajam uzbrukumam.

Ienācis klasē, sasveicinājies, pateicis tradicionālo — sēdieties — viņš paziņoja, ka bībele vienkārši esot skaistu leģendu sakopojums ar lielu literāri māksliniecisku vērtību un ka no šīs leģendas mācot cilvēku pareizi dzīvot. Un tas ir viss. Bet mums, kā nākošajiem pilsoņiem, kā izglītotiem cilvēkiem jāskatoties daudz dziļāk un jāmeklējot visām parādībām sakne. Vai mēs zinot, kas esot „Es" un kas ir lietas ārpus mums, vai zinot, ko par to sacījis Platons, ko sacījuši citi cilvēces lielie gari? Mēs nekā nezinājām, bijām kā apstulbuši. Pēc tam viņš sniedza īstu ideālistiskās filozofijas parauglekciju. Šķita, ka viņa runas mākai nav robežu un zināšanas ir neizsmeļamas. Kad, atskanot zvanam, mācītājs izgāja, klasē bija smags klusums, un neviens nesteidzās astāt telpas. Tad kāda meitene novaidējās: Ak, cik tas burvīgi! Un es visu laiku domāju, ka ticības mācības ir kaut kas nesagremojams. — Tāda kā zoss — viens no puišiem teica — viņam ir tikai lokana mēle. Visām gudrībām tomēr bībele apakšā. Gandrīz sākās plūkšanās. Jaunajam mācītājam bija radušies dedzīgi aizstāvji . . .

Kā tas gadījās, ka mana skaistā, gudrā skolotāja kļuva par šī mācītāja sievu? . . . Tagad viņa skolā vairs nestrādā. Vīrs smagi saslimis ar kaulu tuberkulozi, guļot mājās uz gultas. Un tagad patiešām kļuvis ticīgs — bībeli vairs neizlaiž no rokām. Nervozs, ātri uztraucas, skaišas par katru nieku . . ."

(Rīgas radiofons 23. 3. 59.)

Piezīme: Arī šis ir viens no rafinētajiem paņēmieniem, ar kuŗiem komūnisti okupētajā Latvijā apkaŗo oficiāli „atļauto" ticību.

Latvijā ceļ atomreaktoru

Rīgas radio ziņo, ka Latvijā sākušies atomreaktora celšanas darbi. Tas paredzēts fizikas, technoloģijas, lauksaimniecības un bioloģijas pētījumiem. Pie Latvijas zinātņu akadēmijas prezidija nodibināta īpaša zinātnieku padome, kuŗas uzdevums ir pētīt iespējas, kā atomenerģiju izlietot miermīlīgiem mērķiem.

Sarkanie smiekli

Divi padomju pilsoņi pārrunā modernās zinātnes pārsteidzošos sasniegumus un apstājas pie atombumbas jautājuma.

„Es neticu, ka mūsu valdībai ir atombumbas," saka viens.

„Kāpēc tu tā domā?"

„Ja mums būtu atombumbas, tās jau sen būtu parādījušās mūsu melnajā tirgū."

HARVEY KEITH REALTOR
181 E...
Eas...
HU ...

Watson's
ATLĒTU BIKSĪTES
372
Visi aktīvie vīrieši priecājas par Watsona atlētu trīsveida biksītēm. Elastīgas jostas vietā — ērtas ķermeņa daļām. Pagatavotas pēc ekspertu norādījumiem. Viegli mazgājamas, nav jāgludina. Ilgi valkājamas. Labi pielaikojamas.

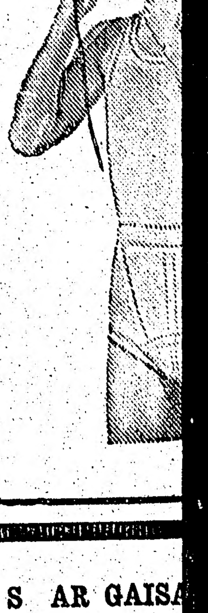

Mēs sūtām
MEDIKAMENTUS AR GAISA...
uz Latviju, Igauniju, Lietuvu un citām Eiro...
Piegāde 3 nedēļu laikā.
Mūsu cenas ir zemākās. Nododiet mums pas...
ROTBART'S DRUG STORE
676 Quee...
Tor...
EM 3...

KAKTIŅ...
TRANSPORTA FIRMA
Veicam visādus transportus ar modernām ...
(mēbeļu, būvmateriālu u. c.). Lūdzam zvanīt ...
LE 5-6619. 941 Dovercourt Rd.

Dr. ROMAN PNIEWSKY
Ilggadīga prakse slimnīcās Vācijā, Polijā ...
Speciālists iekšķīgās, sieviešu un veneriskās ...
537 PARK AVE., MONTREAL, P. Q., tel. VI 5-7...
Runā vāciski un krieviski. Pieņem no pl. 8...

PRIEKA DRUSCI...
Grāmatas autore pazīstamā igauņu rak...
MAGDA PIHLA
Grāmatu illustrējuši Dainis Miezājs un Alfrē...
Prieka Drusciņa (Roomuraasuke) 4 — 9 gadus ... garām bizēm. stāsta lasītājiem par saviem pi... pilsētā un uz laukiem ,skolā un mājā ,darbdie... Dziesmu svētkos. Autore uzmanīgi ieturējusi š... neiespiežas pieaugušā gudrība meitenes bērn... perspektīvā.
Mēs varam sekot ar prieku, kā meitene skaidr... mus un ieņem stāvokli, kur parasti pieaugušai... Drusciņa iepriecē lasītājus ar savu gaišo, skaid... ir ģeniāla humora pazīme. Autore simpatizē t... sirdi, blakus komiskiem atgadījumiem mēs sas... ģeniālas bērna poezijas, viņas fantazijas rotaļ... nes istabā. Beigu stāstā parādītas nacionālas ... tuvas bērna sirdij un dvēselei.
Šī grāmata ir glīti iesieta — lieliska ... bērniem
Cena 2.00 dol.
Dabūjama
DV GRĀMATN...
123 Huron St., Toronto, Ont., ...

BAZNĪCAS ZIŅ...

DIEVKALPOJUMI ASV

ŅUJORKĀ

Latviešu ev. - lut. draudze, 564 Second St., Brooklyn 15, N. Y. Dievkalpojumi Betlemes baznīcā.

Svētdien, 26. aprīlī, trīs dievkalpojumi: pl. 3 p.p. Betlemes baznīcā bērniem un lieliem māc. R. Zariņš; pl. 4 p.p. Bronksā Sv. Toma baznīcā māc. A. Ozols, skautu un gaidu mītnes vakars; pl. 4 p.p. Beisorā, Sv. Lūka baznīcā māc. O. Gulbis.

ČIKĀGĀ

Čikāgas latviešu ev. - lut. Ciānas draudzē, 5015 W., Ferdinand Māc. A. Rautenšilds.

Svētdien, 26. aprīlī, pl. 10 dievvārdi bērniem un svētdie... nas skola. Pl. 1... ar dievgaldu, ... ku ievešana am... sieviešu biedrīb... bības atcere. P... apakšējā zālē k... Aurora (Ill.) ... rīlī, pl. 3 p. ... Place, Mūsu ... dievkalpojums ... la. Māc. A. Rau... Māc. G. Stra... Kedzie Ave., C... Māc. J. Lazd... S. E. Grand R... Dievkalpojumi ... Vienības draud... ru svētdienu ... Dievkalpojum... lut. latviešu Sv... baznīcā — 15...

GAISMAS UN MĪLAS ĢENIJS M O...
Dr. E. V. Komarzinska biografis...
Jāņa Kārkliņa tulkojum...
iznācis OTTO KROLLA KULTŪRAS BIRO... GRĀMATU NODAĻAS ietvaros. Iesiets u... maksā $3,-. Pasūtinājumi un naudas pārvedum...
OTTO KROLLS, 800 S. HALSTED ST., C... ILLINOIS, USA. TEL.: MO...
Iestājieties Derīgu grāmatu nodaļā. Jūs saņem...

HARVEY KEITH REALTOR
181 Eglinton Ave., East, Toronto
HU 7-3333
Sniedzam nesaistošu informāciju par visiem mūsu speciālpiedāvājumiem lielajos dienas laikrakstos.
ZVANIET NEKAVĒJOTIES, TAS IETAUPĪS JUMS LAIKU UN LĪDZEKĻUS.
LEO VĒVERIS
Tel. mājās RO 9-5049
o PALĪDZAM obligāciju sagādē.
o PALĪDZAM sagādāt aizdevumus iemaksām bez atlīdzības
o NOVĒRTĒJAM katru īpašumu.
BRUNO PURIŅŠ
TEL. MĀJĀS HU 1-0181
NEKUSTAMI ĪPAŠUMI PLAŠĀ IZVĒLĒ VISOS PILSĒTAS RAJONOS.

Watson's
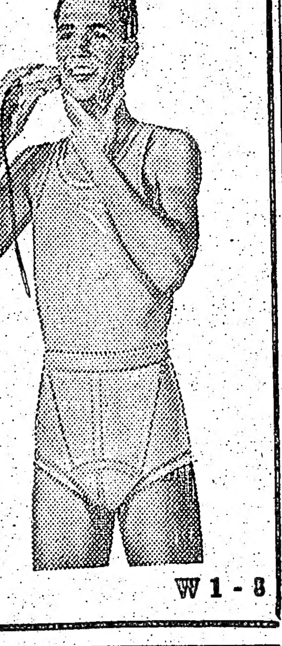
ATLĒTU BIKSĪTES
372
Visi aktīvie vīrieši priecājas par Watsona atlētu trīsveida biksītēm. Elastīgas jostas vietā — ērtas ķermeņa daļām. Pagatavotas pēc ekspertu norādījumiem. Viegli mazgājamas, nav jāgludina. Ilgi valkājamas. Labi pielaikojamas.
W 1 - 8

Pudiņu un cepumu pulveŗi tikai no
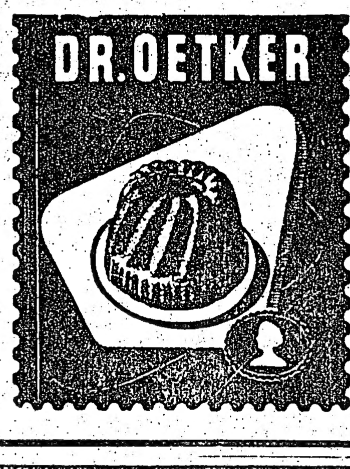

Mēs sūtām
MEDIKAMENTUS AR GAISA PASTU
uz Latviju, Igauniju, Lietuvu un citām Eiropas zemēm
Piegāde 3 nedēļu laikā.
Mūsu cenas ir zemākās. Nododiet mums pasūtinājumus.
ROTBART'S DRUG STORE
676 Queen St., W., Toronto.
EM 3-2800.

OPTIĶIS LUNSKY
470 COLLEGE ST., Toronto,
WA 1-3924

KAKTIŅŠ

TRANSPORTA FIRMA
Veicam visādus transportus ar modernām mašīnām (mēbeļu, būvmateriālu u. c.). Lūdzam zvanīt katrā laikā:
LE 5-6619. 941 Dovercourt Rd., Toronto.

Frank Vass, BA
ADVOKĀTS — NOTĀRS
455 Spadina Ave., Apt. 403
(College un Spadina ielas stūrī)
Tel. birojā — WA 2-6111,
WA 2-6112, Toronto.

Dr. ROMAN PNIEWSKY
Ilggadīga prakse slimnīcās Vācijā, Polijā un Švecē.
Speciālists iekšķīgās, sieviešu un veneriskās slimībās.
537 PARK AVE., MONTREAL, P. Q., tel. VI 5-7623, Montreal.
Runā vāciski un krieviski. Pieņem no pl. 8—9 vakarā.

Grīdas labākai uzturēšanai
IRĒJIET
viegli apkalpojamo grīdas slīpētāju un spodrinātāju.
CANADIAN FLOOR SERVICE, 661 GERRARD ST. E., TORONTO. TEL RO 1-5200.

PRIEKA DRUSCIŅA
Grāmatas autore pazīstamā igauņu rakstniece
MAGDA PIHLA
Grāmatu ilustrējuši Dainis Miezājs un Alfrēds Brūveris
Prieka Drusciņa (Roomuraasuke) 4 — 9 gadus veca meitene, gaŗām bizēm, stāsta lasītājiem par saviem piedzīvojumiem pilsētā un uz laukiem, skolā un mājā, darbdienā un lielajos Dziesmu svētkos. Autore uzmanīgi ieturējusi šo stilu, nekur neiespiežas pieauguša gudrība meitenes bērnišķi — naivajā perspektīvā.
Mēs varam sekot ar prieku, kā meitene skaidri īsteno lēmumus un ieņem stāvokli, kur parasti pieaugušais apdomājas. Drusciņa iepriecē lasītāju ar savu gaišo, skaidro seju un tā ir ģeniāla humora pazīme. Autore simpatizē tēliem ar visu sirdi, blakus komiskiem atgadījumiem mēs sastopam daudz ģeniālas bērna poezijas, viņas fantazijas rotaļu Ozola lapotnes istabā. Beigu stāstā parādītas nacionālas jūtas, kas ir tuvas bērna sirdij un dvēselei.
Šī grāmata ir glīti iesieta — lieliska dāvana bērniem
Cena 2.00 dol.
Dabūjama
DV GRĀMATNĪCĀ
123 Huron St., Toronto, Ont., Canada

Meklē
MILDU GRIĶIS,
dz. 1909. g. 5. janvārī.
Ziņas no Latvijas.
Ja kāds zinātu viņas adresi, lūdz rakstīt LA birojam Nr. 320.

Danforth- Woodbine raj.
IZĪRĒJAMAS
3 istabas vienīniekiem ar vai bez mēbelēm. Televīzijas antēna, auto parkošana.
356 WOLVERSLEYGH BLVD.
Tel.: OX 8-5815, Toronto.

Pilsētas rietumu daļā
IZĪRĒJAMA
MĒBELĒTA ISTABA vienīniekam. Zvanīt katrā laikā —
LE 1-5193, Toronto.

TRANSPORTA UZŅĒMUMS
BALTIC MOVERS
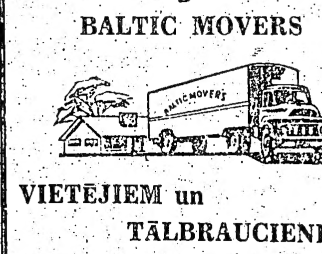
VIETĒJIEM un TĀLBRAUCIENIEM
Tel. LE 4-1403

SŪTOT SAIŅUS UZ DZIMTENI, IZMANTOJIET MŪSU STARPNIECĪBU
Katrs sainis ir apdrošināts — pazušanas gadījumā nosūtām otru saini vai arī izmaksājam naudu atpakaļ. Saiņi Latvijā nonāk 3—6 nedēļu laikā. Par saņemšanu piesūtām saņēmēja parakstītu pavadzīmi.
Uzdodiet pilnu vārdu un uzvārdu, kā arī pareizu adresi.
Mēs nesolām lēti, bet mūsu preces ir lētas, jo laba kvalitāte.
DAŽĀDI AUDUMI SŪTĪŠANAI UZ LATVIJU | PĀRTIKAS VIELAS: | Kafija maltā vai

PASŪTINĀJUMU ADRESĒJIET, PIEVIENOJOT ČEKU vai MO, DV SAIŅU DIENESTAM, 123 HURON ST., Toronto, Ont., Canada

BAZNĪCAS ZIŅAS

DIEVKALPOJUMI ASV

ŅUJORKĀ

Latviešu ev. - lut. draudze, 564 Second St., Brooklyn 15, N. Y. Dievkalpojumi Betlemes baznīcā.

Svētdien, 26. aprilī, trīs dievkalpojumi: pl. 3 p.p. Betlemes baznīcā bērniem un lieliem māc. R. Zariņš; pl. 4 p.p. Bronksā Sv. Toma baznīcā māc. A. Ozols, skautu un gaidu mītnes vakars; pl. 4 p.p. Beišorā, Sv. Lūka baznīcā māc. O. Gulbis.

ČIKĀGĀ

Čikāgas latviešu ev. - lut. Ciānas draudzē, 5015 W., Ferdinand Māc. A. Rautenšilds.

Svētdien, 26. aprilī, pl. 10 dievvārdi bērniem un svētdienas skola. Pl. 11 dievkalpojums ar dievgaldu, draudzes darbinieku ievešana amatā un draudzes sieviešu biedrības 30 gadu darbības atcere. Pēc dievkalpojuma apakšējā zālē kopīgs azaids.

Aurora (Ill.) Svētdien, 26. aprilī, pl. 3 p. p., 420 Dawners Place, Mūsu Pestītāja baznīcā, dievkalpojums. Svētdienas skola. Māc. A. Rautenšilds.

Māc. G. Straumanis, 1444 N., Kedzie Ave., Chicago 51, Ill.

Māc. J. Lazda, 60 Dennis Ave., S. E. Grand Rapidi.

Dievkalpojumi latviešu ev.-lut. Vienības draudzes baznīcā katru svētdienu plkst. 1 p. p.

Dievkalpojumi Čikāgas ev. - **lut. latviešu Sv. Jāņa draudzes baznīcā — 1540 N. Spaulding Ave. — notiek katru svētdienu, plkst. 3 p. p.**

MILVOKI

Milvoku latviešu ev.-lut. draudzes dievkalpojumi katru svētdienu, pl. 2.00 dienā Faith ev. - lut. baznīcā, 1000 S. Layton Bulv. Māc. J. Meisters. Svētdienas skola dievkalpojuma laikā, baznīcas sabiedriskajās telpās.

DIEVKALPOJUMI KANADĀ

Prāv. A. Mitulis, 66 Gordon Ave., Port Arthur, Ont., tel.: 4-0302.

TORONTO

Māc. A. Čops, 70 Scarboro Rd., Toronto, Ont., tel. OX 9-3331, Toronto Sv. Andreja baznīcā, Carlton un Jarvis ielu stūrī. Tel. WA 4-1563.

Svētdien, 26. aprilī, pl. 11 no rīta dievkalpojums.

Māc. A. Lūsis, 50 Dewson St., Toronto, Ont., tel. LE 6-2510.

26. aprilī, plkst. 2 p.p. dievkalpojums; svētdienas skola un iesvētes mācība Sv. Jāņa baznīcā. Pēc dievkalpojuma Draudzes vakars sakarā ar draudzes koŗa pirmiem gada svētkiem.

Māc. A. Briedis, 191 Ferris Rd., Toronto tel. PL 7-2739.

Toronto Austrumu ev.-lut. latviešu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnaba baznīcā, 361 Danforth Ave.

26. aprilī, plkst. 2.30 p.p. dievkalpojums un svētdienas skola.

Bramptonā, Latviešu ev. - lut. draudzes dievkalpojums 19. aprīlī, plkst. 1.30 p.p. Grace United baznīcā.

HAMILTONĀ

Māc. E. Pavasars, 209 E. 38th St., Hamilton, Ont. Tel. Fulton 3-1182.

Hamiltonā, Latviešu ev. - lut. Kristus draudzē, Sv. Trīsvienības baznīcā, 18 Victoria Ave., S., tel. CE 2-2385.

Ceturtdien, 23. aprilī, plkst. 7 vakarā draudzes bībeles stunda baznīcas blakus telpās. Piektdien, 24. aprilī, plkst. 7,30 vak. jaunatnes jaunākās grupas stunda 109 Ferguson Ave. South.

Ceturtdien, 30. aprilī ,plkst. 7 vakarā, jaunatnes vecākās grupas stunda mācītāja mājā.

HAMILTONAS LATVIEŠU BAPTISTU MISIONĀRU

dievkalpojumi notiek Stanley Ave., baptistu baznīcā. Sniedz visus garīgus paskaidrojumus.

Bībeles studēšana un lūgšanas stundas katru nedēļu. JA 9-1097.

VINIPEGĀ

Māc. Fr. Ruperts, 729 Jessie Ave., Winnipeg 9, Manitoba. Tel. 2-5512. Vinipegas latviešu ev. - lut. sv. Krusta draudzē, Sv. Pētera baznīcā, Ellice un Sherbrook ielu stūrī.

OTAVĀ

Māc. Edg. Lange, 364 Pleasant Park Road, Ottawa 1, Ontario. Tel.: RE 3-3906.

Latviešu ev. - lut. Miera draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Pētera baznīcā, Sparks ielā.

Māc. Ed. Ķerģis, 153 Bancroft Dr., Sudbury, Ont. Tel. OS 3-3284.

Sadberijā, svētdien, 26. aprilī, plkst. 13. Sv. Jāņa baznīcā (232 Pine St.) dievkalpojums.

MONTREĀLĀ

Māc. V. Šēfers, 4571 Coolbrook Ave., Montreal, P. Q. Tel. HU 4-8394. Dievkalpojumi Presbiteriāņu baznīcā, Hutchison un Viateur ielu stūrī.

Kornvallē, Ont., 2. maijā, plkst. 7 vak. dievkalpojums (Ģimenes dienai), māc. V. Šēfers.

Māc. Arturs Voitkus, 2384 Beaconsfield Ave., Apt. 12, Montreal, P. Q. Tel. HU 9-3224. Dievkalpojumi Redeemer baznīcā, 285 Clarke Ave.

26. aprilī, pl. 1,00 svētdienas skola, pl. 1,30 dievkalpojums, pl. 2,30 jaunatnes stunda.

Trešdien, 29. aprilī, pl. 8,00 Bībeles stunda, 4802 Lacombe Ave., R. Gobas mājā.

3. maijā, pl. 1,30 p. p. dievkalpojums.

10. maijā, pl. 1,00 svētdienas skola, pl. 1,30 Ģimenes dienas dievkalpojums.

ST. KATARĪNĒS

Māc. J. Prauliņš, 22 Academy St., Apt. 3, St. Cahtarines, Ont. Tel. MU 5-5098.

LONDONĀ

26. aprilī, pl. 1,30 p. p., latviešu ev. - lut. draudzes dievkalpojums Trīsvienības lut. baznīcā, Oxford un Colborne St.

TORONTO BAPTISTU

draudzes dievkalpojumi svētdienās pl. 3 p.p. un trešdienās pl 8 Bībeles vakari Walmer Road baznīcas telpās.

TORONTO LATVIEŠU MISIONE

Latviešu misijas kārtējie dievkalpojumi Toronto notiek sestdienās plkst. 8 vak., 14 Parkroad misijas namā (Bloor pazemes pieturas tuvumā). Svētdienu rītos no pl. 10,30—11,00 garīgs radio raidījums — Brīdis ar Dievu, viļņu garums **1350** Ošavas raidītājs. **Tel. AM 1-4218.**

GAISMAS UN MĪLAS ĢENIJS MOCARTS
Dr. E. V. Komarzinska biografisks romāns,
Jāņa Kārkliņa tulkojumā,
iznācis OTTO KROLLA KULTŪRAS BIROJA DERĪGU GRĀMATU NODAĻAS ietvaros. Iesiets un ar pietūsīšanu maksā $3,-. Pasūtinājumi un naudas pārvedumi adresējami:
OTTO KROLLS, 800 S. HALSTED ST., CHICAGO 7, ILLINOIS, USA. TEL.: MOnroe 6-5399.
Iestājieties Derīgu grāmatu nodaļā. Jūs saņemsit lielu atlaidi.

Laikrakstam LATVIJA AMERIKĀ
123 Huron St., Toronto, Ont., Canada

Lūdzu izsūtiet man laikrakstu LATVIJA AMERIKĀ

līdz .... uz .... mēnešiem ar šādu adresi:

Mr., Mrs., Miss ....

Adrese: ....

Pievienoju Money Orderi, čeku vai skaidrā naudā $ ....

.... abonementa uzsākšanai — pagarināšanai
(Nevajadzīgo svītrot)

Paraksts ....

Abonēšanas maksa: $1.50 par 1 mēn., $4.50 par 3 mēn., $8.50 par 6 mēn., $16.00 par gadu.

Visi mūsu laikraksta abonenti un pārstāvji lūgti kārtot savus maksājumus tieši ar apgādu Daugavas Vanagi, 123 Huron St. Toronto, Ont., Canada, vai ar galveno pārstāvi ASV — A. Lāci, 101 Brightwater Court, Brooklyn 35, N.Y., U.S.A.

SKAIDRĪTE PRINCE SEZONAS NOSLĒGUMA KONCERTĀ

Jaunā latviešu dziedone Skaidrīte Prince sezonas noslēguma interlūdi ievadīja Ņujorkas atlētikas klubā. Prince nodziedāja Toskas āriju, Romberga Tuksneša dziesmu un fragmentus no dziesmu spēles „My fair lady". Uz publikas pieprasījumu bija jādod piedevas. Interlūdē vēl uzstājās franču pianiste S. Žajele un pazīstamā amerikāņu aktrise Elene Džēma (Jaime). Priekš- [illegible] pāris simtu [illegible] biedri un viesi.

Kluba mēnešrakstā, kas iznāk 10.000 eksemplāros, ievietota S. Princes un pārējo mākslinieku ģīmetnes. Aprakstā teikts, ka [illegible] no Latvijas un

SKAUTU UN GAIDU DZĪVE

EDMONTONĀ GODINA ĢEN. K. GOPPERU

NO 300 EDMONTONAS LATVIEŠIEM ATRODAS TIKAI 18...

2. aprīlī Edmontonas latviešu skauti un gaidas rīkoja bij. Latvijas skautu prezidenta ģen. K. Goppera piemiņas dienu. Sarīkojums notika armijas kluba telpās.

Sarīkojumu atklājot, vad. J. Strauts referēja par ģen. K. Gopperu un viņa lieliem nopelniem valsts un jaunatnes audzināšanas darbā.

Sarīkojumā ar deklamācijām piedalījās mazie skautu un gaidas, na un nometņošana, par ko mazie dalībnieki ļoti sajūsmināti. Jānožēlo tikai, ka Edmontonas latvieši gaidu un skautu darbību maz atbalsta, un tādēļ vienības darbojas ar lielām grūtībām, ko pierāda arī pēdējā sarīkojuma apmeklētāju skaits, kur, bērnus atskaitot, bija tikai 18 personu . . . Negribētos ticēt, ka no 300 Edmontonas un apkārtnes latviešiem vairāk nebūtu palicis pāri . . .

Aleksandrs stāsta: ZILĀ APLOKSNE

AIZRAUTĪGA SPIEGU DRĀMA, KAS SĀKUSIES DAUGAVPILĪ

SAJAUKTĀS KĀRTIS (15)

Gaisma „Pēterpils" viesnīcas 12. numurā tonakt nenodzisa līdz pat nākošajam rītam. Krēsliņa telefona zvana aicinājumam jau pēc 2 stundām pa šaurajām pagalma durvīm 2. stāvā klusi uzkāpa vidēja auguma iesirms kungs. Viņa samirkušo kurpju soļi noslāpa biezajās sarkanajās gaiteņa grīdsegās. Nākošajā pusstundā Aleksandrs

abām atvēroties skaists skats uz apstādījumiem un balto Operas namu. Bez mazākās apdomāšanās vēlinais viesis izšķīrās par 208. numuru. Priekšpēdējā viesu reģistra lapā 207. numurā stūrainiem burtiem vilktā rindā varēja lasīt, ka tur apmeties Sergejevičs Saša Radionovičs.

Tikai vistuvākie draugi, un tādu nebija daudz, nākošajā 208. numura viesi būtu pazinuši Aleksandru Pavāru. Viesu reģistrī nepārprotams ieraksts vēstīja, ka Sergejevičam Sašam Radionovičam kaimiņos apmeties igauņu tirgotājs Laino Rebane no Rēveles.

„Tā, te nu aiz sienas ir mans pīķa kalps. Droši vien, pulkvedim ir taisnība, ka Abrams Lifšics ir visbīstamākais visā raibajā ansamblī. Ar labu nakti, biedri Lifšic," Aleksandrs Pavārs raudzījās plānajā sienā, kas to šķīra no viesnīcas 208. istabas un „Artonē" filmu sabiedrības mākslas konsultanta, režisora Sašas Radionoviča.

❀

Pavisam savāds tips bija pulkveža Sēļa aģents Arvīds Lauberts. Skaidrie plānie mati tikko nosedza melonei līdzīgo galvas kausu. Ja principiālie iebildumi pret zobārstiem būtu laikā pārvarēti, tad kopā ar Lauberta **blēdīgajām acīm** vairāk viņa šaubīgo izskatu nepasvītrotu iedzeltenīgie un bojātie augšējie priekšzobi. Jūrnieka gaitās iegūtās valodas zināšanas nebija perfektas, bet Arvīds Lauberts varēja bez grūtībām, ņemot talkā rokas un sejas vaibstus, sarunāties savās divpadmit valodās. Aprindās, kas kā Rīgā, tā citās lielpilsētās pret policiju un likumu izjuta pavisam mazu cieņu, par Laubertu zināja stāstīt, ka tikai divos gadījumos viņš bija virinājis cietuma durvis. Šī nepatīkamā atraušanās no zirgu derībām un kāršu spēles pirmo reizi bija ilgusi 6 mēnešus, bet otro reizi par labu uzvešanos cietuma vārti bija atdarījušies jau pēc 5 mēnešiem. Ar visu savu nelāgo pagātni un ne visai solīdo šīsdienas dzīves veidu Lauberts kaut kādā veidā bija ieguvis pulkveža Sēļa uzticību. Uzdevumi, ko Lauberts pulkveža uzdevumā pildīja, bija pavisam **neparasti**. Ir nepārprotami pierādīts, ka pēdējā 5 mēnešu apcietinājuma laikā Lauberts, izciešot sodu par zagtu mantu uzpirkšanu, pēdējos 3 mēnešos Centrālcietumā nezin kā bija paspējis labi sadraudzēties ar 2 komūnistu aģentiem, kas tur bija izolēti uz nākamajiem 5 gadiem. Tikai pašam pulkvedim bija zināms fakts, ka, kā Lauberts pats teica: „Dievs sodi, goda vārds, es tiem čomiņiem nekad nepiedošu mammas, papa, Viļa un Kārļa nošaušanu." Bija gadījies, ka, atgriežoties no bēgļu gaitām atpakaļ uz Latviju, netālu no Sebežas ezera sarkanarmieši bija aplaupījuši un nošāvuši visu Laubertu ģimeni. Liktenim bija labpaticies atstāt Arvīdu dzīvu, jo piedzērušie komūnisti nebija ievērojuši, ka blondajam latviešu jauneklim lode tikai apskrambājusi biezo skaustu. Apglabājis vecākus un brāļus, Lauberts kādā tumšā naktī pārpeldēja Sebežas ezeru un nākošā rītā bija jau drošībā uz Latvijas zemes.

Sebežā piedzīvotais bija Arvīdu Laubertu izsitis no normālām sliedēm. Izklaiņojies puspasauli uz kuģiem, Arvīds 1923. gadā atgriezās atpakaļ Latvijā. Līdz pat savai goda pilnai varoņa nāvei Arvīds Lauberts nekad neaizmirsa vienu lietu — nīst „čomiņus". Kādreiz vaļsirdības brīdī viņš pulkvedim bija apgalvojis, ka ne brīdi nekavētos doties pāri robežai, ja zinātu, kur un kad varētu likt tiem neliešiem samaksāt par viņa radu nelietīgo noslepkavošanu.

„Man atkal ir kaut kas pavisam labs padomā. Laubert, jums būs dota iespēja likt jūsu vecajiem draugiem čomiņiem trūkties. Rītu Krēsliņš jums nodos tālākās instrukcijas. Apģērbiet savu labāko uzvalku. Labi, es zinu, ka jums nav naudas. Piecdesmit latu ir viss, ko es varu izdevumu segšanai jums avansā izsniegt. Var gadīties, ka tuvākās dienās mums būs jāpārmeklē dažas kungu istabas „Romas" viesnīcā. Varat jau tagad padomāt par palīgiem, ja tādi izrādītos pilnīgi nepieciešami. Ļoti var gadīties, ka jūs jau šonedēļ būsit spiesti izbraukt uz kādu laiku arī uz Daugavpili. Taisni tur, ja vien mums laimēsies, es varēšu vienreiz atļaut pie kāda nelieša miesām jūsu rokām vairāk brīvību kā līdz šim."

„Labi, Rauchmaņa kungs, dod tik šurp. Es viņiem parādīs. Un par mani nebēdā," Arvīds Lauberts bija jau paspējis no mazā magoņkoka galdiņa paņemt lielu cigāru un vēl nenovāktajā lielajā tējas tasē rūpīgi pusi uz pusi samaisījis viskiju ar konjaku. „Šitā, zin, somi dzeŗ!", viņš vienā malkā iztukšoja lielo porcelāna tasi. „Uz man jūs var paļauties. Ko tu brīnies?" viņš nikni uzlūkoja pie kamīna stāvošo Krēsliņu. „Neesi cilvēku redzējis? Nu nekas, es tikai joko. Iedod man uguni," smaržīgo cigāru kūpinādams, Arvīds Lauberts līganiem soļiem kā kaķis sasniedza durvis. Apdomājies viņš griezās atpakaļ un, pagriezies pret pulkvedi, pacēla kreiso roku: „Dievs sod, es nav nekāds nodevējs, bet tādās lietās kā priekš jums es ar esmu ar mieru pīkstēt. So long. Es būs rītā atkal klāt. Lai tas ķēms ir tikai mājā," ar lielo cigāru viņš norādīja uz Krēsliņu.

Pulkveža Sēļa kambarsulainis nezināja, vai dusmoties, vai smieties.

„Ir jau labi," pulkvedis smaidīdams lūkojās Krēsliņā. „Aiz šī plātīgā un šaubīgā balamutes ādas taču slēpjas īsts vīrs, kas laikam nekad nav pazinis bailes. Tā, liksim nu mūsu Maskavas drauga Roberta Bērziņa pīķa kalpam pretī krusta kalpu. Tavs brauciens uz Daugavpili man būs uz dažām dienām jāatliek. Mūsu kārava dāma un pāris kungu viņas sabiedrībā pāris dienu lai atpūšas. Galu galā arī Jansons un Elizabete taču nemaz nav zemē metami. Elizabete ar Ženiju Daugavpilī apmetušās akmens sviediena attālumā no kapteiņa Briedīša kundzes skaistajām, bet bīstamjām slaidajām rokām. Ļoti iespējams, ka jau tuvākā nākotnē spēlē līdzās kungiem parādīsies arī daži dūži. Bet, kāpēc gan es visu to tev stāstu? Tu taču kārtis nespēlē un nemaz nevari iedomāties, cik jauki ir kādreiz atpūtināt nervus, pakavēties pokerā, preferansā vai zolītē."

Sēļa sarunu ar kambarsulaini pārtrauca nepacietīgs klauvējums pie durvīm.

„Piedodiet, kapteini, ka es jūs tik vēlu izcēlu no gultas," pulkvedis pats steidzās pretī kapteinim Liepam. „Neparasti notikumi mani spiež informēt jūs un stābu. Kuŗu katru brīdi es gaidu ierodamies arī Černovu, un tad es būšu paspējis runāt ar visiem pagaidām akcijā iesaistītiem operātīviem spēkiem."

Šajā brīdī pulkvedis vēl nezināja, ka nebūs vēl pagājušas 12 stundas, kopš Keneta Soutvūda apmeklējuma, kad viņš pats personīgi jau 2 reizes būs runājis ar nodevēju. Ar nodevēju, kuŗa dēļ 15 gadu, vēlāk tik daudziem latviešu virsniekiem būs lemta **mocekļu nāve** čekas tumos, kuŗa dēļ neatskanēja neviens šāviens, kad sarkanarmijas tanki tajā karstajā vasarā pāri Latvijas austrumu robežām sev līdz atveda vergu ķēdes visai latviešu tautai.

Nākošā numurā: VASILIJA SEMENČUKA UZTRAUKUMS.

PATEICĪBA

DV Hamiltonas nodaļas Vanadžu kopa izsaka sirsnīgu paldies visiem DV-TV „krāsu TV pirmizrādes" dalībniekiem — māksliniekiem un techniskajiem darbiniekiem, enerģiskās režisores L. Lapsas vadībā, kuŗu pašaizliedzīgais darbs radīja šo skaisto un interesanto pēcpusdienu.

Sirsnīgs paldies A. Robežgruntniecei par atjautīgajām sludinājuma un programmas illustrācijām, Vanadzēm, kas čakli darbodamās gādāja par labklājību, un visiem apmeklētājiem, kuŗi ar savu atsaucību veicināja šī sarīkojuma sekmīgu izdošanos.

NEIZSNIEGTA GODALGA

Kāda spāņu preses kluba sanāksmes jautrajā daļā izsolīta godalga apmēram 25 dolaru vērtībā tam sanāksmes dalībniekam, kas pie sevis nēsā un var uzrādīt savas sievasmātes fotografiju. Telpā valdījis satriecošs klusums un godalga palikusi nepasniegta . . .

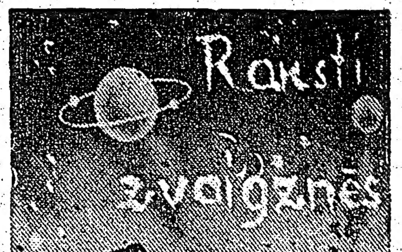

TREŠDIEN, 22. APRĪLĪ

Nogurums, kas jums pēdējā laikā licis tik daudz uztraukties, jau šīs nedēļas beigās sāks izzust. Jupitera iespaidā jūsu fiziskie spēki palīdzēs ķermenim atbrīvoties no ziemas mēnešos uzkrātiem nelāgiem nogulšņiem. Mēģiniet katru brīvu brīdi pavadīt svaigā gaisā. Nebaidieties arī spēcīgās pavasaŗa saules. Mēness šodien romantiskos ceļos ievadīs nevienu vien, kam asinis esot aukstas kā zivij. Esiet laipni un pieklājīgi satiksmē ar gados vecākiem cilvēkiem. Viņu padoms drīzumā jums būs zelta vērts.

Laimīgais skaitlis ir 5.

CETURTDIEN, 23. APRĪLĪ

Urāna spēcīgie strāvojumi jūs šodien var pavedināt uz drūmām domām un vienaldzību. Mēģiniet pretī likt visu savu aktīvitāti, lai pārvarētu nelāgo rīta cēlienu un agrās pēcpusdienas stundas. Vakarā zvaigžņu raksti vēstī par labvēlīgu Veneras iespaidu. Saulei rietot arī Merkūrs nāks talkā gaišām domām un aktīvitātes uzliesmojumiem. Neatlieciet uz vēlāku laiku labi pārdomātus un vienmēr uz vēlāku laiku reālizēšanai atliktus pasākumus. Vecākiem šodien ieteicams teikt vairāk „nē", kā „jā", jo bērniem būs tendence aplamām izdarībām.

Laimīgais skaitlis šodienai ir 7.

PIEKTDIEN, 24. APRĪLĪ

Laba diena iepirkumiem un darbiem, kas veicami pašu mājās. Nepārpūlēties un nepārvērtējiet savus spēkus. Šovakar padomājiet par to, ko jūs pēdējos mēnešos esat darījuši sava gara barošanai un dvēsles mieram. Vai nebūtu pēdējais laiks pašam no brīvas gribas, ne sabiedrisku pienākumu un pašapmānīšanas dēļ, iegriezties savā dievnamā un klusībā atvieglot nastu, kas tā nomāc jūsu prātu? Pievakarē atlicinieet laiku labai grāmatai vai nopietnai mūzikai. Gulēt ejot, pateicaties tam, kas jums bijis klāt baltās un nebaltās dienās. Laimīgais skaitlis ir 9.

Jūsu Eriks Jēkabsons.

Sarīkojumu kalendārs

TORONTO

24. aprīlī Zentas Pukinskas Beķeres koncerts Itona auditorijā, Toronto.
25. aprīlī Amerikas Latviešu teātŗa Ņujorkas ansambļa viesizrāde.
1. maijā — Veŗas Leinvēberes - Langenfeldes klavieŗu vakars, Unitarian church, 175 St. Clair, W., Toronto.
2. maijā Toronto Latviešu katoļu vienības Maija balle, Lansdowne Assambly Hall.
3. maijā Sestdienas skolas Ģimenes diena.
9. maijā DV teātris Toronto izrādīs M. Ziverta lugu „Cenzūra" Sv. Andreja baznīcas telpās.
13. maijā, pl. 8,15 vak. Martas Makvikares atvadīšanās koncerts ar latviešu dziesmām no M. Vētras vokālās studijas, Unitarian baznīcas zālē.
16. maijā Kādreiz maijā — balle — Palace Pier telpās, DV Toronto nod.
23. maijā — E. Ošiņas - Bērziņas audzēkņu baleta vakars Sv. Andreja baznīcas zālē.
24. maijā Poļu zālē „Ūsiņu nakts" uzvedums.
31. maijā — T.L.T.A. Sestdienas ģimnazijas 3. izlaiduma akts Sv. Andreja baznīcas zālē.
7. jūnijā Sestdienas skolas izlaiduma akts.
20. jūnijā — Sidrabenē Jāņu sarīkojums ar brīvdabas izrādi un balli.
26. jūnija — 5. jūlijam Jaunatnes svētku sarīkojumi.
26. septembrī operete Mucenieks un muceniece.
10. oktobrī — Bostonas teātŗa izrāde.
24. oktobrī — P. Brīvkalnes koncerts Itona auditorijā.
17. novembrī — Dainas koŗa 10 g. jubilejas koncerts Itona auditorijā.

HAMILTONĀ

25. aprīlī Apvienoto vīru koŗu „Viesturs" koncerts un balle Polish Alliance Hall, HLB sarīkojums.
3. maijā — teātŗa izrādē M. Zīverta „Meli meklē meli".
31. maijā Toronto 1. latviešu ev.-lut. draudzes svētdienas skolas teātŗa izrāde — Skalbes „Kaķīša dzirnaviņas"

NIAGARĀ

26. aprīlī skautu un gaidu Kanadas jendas Juŗa dienas svinības.
2. maijā apvienotā vīru koŗa Viesturs gadskārtējais koncerts-balle (St. Katarīnēs).
9. maijā Ziedu balle.

ST. KATARĪNĒS

30. maijā Daugavas Vanadžu kopas gadskārtējais sarīkojums ar priekšnesumiem.
26. septembrī Daugavas Vanadžu kopas Plaujas svētku sarīkojums.

Tālivaldis Bērziņš, dz. 1924. g.; Voldemārs Aleksandrs Bērziņš, dz. 1909. g.; Arvīds Bērziņš, Michaels Beresin (Bērziņš), dz. 1. 8. 1912. g.; Jānis Roberts Banis, dzim. 1912. g.; Kristaps Buhmanis, dzim. 13. 11. 1909. g.

Izziņas sniegšanai lūdz pievienot starptautiskos kuponus.

Mūsu laikraksta pārstāvis
VILIS MIĶELSONS
Kalamazū, 426 N. Prairie Ave.,
pieņem sludinājumus un kārto abonementus.

PATENTĒTĀS ‚DUBULTPĒDU' ZEĶES

Pēdas apakšējā daļa ir dubulta adījuma; iekšējais ir mīkstas dzijas adījums, kas rada jūsu pēdai patīkamu sajūtu. Nav ne biezākas, nedz magākas.

Valkājiet Penmana dubultpēdu zeķes, tad izjutīsit starpību.

drīkstam aizmirst, ka te krietni nopelni arī režisoram Andrim Valdmanim kā šīs jaunās aktieŗu saimes nenogurstošam audzinātājam. Pats režisors Andris Valdmanis tēloja direktoru — lieltirgotāju Konstantīnu Gaiļi. Viņa tēlojums viscaur krāsains un pārliecinošs. Labi domātais, bet banālais efekts ar vēstules lasīšanu un aina lugas noslēgumā ar dziedāšanu — pieskaitāma režijas kļūmēm, un tās viegli novēršamas turpmākās izrādēs. Ne tik vien kā teicami, bet pat iepriecinoši savas lomas veica Melita Lazdiņa kā baletdejotāja Dagnija Krāsmata, un Arvīds Eglītis — kā students Ilmars Gudrups. Labi savas lomas tēloja arī Leontīne Raesta (bagātā atraikne Svirlauka) un Elza Ādamsone (drāmatisko kursu audzēkne Monika Liepa). Docentu Dāvi Dumbri teicami tēloja Imants Stūrnieks, gan dažuviet bez dziļākas degsmes. Kaut drusku par daudz karikēts, tomēr labs savā lomā bija arī Edgars Šulcs — kā redaktors Pakrūte. Aleksandrs Lapkoks bija teicams Maksims Maksimovičs Jemeļjānovs, bet savā otrā lomā — kā viesmīlis — par daudz puantēja uz lētiem efektiņiem. Triju fakultāšu beigušās Dr. Sibillas Pēkšenas (Marija Skutāne) tēlojums šķita drusku par sausu . . . Pēteris Pētersons — kā dzirnavnieks Urriekste — bija tīri pieņemama.

Reizē ar šo izrādi režisors Andris Valdmanis atskatījās arī uz 50 mūža gadiem, šajā sakarībā saņemdams skaistas ziedu veltes, dāvanas un suminājumus, kuŗu pulkā bija arī drāmatizētā romāna „Līgodama upe nesa" autors Pēteris Aigars (ar sirsnīgu vēstuli). Ziedu veltes saņēma arī visi pārējie tēlotāji. Pievienojoties šim apsveicēju pulkam, novēlēsim Andrim Valdmanim un visai Mineāpoles DV teātŗa saimei nepagurt darbā un meklējumos.

Kā dekorātors Elmārs Priedītis, tā arī viss pārējais lugas techniskais personāžs darīja, ko vien spēja, bet viņu pūliņi teātŗa apmeklētājiem tomēr šķita par garlaicīgiem. Bet šī problēma nebūs atrisināma, kamēr latviešiem Mineāpolē nebūs pašiem sava nama un skatuves. Paldies par sniegumu!

Edvarts Tūters

MŪSU LAIKRAKSTA GALVENAIS PĀRSTĀVIS ČIKĀGĀ

OTTO KROLLS,
800 S. Halsted St., Hull House, Chicago 7, Illinois, USA.
Tel. MOnroe 6-5399.

The Latvian Newspaper for Canada and U.S.A.

Published twice weekly by Latvian Relief Society of Canada „Daugavas Vanagi", Inc. — Editorial and Business Offices: 123 Huron St., Toronto, Ontario, Canada. Telephone. EM 8-0792. Editor in U.S.A. — A. Zvēriņš, 63 - 43 Bunnecke Court, Ridgewood 27, N.Y., U.S.A. Tel. EV 1-5212.

AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL POST OFFICE DEPARTMENT, OTTAWA.

WEDNESDAY, APRIL 22, 1959.

JAUNS ASV ĀRLIETU MI

ĀRLIETU MINISTRA DALLESA VIETĀ IZRA LĪDZŠINĒJAIS VIETNIEKS KRISTIĀNIS HE ŖA APSTIPRINĀŠANU AMATĀ SENĀTS JA JIS.

Čerčils mēģinās pārliecināt Eizen

Vašingtonā. Pagājušās nedēļas nogalē pēc zināmas vilcināšanās prezidents Eizenhauers ārlietu ministra amatam izraudzīja Kristiāni Herteru, kas līdz šim darbojās kā Dallesa vietnieks. Labi informētas aprindas paskaidro, ka prezidenta Eizenhauera vilcināšanās paziņot savu izvēli nav jāsaprot kā šaubīšanās par jaunā ārlietu ministra diplomāta spējām. Herters slimo ar artritu un prezidents neesot gribējis dot savu galīgo lēmumu pirms medicīnisko lietpratēju atzinuma, ka viņa kandidāta veselības stāvoklis netraucē jaunā amata nogurdinošās prasības. Hertera vietā par ārlietu ministra pirmo vietnieku būs līdzšinējais Dallesa otrs palīgs Dagļass Dillons.

Citas pārmaiņas ārlietu ministrijā pagaidām nav gaidāmas, un, vismaz tikmēr, kamēr Herters „iestrādāsies", nav paredzamas arī nekādas pārmaiņas Sav. Valstu ārpolitikā. Tas nozīmē, ka ārlietu ministru konferences laikā Ženēvā Sav. Valstis turpinās savu līdzšinējo stingro no-

Kristiānis Herte nālistus Baltā

Argentīna izraida krievu diplomātu

Sekojot Meksikas priekšzīmei, kas par meksikāņu dzelzceļnieku streiku kūdīšanu un atbalstīšanu izraidīja divus padomju sūtniecības atašejus, vienam padomju diplomātam Buenosairesu atstāt pavēlējusi Argentīnas valdība. Minētais diplomāts atrasts par vainīgu komūnistu - peronistu demonstrāciju kūdīšanā.

KAD ĢENERĀĻI TAISA P

BRITU PRESE ASI UZBRŪK FELDMARŠAL RIJA IECERĒTAM MASKAVAS BRAUCIEN PATĪK ARĪ ANGĻU VALDĪB

Londonā. Angļu prese, kas, ja arī nereprezentē tautas domāšanu, bet to ļoti bieži ietekmē, sākusi plašu uzbrukumu sēriju pret ģenerāļiem, kas nodarbojas ar politiku. Visas angļu preses neapmierinātības pamatā ir Berlīnes krīze un militāristu nostāja pret to. Prezidentam Eizenhaueram — ģenerālim, kas pārvērties politiķī, tiek pārmests, ka viņam trūkst vadītāja spēju. Liberālais Londonas „News Chronicle" uztraucas, ka „pasaules liktenis par daudz lielā mērā atkarājas no divu invalīdu izšķiršanās . . . "

Sav. Valstu militārai vadībai arī pārmet runāšanu nevietā — kā, piemēram, pēdējā laikā nepārtraukto amerikāņu un padomju spēku salīdzināšanu, pirmajiem, protams, vienmēr uzvarot. Pēc angļu sprieduma šāda muskuļu rādīšana nemaz neiederas laikā, kad abas puses gatavojas sarunām. Sav. Valstu aizjūŗas sabiedrotiem ir aizdomas, ka amerikāņu militāristi tīšu prātu mēģina kavēt sarunas ar Padomju Savienību: ja viņiem neizdosies tās aizkavēt, viņi mēģinās tās izjaukt. Kreisā spārna „Daily Mirror" savās slejās prasa, kas šodien ir lielākā nelaime pasaulē: „Maršals Staļins mira 1953. gadā, bet tagad radies jauns posts — amerikāņu ģenerāļu lielās mutes."

Ieteic auto ceļus krāsot zaļā krāsā

Kādā optometristu sanāksmē Ņujorkā acu speciālists Dr. Hafners ieteica krāsot autoceļus zaļus un sadales svītras dzeltenas. Pēc viņa domām, tumšie ceļi un baltās svītras cilvēka acīm nemaz nav piemērotas un izrādījušās ļoti nogurdinošas braucēja acīm.